КОПІЯ

ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД МІСТА КИЄВА

Справа № 757/25592/19-ц

РІШЕННЯ
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

02 серпня 2019 року Печерський районний суд м. Києва в складі:
головуючого судді – Вовк С. В.,
при секретарі судового засідання – Брачуні О. О.,
за участі представника позивача – Косінової Г. В.,
представника відповідача Державної казначейської служби України – Тимофєєвої Т. М.,
представника відповідача Міністерства юстиції України – Дудник А. О.,
представника третьої особи Генеральної прокуратури України – Орленка А. О.,
представника третьої особи Міністерства закордонних справ України – Пономаренко А. О.,
третьої особи – Шевченка О. Д.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду у м. Києві цивільну справу за позовом Портнова Андрія Володимировича до Держави Україна в особі Державної казначейської служби України, Держави Україна в особі Міністерства юстиції України, треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: Міністерство закордонних справ України, Генеральна прокуратура України, Шевченко Андрій Віталійовича, Шевченко Олександр Дмитрович, Єнін Євгеній Володимирович, Стрижевська Анжела Анатоліївна, про відшкодування майнової та моральної шкоди,

ВСТАНОВИВ:

І. Історія справи

Стислий виклад позиції позивача

У травні 2015 року Портнов А. В. звернувся до суду із позовом до Держави Україна в особі Державної казначейської служби України, Держави Україна в особі Міністерства юстиції України, треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: Міністерство закордонних справ України, Генеральна прокуратура України, Шевченко А. В., Шевченко О. Д., Єнін Є. В., Стрижевська А. А., про відшкодування майнової та моральної шкоди.

Позовні вимоги обґрунтовувались тим, що 03 березня 2014 року Генеральною прокуратурою України надіслано лист Верховному представнику Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки пані Кетрін Маргарет Ештон, в якому зазначено, що правоохоронними органами України розпочато ряд кримінальних проваджень за фактами злочинів, вчинених колишніми високопосадовцями, в якому було вказано й прізвище Портнова А. В. Також у листі зазначалось, що в ході розслідування протиправних діянь начебто встановлені факти привласнення значних сум державних активів та їх подальше протиправне переведення за межі України.

05 березня 2014 року Рішенням Ради Європейського Союзу № 2014/119/CFSP щодо обмежувальних заходів, спрямованих проти певних осіб, організацій та органів у зв'язку з ситуацією в Україні, до Портнова було застосовано санкції (обмежувальні заходи).

Водночас застосовані санкції не призвели до заморожування активів Портнова А.В., які на думку Генеральної прокуратури України, були сформовані із привласнених державних коштів, оскільки він не мав активів, компаній або рахунків за межами України, ніколи не здійснював розпорядження бюджетними коштами або дій з розкрадання чи іншого заволодіння.

Позивач зазначив, що навіть українськими правоохоронними органами, які звернулися до ЄС з проханням заморозити активи і рахунки Портнова, ніколи не заморожувалися та не

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

арештовувалися активи або рахунки в Україні. З 2014 по 2019 рік він вільно користувався в Україні банківськими рахунками, володів банківською карткою та здійснював операції, займаючись підприємницькою діяльністю.

05 березня 2014 року відносно Портнова А. В. Урядом Канади застосовані аналогічні обмежувальні заходи (санкції) шляхом включення його прізвища до відповідного Списку до «Положення про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна)» SOR72Q14-44, відповідно до положень Закону Канади про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Freezing of Assets of Corrupt Foreign Officials Act).

Зазначені санкції застосовані на підставі листа Генеральної прокуратури України від 03 березня 2014 року № 14/1/1-58вих-14 за підписом в.о. Генерального прокурора України О. І. Махніцького, направленого Прем'єр-міністру Канади, в якому зазначено, що «правоохоронними органами України розпочато ряд кримінальних проваджень за фактами злочинів, вчинених колишніми високопосадовцями», серед яких був названий і А. В. Портнов. «У ході розслідування даних протиправних діянь встановлено факти привласнення значних сум державних активів та їх подальше протиправне переведення за межі України. (…)».

Проте, на момент направлення ГПУ зазначеного листа в Канаду Портнов А. В. не перебував в процесуальному статусі підозрюваного, відносно нього були відсутні розслідування, а застосування Урядом Канади обмежувальних заходів та у подальшому їх збереження здійснено на підставі офіційних листів української влади в яких містилася недостовірна інформація стосовно Портнова А. В.

08 липня 2014 року Верховному представнику Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки пані Кетрін Маргарет Ештон за підписом заступника Генерального прокурора України О. Баганця також надіслано лист в якому ГПУ повідомило, що Головним слідчим управлінням Генеральної прокуратури України проводиться досудове розслідування стосовно Андрія Портнова у кримінальному провадженні № 42014100000000209 від 06 березня 2014 року за частиною другою статті 191 КК України (заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем), частини першої статті 364 КК України (зловживання владою або службовим становища) стосовно зловживання на посаді заступника Глави Адміністрації Президента України своїм службовим становищем при працевлаштуванні завідувачем кафедри конституційного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка та заволодіння коштами у вигляді заробітної плати на цій посаді, не виконуючи фактично ніякої роботи, а також зайнятті по квоті з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ посади члена Вищої ради юстиції України.

На момент поширення Генеральною прокуратурою України інформації, яка містилася в листі заступника ГПУ О.Баганця від 08 липня 2014 року, Портнов А. В. також не мав у вказаному кримінальному провадженні жодного процесуального статусу. Він не перебував в процесуальному статусі підозрюваного і відносно нього були відсутні також інші розслідування.

Незважаючи на твердження Генеральної прокуратури України про те, що відносно Портнова А. В. здійснюються кримінальні розслідування і встановлено факти привласнення значних сум державних активів та їх подальше протиправне переведення за межі України, правоохоронні органи не здійснювали повідомлень і не приймали рішень про підозру Портнову А. В.

05 березня 2015 року санкції, які були застосовані Радою Європейського Союзу, скасовані за ініціативою Ради ЄС без судового рішення, що підтверджується повідомлення про скасування санкцій.

Незважаючи на скасування санкцій ЄС, Портнов А.В. продовжив судовий процес у Суді Європейського Союзу, який 26 жовтня 2015 року своїм рішенням визнав незаконним та скасував Рішення Ради Європейського Союзу № 2014/119/CFSP щодо застосування санкцій, а

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

також стягнув 15 500 Євро в якості компенсації витрат, що були згодом перераховані Генеральним Секретаріатом ЄС на його рахунок в українському Ощадбанку.

У пункті 44 Рішення Суду Європейського Союзу встановлено, що «отриманий, від Генерального прокурора України лист від 03 березня 2014 року містить лише загальне твердження, що позивач (Портнов А. В.) серед інших колишніх високопоставлених посадових осіб є об'єктом розслідування фактів, що не уточняються заздалегідь, про присвоєння державних коштів і незаконному переказі коштів за кордон. У ньому відсутні будь-які подробиці про ці факти, а також відповідальність позивача по відношенню до них».

У пунктах 45, 48, 49 Рішення Суд Європейського Союзу вказав, що «інформація про факти або конкретні вчинки, які пред'являються позивачеві (Портнову А. В.) українською владою і лист від 03 березня 2014 року, навіть розглядаючи його не ізольовано, а в контексті, в якому це відбувається, не може становити досить переконливу доказову базу в рамках прецедентного права, щоб внести ім'я позивача в список через те, що він був ідентифікований «як відповідальний» за розтрату державних коштів. Суд вказав, що внесення імені Портнова А. В. в список як особи, що є об'єктом кримінального судочинства є неправильним. Суд констатував, що Рада ЄС не мала інформації про факти або конкретні порушення, в яких підозрюється особа (Портнов А. В.), а лист від 03 березня 2014 року не може складати достатньо переконливу доказову базу для того, що вписати ім'я Портнова А. В. в список осіб, до яких застосовуються санкції (обмежувальні заходи).

Рішенням Печерського районного суду міста Києва від 07 листопада 2014 року у справі № 757/23765/14-ц, яке змінено рішенням Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 08 липня 2015 року за позовом Портнова А. В. до Генеральної прокуратури України про захист честі, гідності та ділової репутації визнано недостовірною, такою, що порушує честь, гідність та ділову репутацію Портнова А. В., інформацію, викладену в листі ГПУ від 08 липня 2014 року на ім'я Верховного представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки та зобов'язано ГПУ повідомити Європейську службу зовнішньої дії про ухвалене рішення.

Генеральна прокуратура України, на виконання рішення суду, листом від 05 січня 2016 року направила на адресу Верховного представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки спростування.

Рішенням Печерського районного суду міста Києва від 23 травня 2017 року у справі № 757/20627/17-ц задоволено позов Портнова А. В. до Генеральної прокуратури України про захист честі, гідності та ділової репутації. Судом визнано недостовірною та такою, що порушує особисті немайнові права Портнова А. В. інформацію, викладену у листі Генеральної прокуратури України від 03 березня 2014 року за підписом виконуючого обов'язки Генерального прокурора України О. Махніцького на ім'я Прем'єр Міністра Канади С. Герпера наступного змісту: «Правоохоронними органами України розпочато ряд кримінальних проваджень за фактами злочинів, вчинених зазначеними нижче колишніми високопосадовцями.(…) Андрій Володимирович Портнов, 27 жовтня 1973 року народження, колишній Радник Президента України; (…). У ході розслідування даних протиправних діянь встановлено факти привласнення значних сум державних активів та їх подальше протиправне переведення за межі України (…)». Зобов'язано Генеральну прокуратуру України з метою спростування недостовірної інформації направити лист в Офіс Прем'єр-міністра Канади, в якому повідомити про прийняте у цій справі рішення з викладенням його резолютивної частини потягом 10 (десяти) календарних днів з дня набрання таким рішенням законної сили.

26 червня 2017 Генеральна прокуратура України, на виконання рішення суду, направила до Офісу Прем'єр-Міністра Канади повідомлення із спростуванням недостовірної інформації відносно наявності розслідування щодо Портнова А. В.

В той же час, Канадські органи влади відмовилися скасовувати обмежувальні заходи, не дивлячись на те, що Портнов А. В. не перебував в процесуальному статусі підозрюваного,

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

обвинуваченого або підсудного в жодній країні світу, включно з Україною, не мав в Канаді майна або рахунків і ніколи не був в Канаді.

Відтак, Портнов А. В. у листопаді 2017 року ініціював оскарження в Федеральному Суді Канади обмежувальних заходів (санкцій), які застосовані стосовно нього Урядом Канади 05 березня 2014 року.

11 грудня 2018 року Федеральний Суд Канади у своєму рішенні (пункти 12, 13, 17, 30, 33, 43) встановив, що незважаючи на відсутність необхідних доказів, санкції були застосовані до Портнова А.В. і зберігаються зараз виключно на підставі самого факту наявності листів, в яких представники українських органів влади стверджують про наявність розслідувань стосовно Портнова А. В.

В пункті 17 зазначеного Рішення, Федеральний Суд Канади встановив, що санкції стосовно А. В. Портнова продовжені на підставі листів Посольства України в Канаді, які отримав Департамент закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади, а саме: «чотири листа від Посольства України в Канаді: перше в березні 2016 року і останнє в липні 2018 року, які переконали Міністра в тому, що в Україні продовжується розслідування у відношенні Заявника (А. В. Портнова)».

Під час здійснення позивачем юридичних процедур щодо оскарження та скасування необґрунтовано застосованих до нього обмежувальних заходів (санкцій) Урядом Канади, Портнову А. В. стало відомо, що посадовою особою Посольства України в Канаді Послом Шевченко А. В. направлено до Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади чотири ноти, а саме: 15 березня 2016 року № 6114/22-012-21; 06 березня 2017 року № 6114/22-012-17; 11 січня 2018 року № 6114/22-012-2; 10 липня 2018 року № 6114/22-012-70, в яких з посиланням на Генеральну прокуратуру України, стверджувалося, що відносно Портнова А. В. проводяться досудові розслідування, де він підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, а тому Портнов А. В. має залишатися у переліку осіб, на яких поширюється дія Закону про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна) № SOR/2014-44.

Інформація про нібито наявність кримінальних проваджень стосовно Портнова А. В. надавалася Послу України в Канаді посадовими особами Генеральної прокуратури України та Міністерства закордонних справ України.

Посадові особи Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України та Посол України в Канаді протягом тривалого часу поширювали недостовірну інформацію стосовно Портнова А. В. про те, що він причетний до низки кримінальних правопорушень, що відносно нього проводяться досудові розслідування і що він є підозрюваним у кримінальних справах.

Водночас у них були відсутні правові підстави використовувати зазначені у вищенаведених нотах і листах формулювання, як на підтвердження будь-якого відношення Портнова А. В. до кримінальних проваджень або кримінальних правопорушень, що розслідуються в їх межах, оскільки правоохоронними органами, в тому числі і Генеральною Прокуратурою України, не здійснювалось досудове розслідування кримінальних правопорушень щодо позивача.

Посадові особи Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України та Посол України в Канаді поширювали інформацію про проведення розслідувань, пов'язаних з Портновим А. В. вже в той час, коли позивач не перебував в статусі підозрюваного, оскільки ще 01 березня 2016 року Генеральна прокуратура України закрила єдине кримінальне провадження за підозрою Портнова А. В. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 191 КК України, а у будь-яких інших кримінальних провадженнях позивач не мав і не має жодного процесуального статусу.

Факти здійснення згаданих в листах Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України та Посольства України в Канаді кримінальних проваджень прямо

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

сприяли збереженню обмежувальних заходів (санкцій) стосовно Портнова А.В., оскільки Уряд Канади, розглядаючи питання їх скасування чи збереження, враховував саме офіційні листи української влади.

При цьому, офіційні листи, які направлялися українською владою оцінювалися офіційними особами Канади як такі, що вказують на існування незавершених кримінальних проваджень, в рамках яких тривають процедури притягнення Портнова А. В. до кримінальної відповідальності за нібито вчинення протиправних дій.

Факт застосування обмежувальних заходів (санкцій) Урядом Канади, який є авторитетним міжнародним органом для українського суспільства, однозначно сприймається громадянами України як дуже серйозний аргумент, який свідчить проти добропорядності Портнова А. В.

Тобто, факт застосування санкцій хоча юридично і не означає винності особи в скоєнні яких небудь протиправних діянь, проте сприймається переважною більшістю громадян як дуже вагоме свідчення його причетності до незаконних діянь.

Як наслідок, необґрунтоване застосування та збереження обмежувальних заходів (санкцій) Урядом Канади до Портнова А. В., який є публічною особою, і широке інформаційне висвітлення даного факту тягнуть за собою підрив його авторитету і завдаються шкоди його честі і репутації серед значної частини суспільства, а також професійного та ділового співтовариства. Це призводить до формування недовіри до нього і обмеження його соціальних зв'язків, негативно впливає на можливість формувати і розвивати відносини з іншими людьми, включаючи відносини професійного і ділового характеру.

Широке інформаційне висвітлення самого факту застосування та збереження обмежувальних заходів (санкцій) Урядом Канади до Портнова А. В., а також недостовірна інформація зі сторони посадових осіб державних органів підтверджується численними публікаціями як українських так і іноземних ресурсів (додається як приклад, посилання на матеріали, де згадується прізвище Портнова А. В. у контексті накладення санкцій.

Позивач зазначив, що до застосування обмежувальних заходів у нього була велика кількість міжнародних контактів, оскільки він приймав участь у різних робочих групах, зустрічах і заходах європейських інституцій, зокрема з питань удосконалення законодавства. Таким чином, факт внесення і збереження прізвища Портнова А. В. до «санкційного списку» спричинив негативні наслідки і звузив можливості його комунікації з представниками міжнародного співтовариства.

Способом захисту прав та інтересів позивача є відшкодування моральної шкоди та відшкодування понесених ним матеріальних збитків, порушення яких відбулося внаслідок спільних дій Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України та Посла України в Канаді щодо поширення недостовірної інформації про наявність розслідувань відносно Портнова А.В.

Через систематичне розповсюдження дезінформації, а також організовані політичні і кримінальні переслідування, які в тому числі призвели до виникнення та тривалого існування загрози його життю і здоров'ю в Україні, Портнов А. В. з 2014 року був вимушений перебувати за межами України, яка весь час була та залишається центром його життєвих інтересів.

Вимушене перебування Портнова А.В. за межами України також позбавило його конституційного права як громадянина України і політичного діяча можливості вільно обирати і бути обраним до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

За результатами висновку проведення психологічного дослідження спеціаліст 16 травня 2019 року зробив висновок, що Портнову А. В. спричинено моральну шкоду. Можливий орієнтовний розмір грошової компенсації Портнову А. В. за завдану йому моральну шкоду становить 432 мінімальних заробітних плат, що є чинними на момент розгляду справи судом.

Відповідно до Закону України «Про державний бюджет України на 2019 рік», мінімальна заробітна плата на 2019 рік встановлена в розмірі 4 173, 00 грн.

Тобто, за висновком спеціаліста в галузі психологічного дослідження, орієнтовний розмір

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

грошової компенсації становить 1 802 736, 00 грн.

Враховуючи вищенаведені обставини позивач вважає, що внаслідок протиправних дій органів державної влади, йому спричинено моральну шкоду, яку з урахуванням проведеного психологічного дослідження спеціалістом в галузі психологічного дослідження Ірхіна Ю.Б., а також виходячи із часу та зусиль, необхідних для відновлення прав возивача, засад розумності, виваженості і справедливості, він оцінює і просить суд стягнути у розмірі 1 800 000, 00 грн

Крім моральної шкоди, яка завдана протиправними діями третіх осіб, позивачу, на його переконання, також завдано майнову шкоду, яку позивач вимушено поніс внаслідок необхідності здійснення юридичного захисту своїх прав на території Канади, а саме у зв'язку із оскарженням в Федеральному Суді Канади обмежувальних заходів (санкцій), які були застосовані стосовно Портнова А. В. 05 березня 2014 року Урядом Канади на підставі недостовірної інформації, яка протягом п'яти років надавалася третіми особами.

Майнова шкода, завдана позивачу саме у зв'язку із неправомірними діями органів державної влади та їх посадових осіб стосовно поширення протягом тривалого часу відносно Портнова А. В. недостовірної інформації, яка стала причиною для застосування і збереження Урядом Канади обмежувальних заходів (санкцій) щодо нього.

Така шкода складається із витрат на канадських адвокатів стосовно їх представництва інтересів Портнова А.В. перед Міністерством закордонних справ Канада, Міністром закордонних справ та Федеральним судом, з метою вирішення питання про неналежне внесення прізвища Портнова А. В. до Списку до Положень про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна) та становить 189 892,84 дол.США, що за офіційним курсом НБУ (26, 36 грн. за 1 дол. США) станом на 20 травня 2019 року 5 005 005,58 грн.

Представник позивача зазначила, що саме внаслідок внесення посадовими особами Посольства України в Канаді, Міністерства закордонних справ України, Генеральної прокуратури України в їх офіційні листи завідомо недостовірної інформації стосовно здійснення розслідувань щодо Портнова А. В., в той час коли Портнов А. В. не перебував в статусі підозрюваного, розслідування стосовно нього не проводилося. Урядом Канади і були застосовані, а у подальшому збережені обмежувальні заходи (санкції).

Вказані вище незаконні дії посадових осіб Генеральної прокуратури України, Посольства України в Канаді, Міністерства закордонних справ України призвели до істотного порушення як прав та законних інтересів Портнова А.В., так і його громадських інтересів взагалі.

Таким чином, позивачу незаконними діями Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України, їх посадовими особами при здійсненні своїх повноважень завдана моральна та матеріальна шкода, яка відповідно до статей 1173, 1174 ЦК України має бути відшкодована державою.

Процесуальні дії

Ухвалою Печерського районного суду міста Києва від 27 травня 2019 року у справі відкрито провадження, призначено підготовче засідання та встановлено відповідачам строк у п'ятнадцять днів з дня вручення даної ухвали для подання суду відзиву на позовну заяву і всіх письмових та електронних доказів (які можливо доставити до суду), висновків експертів і заяв свідків, що підтверджують заперечення проти позову.

Стислий виклад позиції Міністерства закордонних справ України

14 червня 2019 року до суду надійшли пояснення щодо позову Міністерства закордонних справ України, в яких висловлена незгода із заявленими вимогами та зазначено, що основним доказом, який покладено в основу встановлення наявності у позивача моральної шкоди, та визначення її розміру є висновок за результатами проведення психологічного дослідження від 16 травня 2019 року, складений спеціалістом психологом Ірхіним Ю.Б.

У разі коли висновок експертизи наданий стороною як додаток до позовної заяви, тобто проведений відповідною експертною установою за її клопотанням чи клопотанням її представника, то такий висновок може розцінюватися лише як письмовий доказ, який підлягає

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

дослідженню в судовому засіданні та відповідній оцінці. Якщо стосовно цього письмового доказу в судовому засіданні виникнуть сумніви, то, виходячи з характеру матеріально-правового спору та залежно від того, яке значення має наявність у справі такої експертизи, суд повинен роз'яснити особам, які беруть участь у справі, про їх право заявити клопотання про її призначення.

Таким чином, наданий позивачем висновок за результатами психологічного дослідження від 16 травня 2019 року не може слугувати безумовною підставною для встановлення факту заподіяння позивачу моральної шкоди та правильності здійснення розрахунку її розміру.

Визначений позивачем розмір відшкодування йому моральної шкоди не відповідає вимогам добросовісності, справедливості, розумності та є явно завищеним.

Крім того, позивачем не надано будь-яких доказів, що направлення МЗС листів, на підставі інформації отриманої від Генеральної прокуратури України, та відповідних нот Посольства України в Канаді, мало наслідком порушення його особистих немайнових прав – завдання моральної шкоди.

Направлення Посольством України в Канаді нот на адресу Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади зумовлено вирішенням питання щодо перебування позивача у списку до Положення про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна) SOR72Q14-44, що врегульовано на території Канади положеннями Закону про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Freezing of Assets of Corrupt Foreign Officials Act).

Згідно з тлумаченням положень Закону про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Freezing of Assets of Corrupt Foreign Officials Act), наданим уповноваженим судом Канади у справі Djilani V Canada (Foreign Affairs), 2017 FC 1178, метою вказаного акту є дати можливість державам, що стикнулися з невизначеною ситуацією, попросити Канаду заморозити майно, яке могло бути незаконно привласнено певними особами, до тих пір, поки ситуація не буде відновлена і ця держава не зможе отримати докази та провести розслідування щодо цих осіб або їх майна.

Саме вказана позиція, взята до уваги Федеральним судому (м. Торонто, Онтаріо, Канада) при прийнятті рішення від 11 грудня 2018 року у справі Портнова А. В. проти Міністерства іноземних справ Канади, про що зазначено у пункті 31-33 цього рішення.

Отже підставою для внесення особи до Списку до Положення про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна) є лише наявність припущення держави, що стикнулися з невизначеною політичною ситуацією, зокрема такої як Україна, про можливе незаконне привласнення майна особою, до отримання доказів та проведення розслідування щодо цих осіб або їх майна.

При цьому, із вказаного рішення вбачається, що питання набуття особою статусу підозрюваного або обвинуваченого за законодавством країни, де розслідуються справа, виходить за межі предмету аналізу судів Канади при прийнятті рішення щодо внесення/залишення Позивача до/у Списку до Положення про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна).

Таким чином, направлення Посольством України в Канаді нот щодо позивача не мало наслідком порушення його особистих немайнових прав та не знаходиться в причинно-наслідковому зв'язку між санкціями застосованими відносно позивача Урядом Канади та завданою йому у зв'язку з цим моральною шкодою.

Також, беручи до уваги, що ноти передавалися виключно уповноваженим органам Канади та при цьому не ставали відомими загалу, а також не було будь-якої іншої форми їх публічного розголосу, вони не ставили під загрозу громадську довіру до позивача.

Більше того, слід також взяти до увагу позицію Європейського суду з прав людини, відповідно до якої межі критичних суджень стосовно державних службовців порівняно з приватними особами є значно ширшими у порівнянні з цивільними особами (рішення у справі

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

«Лешнік проти Словаччини», у справі «Райчінов проти Болгарії»).

Позивач, в цивільному позові, зазначає, що крім моральної, йому також завдано майнову шкоду, яку він вимушено поніс внаслідок необхідності здійснення юридичного захисту своїх прав на території Канади, а саме у зв'язку із оскарженням в Федеральному Суді Канади обмежувальних заходів (санкцій), які були застосовані стосовно Портнова А.В. 05 березня 2014 року Урядом Канади на підставі недостовірної інформації, яка протягом п'яти років надавалася третім особам.

Портновим А.В. не надано доказів на здійснення ним оплати вказаних послуг адвокатів.

Також, листи МЗС та ноти Посольства України в Канаді, які направлялися уповноваженим органам Канади, не слугували підставою для застосування/продовження санкцій стосовно Портнова А.В.

З обґрунтування Федерального Суду чітко вбачається, що ноти Посольства України в Канаді та лист МЗС не були предметом розгляду під час застовування/продовження санкцій відносно Портнова А. В., що унеможливлює наявність причинно-наслідкового зв'язку між їх направленням до уповноважених органів Канади та прийнятими рішеннями про застосування обмежувальних заходів Урядом Канади до Позивача.

Відсутність зв'язку між направленням нот Посольства України в Канаді та прийнятими рішеннями відносно Портнова А. В. на території Канади, який би встановлював винні дії МЗС та його посадових осіб, необхідний для відшкодування позивачу матеріальної шкоди, підтверджується і обґрунтуванням Федерального Суду викладеному і в 44 пункті рішення від 11 грудня 2018 року, в якому зокрема зазначено, що «Заявитель не имеет права требовать внесения поправок в Положения на основании текста Закона или Положений. Единственное условие, которое позволило бы Заявителю удалить свое имя из Положений - это раздел 13 Закона, который предусматривает, что лицо, являющееся субъектом положения, принятого в соответствии с Законом, может письменно обратиться к Министру с просьбой, чтобы положение более не распространялось на него, на том основании, что данное лицо не является иностранным политическим деятелем. Заявитель не оспаривает, что он является иностранным политическим деятелем в значении Закона.»

З наведеного пункту вказаного судового рішення вбачається про необхідність обрання позивачем правильного способу захисту своїх прав на території Канади.

Стислий виклад позиції Державної казначейської служби України

14 червня 2019 року від Державної казначейської служби України до суду надійшов відзив на касаційну скаргу, який обґрунтовувався тим, що зі змісту позову вбачається, що Казначейство жодних прав та інтересів позивача не порушувало, не вступало у правовідносини з ним і жодної шкоди позивачу не завдавало, а тому не може нести відповідальність за шкоду, завдану позивачу діями інших суб'єктів. Також необґрунтовано пред'явлені вимоги щодо відшкодування моральної шкоди у сумі 1 800 000, 00 грн, оскільки незрозуміло з яких міркувань виходив позивач, оцінюючи шкоду в такому розмірі. Стягнення такої суми призведе до економічно необґрунтованих збитків державного бюджету. Крім того, відсутність документального підтвердження витрат на правову допомогу, а також розрахунку таких витрат є підставою для відмови у задоволенні вимог про відшкодування таких витрат.

Стислий виклад позиції Міністерства юстиції України

18 червня 2019 року представником Міністерства юстиції України подано до суду відзив на позовну заяву, в якому зазначено, що правовий висновок Великої палати Верховного Суду у постанові від 14 березня 2019 року у справі № 522/3454/16-ц (провадження № 14-6цс18) щодо залучення Міністерства юстиції України в якості відповідача у спорах про відшкодування моральної шкоди не носить імперативного характеру, а законодавством встановлено можливість відступу від позицій Верховного Суду.

У свою чергу, Міністерство юстиції України не порушувало прав та інтересів позивача та не допускало неправомірних рішень, дій та бездіяльності у його відношенні. Більше того,

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

інформація про обставини, на які позивач посилається у своєму позові по справі №757/25592/19-ц не містить посилання на протиправність дій Мін'юсту, які в свою чергу порушили права та інтереси Портнова А. В.

Міністерством юстиції України не вчинялось жодних дій, які могли завдати чи завдали позивачеві майнової чи моральної шкоди.

Позивач в позовній заяві зазначає про низку судових рішень, які набрали законної сили, як на доказ щодо завданої майнової та моральної шкоди, проте, як вбачається з доданих рішень Міністерство юстиції України не брало участі під час судового розгляду, що передував їх ухваленню.

В розмір матеріальної шкоди позивач закладає суму коштів, що була витрачена ним на оплату послуг компанії, яка здійснювала його представництво у справах до Міністерства закордонних справ Канади, Міністра закордонних справ та Федерального суду. Таким чином вказані суми входять до судових витрат пов'язаних з судами в яких Міністерство юстиції України участь не приймало.

Вирішуючи питання розподілу судових витрат, суд має з'ясувати склад та розмір витрат, пов'язаних з оплатою правової допомоги. На підтвердження цих обставин суду повинні бути надані договір про надання правової допомоги (договір доручення, договір про надання юридичних послуг та ін.), документи, що свідчать про оплату гонорару та інших витрат, пов'язаних із наданням правової допомоги, оформлені у встановленому законом порядку (квитанція до прибуткового касового ордера, платіжне доручення з відміткою банку або інший банківський документ, касові чеки, посвідчення про відрядження).

Представник Міністерства юстиції України зазначив, що спірні правовідносини з якими пов'язує позивач вищезазначені витрати виникли із звернення Портнова А. В. до Міністерства закордонних справ Канади, Міністра закордонних справ та Федерального суду.

Портнов А. В. у Федеральному суді Канади оскаржував дії Міністра закордонних справ Канади щодо невиключення Портнова А.В. зі списку осіб, до яких застосовано канадські санкції. Рішенням цього суду від 11 грудня 2018 року (T-1689-17), копія якого додана до позовної заяви, у задоволенні вимог Портнова А. В. відмовлено. При цьому суд відмовився приймати рішення стосовно відшкодування судових витрат.

Порядок розгляду справ Федеральним судом Канади регламентується Правилами Федеральних Судів Канади (Federal Courts Rules SOR/98-Юб) далі – Правила). Частиною 11 Правил регламентовано особливості розподілу витрат між сторонами, при цьому зазначаються обставини, які мають бути враховані судом при винесенні рішення, а також способи розподілу витрат (у т.ч. відшкодування всіх або частини витрат на правову допомогу).

Також Частина 11 Правил містить Розрахунок B (Tariff B), яким регламентовано оцінку витрат на послуги адвокатів, які сторона хоче відшкодувати за наслідками розгляду справи Федеральним судом Канади.

Оскільки у рішенні Федерального суду Канади від 11 грудня 2018 року (T-1689-17) не наведено подробиць щодо судових витрат (лише зазначається, що суд відмовився приймати рішення стосовно їх відшкодування), можлива ситуація, коли вимога щодо відшкодування всіх чи частини витрат на правову допомогу (матеріальна шкода згідно позову, поданого до Печерського районного суду м. Києва) вже заявлялася Портновим А. В. до суду і у її задоволенні було відмовлено.

Таким чином, в іноземній юрисдикції можливе існування судового наказу, що набрав законної сили, за тими самими вимогами, що є предметом розгляду Печерським районним судом м. Києва, що може бути підставою для відмови у відкритті провадження у справі статті 186 ЦПК України.

З огляду на вищезазначене, достеменно не відомо чи відшкодовувались позивачем зазначені витрати на представництво Портнова А. В. з Міністерства закордонних справ Канади, Міністра закордонних справ та Федерального суду, так як право Портнова А. В. на звернення до

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

канадського суду з метою відшкодування завданих йому збитків гарантоване йому Конституцією Канади.

Проте в матеріалах справи відсутні докази, чи мало місце у відносинах сторін знищення або пошкодження майна позивача саме Міністерством юстиції України, чи зроблені або мають бути зроблені позивачем витрати, які пов'язуються з відновленням порушеного права (реальні збитки), були завдані внаслідок дій чи бездіяльності Міністерства юстиції України також не встановлено.

На думку позивача моральна шкода полягає у «систематичному розповсюдженні дезінформації, а також організуванні політичних і кримінальних переслідуваннях, які в тому числі призвели до виникнення та тривалого існування загрози його життю і здоров'ю в Україні».

Портнов А. В., з метою надання доказів щодо завданої моральної шкоди, надав висновок проведення психологічного дослідження спеціалістом Ірхіним Ю. Б., який не відповідає вимогам, передбаченим для нього чинним законодавством, зокрема, відсутня інформація з приводу кваліфікації експерта, не вказано на якій підставі була проведена експертиза, чи був хтось присутній при проведенні експертизи, та не зазначено які матеріали були використані експертом для підготовки відповіді на порушені перед ним питання, не містить вказаний висновок і попередження про відповідальність за завідомо неправдивий висновок.

Таким чином, висновок за результатами проведення психологічного дослідження в розумінні Цивільно процесуального кодексу України не може бути врахований судом при винесенні рішення у справі та є лише листом який в свою чергу не доводить наявність завданої моральної шкоди позивачеві діями Міністерства юстиції України.

Строк виконання дослідження – 1 день, що не відповідає загально прийнятій практиці експертних досліджень даного виду, які відносяться до категорії складних (або особливо складних).

У вступній частині висновку психологічного дослідження від 16 травня 2019 року не надано докладного переліку об'єктів, що надійшли на дослідження, та переліку використаних нормативних і законодавчих актів. Посилання на методику психологічного дослідження у справах щодо заподіяння моральних страждань особі та відшкодування моральної шкоди не містить її реєстраційного коду у Реєстрі методик проведення судових експертиз.

Питання, що поставлені на вирішення дослідження, не відповідають редакції у розділі VI Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень.

Отже, вступна частина складена із не дотриманням вимог п. 4.14 Інструкції.

Виходячи зі змісту висновку, схема та зміст дослідження не відповідають його об'єкту і предмету та методиці психологічного дослідження у справах щодо заподіяння моральних страждань особі та відшкодування моральної шкоди не (реєстраційний код 14.1.75), а саме: не проведено експериментально-психологічного дослідження індивідуально-психологічних особливостей особистості Портнова А. В. та його психічного стану за обставин, що досліджуються у справі; не проведено експертної бесіди із Портновим А. В. з метою встановлення його психолого-біографічних даних та соціально-психологічного функціонування за обставин, що досліджуються у справі. За умов відсутності експертної бесіди, дослідження не є вичерпним, що унеможливлює його співвіднесення з даними у матеріалах, наданих на дослідження.

У дослідницькій частині застосовується правова термінологія, а також вирішуються питання правового характеру, а саме на стор.6 спеціаліст-психолог, аргументуючи застосування коефіцієнту fv, виходить за межі своєї компетенції (апелює до принципу презумпції невинуватості; констатує втручання в права та інтереси Портнова А. В.; надає правову оцінку обмежувальним заходам відносно Портова А.В.; надає оцінку діям посадових осіб Генеральної прокуратури України, посольства України в Канаді, Міністерства закордонних справ України

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

як «протиправне переслідування»).

За умов не проведення безпосереднього експертного дослідження особистості Портнова А. В. незрозумілими є ствердження спеціаліста-психолога про зміст порушень соціального функціонування підекспертного внаслідок подій, що викладені у наданих на дослідження матеріалах. При цьому, спеціаліст-психолог, не маючи результатів експериментально-психологічного дослідження, на підставі біографічних даних, отриманих із інтернет-ресурсів (стор.7 Висновку), вдається до припущень щодо окремих індивідуально-психологічних особливостей Портнова А. В., формулює категоричний висновок щодо суспільної негативної оцінки його якостей внаслідок поширення недостовірної інформації.

Висновок № 1 виходить за межі компетенції експерта (спеціаліста) психолога, оскільки вирішено правове питання.

Висновок № 2 містить тавтологічне формулювання («...можливий орієнтовний...»), правову оцінку («... за завдану моральну шкоду...») та визначає збільшений орієнтовний розмір грошової компенсації.

Таким чином, при виконанні даного дослідження спеціалістом-психологом Ірхіним Ю. Б. порушені принципи об'єктивності та повноти експертного дослідження (стаття 3 Закону України «Про судову експертизу»), не дотримано вимоги пункту 2.3 Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень (у частині вирішення питань, які виходять за межі спеціальних знань експерта та з'ясування питань права і надання оцінки законності проведення процедур, регламентованих нормативно-правовими актами), пунктів 4.14, 4.15, 4.16 та 4.23 Інструкції, а також не дотримано регламент методики психологічного дослідження у справах щодо заподіяння моральних страждань особі та відшкодування моральної шкоди (реєстраційний код 14.1.75), на яку посилається спеціаліст-психолог Ірхін Ю. Б.

Стислий виклад позиції Генеральної прокуратури України

18 червня 2019 року до суду надійшли письмові пояснення Генеральної прокуратури України, в яких зазначено, що зміст позовної заяви, висновок спеціаліста за результатами проведення психологічного дослідження, тощо свідчать про те, що всі наведені в позові негативні наслідки (моральну і матеріальну шкоду) позивач пов'язує із застосуванням до нього санкцій Урядом Канади, а також кримінальним переслідуванням, обмеженням у реалізації трудових і політичних прав в Україні, вимушеним проживанням за межами України, починаючи з 2014 року, а не з листуванням компетентними органами України. При цьому зміст вимоги про відшкодування майнової шкоди прямо на це вказує.

Санкції до Портнова А. В. були застосовані Урядом Канади на підставі Закону Канади про заморожування активів корумпованих іноземних чиновників.

Як установлено Федеральним судом Канади 11 грудня 2018 року у справі за заявою Портнова А. В. до МЗС Канади щодо оскарження рішення про відмову у виключенні заявника зі Списку до Закону «Про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб», SC 2011 (далі – Закон), цей Закон прийнято для того, щоб іноземні держави, які зіткнулись з невизначеною політичною ситуацією, могли просити Канаду заморозити майно, яке могло бути незаконно привласнено, до того часу, поки ситуація не буде відновлена (п. 32 Рішення).

Відповідно до параграфу 4 Закону Голова Уряду Канади на підставі звернення іноземної держави може, а не зобов'язаний прийняти рішення про застосування санкцій щодо особи.

Рішення Міністра закордонних справ Канади щодо відмови у наданні рекомендацій про виключення позивача зі Списку до Закону визнано обґрунтованим Федеральним судом Канади (пункт 46 Рішення). При цьому питання процесуального статусу Портнова А. В. у кримінальних провадженнях на території України взагалі не було предметом дослідження суду.

За таких обставин надання державними органами України до Уряду Канади інформації стосовно позивача не тягло за собою обов'язкового застосування санкцій до Портнова А. В., а

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

тому не перебуває у прямому причинно-наслідковому зв'язку із ними. Держава Україна не може відповідати за рішення, прийняті компетентними органами інших країн.

Позивачем не доведено наявність повного складу цивільного правопорушення, що є необхідною умовою для відшкодування моральної шкоди, а саме - причинно-наслідкового зв'язку між діями (бездіяльністю) органів влади України та настанням такої шкоди. Обчислений спеціалістом розмір шкоди також свідчить про те, що її спричинено застосуванням Урядом Канади обмежувальних санкцій, протиправним кримінальним переслідуванням, вимушеним перебуванням за межами України тощо.

Проте дослідження всіх цих подій виходять за межі заявленого позову до Держави Україна або ґрунтуються на інших правових підставах.

Заявлені позивачем негативні наслідки, а саме, початок кримінального переслідування правоохоронними органами України та вимушений виїзд за межі України, не пов'язані із направленням указаних ним листів органами влади України Уряду Канади і посадовим особам Європейського Союзу. Зазначені факти та події не є наслідками такого листування, оскільки відбулися раніше.

Що стосується рішення Уряду Канади про включення Портнова А. В. до санкційного Списку Канади, то таке рішення, а також відмова Міністра закордонних справ Канади в наданні рекомендацій щодо виключення позивача зі Списку, згаданим Рішенням Федерального суду Канади визнано обґрунтованим, а отже – законним.

Чинним цивільним законодавством не передбачено відшкодування шкоди Державою України за правомірні рішення іншої країни.

Таким чином, правові підстави для стягнення моральної шкоди на відшкодування заявлених позивачем негативних наслідків, відсутні.

Щодо майнової шкоди, то зі змісту позову і доданих документів вбачається, що позивачем оплату послуг адвокатів не здійснено. Таким чином, Портнов А. В. ще не поніс витрати у зв'язку з наданням таких послуг.

Що стосується витрат з оплати цих послуг, які Портнов А. В. нібито має зробити в майбутньому, то позивачем не зазначено, коли, в який спосіб та в якому розмірі така оплата буде здійснена, та не надано будь-яких доказів на підтвердження такого наміру.

Отже, заявлена позивачем майнова шкода не є збитками в розумінні статті 22 ЦК України, що також свідчить про відсутність підстав для її стягнення з держави.

Як вбачається з тексту Рішення Федерального суду Канади у згаданій справі за заявою Портнова А. В., судом вирішувалось питання щодо стягнення судових витрат.

Таким чином, Портнов А. В. вправі звернутись до відповідного суду Канади щодо відшкодування витрат на юридичну допомогу, пов'язану із зняттям обмежувальних заходів, застосованих до нього Урядом Канади.

Стислий виклад позиції позивача стосовно відзивів та пояснень

01 липня 2019 року від представника позивача до суду надійшла відповідь на відзив Державної казначейської служби України, в якій зазначено, що відповідно до частини першої статті 1173 та частини першої статті 1174 ЦК України шкода, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу державної влади, посадової або службової особи органу з державної влади при здійсненні ними своїх повноважень, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування незалежно від вини цього органу (цієї особи).

Тобто обов'язок відшкодувати завдану шкоду у даному випадку покладається не на посадову особу чи державний орган, незаконним рішенням, дією чи бездіяльністю якого завдано шкоду, а на Державу Україна.

Управління наявними коштами Державного бюджету України, зокрема безспірне списання коштів державного бюджету та місцевих бюджетів на підставі рішення суду входить до компетенції Державного казначейства України.

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

Отже, управління коштами держбюджету, у тому числі списання з нього коштів відповідно до судового рішення належить до повноважень Державної казначейської служби України. Тому, під час розгляду справи за позовом про відшкодування шкоди, що була заподіяна дією (бездіяльністю) органів державної влади, відповідачем має бути Державна казначейська служба України.

01 липня 2019 року від представника позивача до суду надійшла відповідь на відзив Міністерства юстиції України, в якій зазначено, що Міністерство юстиції України залучено до участі у справі в якості співвідповідача як особа, яка наділена повноваженнями бути представником інтересів Держави Україна.

Це випливає із пункту 3 Положення про Мінюст, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228 де визначено, що представництво інтересів держави в судах України забезпечує Міністерство юстиції України.

Позовна заява містить вимогу про стягнення суми грошових коштів в рахунок відшкодування моральної шкоди та матеріальних збитків із Держави Україна.

Отже, враховуючи що представником Держави України в судах України є саме Міністерство юстиції України, залучення останнього в якості співвідповідача є обґрунтованим.

До того ж, саме такого правового висновку щодо застосування норм права дійшла Велика палата Верховного Суду у постанові від 14 березня 2018 року у справі № 522/3454/16-ц (провадження № 14-6цс18).

01 липня 2019 року від представника позивача до суду надійшла відповідь на пояснення третьої особи Генеральної прокуратури України, в якій зазначено, що саме на підставі офіційної заяви Генеральної прокуратури України № 14/1/1-58вих-14 від 03 березня 2014 року, 05 березня 2014 року Урядом Канади до Портнова А.В. були застосовані обмежувальні заходи (санкції) шляхом включення його прізвища до відповідного «Положення про заморожування активів іноземних чиновників (Україна)», SOR/2014-44).

Генеральна прокуратура України зазначає, «що Голова Уряду Канади на підставі звернення іноземної держави може, а не зобов'язаний прийняти рішення про застосування санкцій щодо особи».

Натомість Генеральна прокуратура України замовчує той факт, що на час надіслання зазначеної вище заяви, стосовно Портнова А. В. не здійснювалося жодне кримінальне провадження, до кримінальної відповідальність він не притягався, у процесуальному статусі підозрюваного не перебував.

Тобто, Генеральна прокуратура України направила до Уряду Канади офіційний лист, в якому поширила відносно Портнова А. В. завідомо недостовірну інформацію.

Таким чином, надання посадовими особами Генеральної прокуратури України 03 березня 2014 року недостовірної інформації Уряду Канади стосовно Портнова А.В. має прямий причинно-наслідковий зв'язок із застосуванням стосовно нього обмежувальних заходів (санкцій) Урядом Канади.

Позивач не знав про існування листів Посольства України в Канаді. Посольство України в Канаді не надавало цю інформацію позивачу, чим порушило його право бути ознайомленим з суттю звинувачень і право позивача на захист. Фактично рішення Федерального Суду Канади було винесено на підставі неправдивих свідчень і недостовірних даних Посольства України в Канаді та Генеральної прокуратури України, які в подальшому були оскаржені у національних судах.

Представник позивача зазначила, що саме внаслідок внесення посадовими особами Посольства України в Канаді, Міністерства закордонних справ України, Генеральної прокуратури України в їх офіційні листи завідомо недостовірної інформації стосовно здійснення розслідувань щодо Портнова А. В., в той час коли Портнов А. В. не перебував в статусі підозрюваного, розслідування стосовно нього не проводилося, Урядом Канади і були застосовані, а у подальшому збережені обмежувальні заходи (санкції).

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

Вказані вище незаконні дії посадових осіб Генеральної прокуратури України, Посольства України в Канаді, Міністерства закордонних справ України призвели до істотного порушення як прав та законних інтересів Портнова А.В., так і його громадських інтересів взагалі.

Таким чином, позивачу незаконними діями Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України, їх посадовими особами при здійсненні своїх повноважень завдана моральна та матеріальна шкода, яка відповідно до статей 1173, 1174 ЦК України має бути відшкодована державою.

Участь сторін та третіх осіб у судовому засіданні

В судовому засіданні представник позивача вимоги позову підтримала та просила задовольнити.

Представники відповідачів та третіх осіб, а також третя особа Шевченко О. Д. проти позову заперечували, просили відмовити у його задоволенні.

Суд, заслухавши пояснення учасників судового розгляду, дослідивши письмові докази, наявні у матеріалах справи, всебічно перевіривши обставини, на яких вони ґрунтуються у відповідності з нормами матеріального права, що підлягають застосуванню до даних правовідносин, встановив наступні обставини та дійшов до наступних висновків.

II. Фактичні обставини справи

Щодо листів ГПУ та застосування санкцій

Судом встановлено, що Генеральна прокуратура України листом від 03 березня 2014 року № 14/3/1-58вих-14, за підписом в.о. Генерального прокурора України Олега Махніцького, повідомила Верховному представнику Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Кетрін Ештон про те, що правоохоронними органами України розпочато ряд кримінальних проваджень за фактами злочинів, вчинених колишніми високопосадовцями, зокрема, Андрієм Володимировичем Портновим, 27 жовтня 1973 року, колишнім Радником Президента України. У листі зазначалося, що у ході розслідування даних протиправних діянь встановлено факти привласнення значних сум державних активів та їх подальше протиправне проведення за межі України. Дослівно: «У зв'язку з цим, звертаємося до Вас із проханням підтримати зусилля України щодо встановлення, арешту та повернення до нашої держави протиправно виведених активів, сприяючи прийняттю відповідного політичного рішення» (том 1 а.с.47-48).

Генеральна прокуратура України листом від 03 березня 2014 року № 14/1/-58вих14 повідомила Прем'єр міністру Канади Стівену Гарперу про те, що правоохоронними органами України розпочато ряд кримінальних проваджень за фактами злочинів, вчинених, зокрема Андрієм Володимировичем Портновим, 27 жовтня 1973 року, колишнім Радником Президента України. (том 1 а.с.49). Також в цьому листі зазначено, що: «У ході розслідування даних протиправних діянь встановлено факти привласнення значних сум державних активів та їх подальше протиправне переведення за межі України. (…)».

05 березня 2014 року Рішенням Ради Європейського Союзу №2014/119/CFSP щодо обмежувальних заходів, спрямованих проти певних осіб, організацій та органів у зв'язку з ситуацією в Україні, до Портнова А. В. було застосовано санкції (обмежувальні заходи).

05 березня 2014 року відносно Портнова А.В. Урядом Канади були застосовані аналогічні обмежувальні заходи (санкції) шляхом включення його прізвища до відповідного Списку до «Положення про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна)» SOR72Q14-44, відповідно до положень Закону Канади про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Freezing of Assets of Corrupt Foreign Officials Act).

Зазначені санкції застосовані на підставі листа Генеральної прокуратури України від 03 березня 2014 року № 14/1/1-58вих-14 за підписом в.о. Генерального прокурора України О.І.Махніцького, направленого Прем'єр-міністру Канади.

Генеральна прокуратура України листом від 08 липня 2014 року за підписом в.о. Генерального прокурора України Олексія Баганця повідомила Верховному представнику

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки пані Кетрін Маргарет Ештон про те, що підтверджує, що Головним слідчим управлінням Генеральної прокуратури України проводиться досудове розслідування стосовно Андрія Портнова у кримінальному провадженні № 42014100000000209 від 06 березня 2014 року за частиною другою статті 191 (заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем), частиною першою статті 364 (зловживання владою або службовим становищем) Кримінального кодексу України стосовно зловживання ним на посаді заступника Глави Адміністрації Президента України своїм службовим становищем при працевлаштуванні завідувачем кафедри конституційного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка та заволодінні коштами у вигляді заробітної плати на суму 114 091, 69 грн на цій посаді, не виконуючи фактично ніякої роботи, а також зайнятті по квоті з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ посади члена Вищої ради юстиції України. Досудове слідство триває (том 1 а.с. 50).

Згідно з повідомленням від 06 березня 2015 року санкції, які були застосовані Радою Європейського Союзу були скасовані за ініціативою Ради ЄС без судового рішення (том 1 а.с. 88).

Заступник Генерального прокурора України Єнін Є.В. у листі від 27 лютого 2017 року № 14/5-30473-14 повідомив Державному секретарю Міністерства закордонних справ України «стосовно ноти канадського зовнішньополітичного відомства із зверненнями від імені уряду Канади щодо подальшого перебування у санкційному списку Портнова А.В.», що департаментом спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури України здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 12014100060000228 від 22 січня 2014 року за фактами організації Януковичем В. Ф. перевищення влади та службових повноважень, перевищення влади Захарченком В. Ю та іншими працівниками правоохоронних органів, ….., що призвело до масових жертв серед протестуючих, тобто до настання тяжких наслідків, в тому числі за фактами умисних вбивств та замахів на умисні вбивства…..; - «в рамках зазначеного кримінального провадження та виділеного з нього кримінального провадження № 42014000000001048 від 10 жовтня 2014 року здійснюється досудове розслідування, в тому числі за фактом створення злочинної організації з метою вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, керівництва такої організації та участі у ній, участі у злочинах, вчинюваних такою організацією, а також організації, керівництва та сприяння зустрічей представників злочинних організацій та організованих груп для розроблення планів і умов спільного вчинення злочинів, матеріального забезпечення злочинної діяльності та координації дій об'єднань злочинних організацій та організованих груп…; - «здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42014100000000209 від 06 березня 2014 року за фактами погроз народному депутату Богословській І. Г., зловживання владою службовою особою Адміністрації Президента України, заволодіння у період з 02 квітня 2010 року по 20 лютого 2014 року грошовими коштами Київського національного університету імені Т.Шевченка та Київського національного університету імені В.Гетьмана».

У зазначеному листі заступник Генерального прокурора України Єнін Є. В. зазначив, що враховуючи, що Портнов А. В. у період з 2010 по 2014 роки обіймав посади першого заступника та заступника Глави Адміністрації Президента України – керівника Головного управління з питань судової реформи та судоустрою Адміністрації Президента, його імовірна причетність до наведених вище злочинів перевіряється, а тому Генеральна прокуратура України не вбачає підстав для вирішення питань про виключення Портнова А.В. з Канадського санкційного списку.

Заступник Генерального прокурора України Стрижевська А. А. у листі від 08 грудня 2017 року № 14/2/1-30473-14 до державного секретаря Міністерства закордонних справ України «стосовно звернення канадського зовнішньополітичного відомства щодо подальшого перебування у санкційному списку Портнова А. В.» проінформувала про те, що Департаментом

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури України здійснюється досудове розслідування у кримінальних провадженнях № 12014100060000228 від 22 січня 2014 року, № 42014000000001048 від 10 жовтня 2014 року, № 4201700000000815 (27 листопада 2017 року виділено з кримінального провадження № 42014100000000209).

Заступник Генерального прокурора України Стрижевська А. А. вказала, що «з огляду на те, що Портнов А. В. у період з 2010 по 2014 рік обіймав посади першого заступника та заступника Глави Адміністрації Президента України – керівника Головного управління з питань судової реформи та судоустрою, радника Президента України – керівника Головного управління з питань судоустрою Адміністрації Президента, його ймовірна причетність до вчинення вищевказаних злочинів перевіряється і перебування Портнова А. В. у канадському санкційному списку та, як наслідок, блокування його активів сприятиме забезпеченню можливого відшкодування збитків, заподіяних злочинами, до яких може бути причетний Портнов А. В. Також службова особа ГПУ Стрижевська А. А. звернула увагу МЗС Канади на той факт, що рішення Печерського районного суду м. Києва від 23 лютого 2017 року не впливає на розслідування злочинів, до вчинення яких може бути причетний Портнов А. В.

Заступник Генерального прокурора України Єнін Є. В. у листі від 19 червня 2018 року № 14/2/1-18вих-18 до Міністерства закордонних справ України, Посольства України в Канаді повідомив про те, що Департаментом спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури України здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42014100000000209 за фактами погроз народному депутату Богословській І. Г., зловживання владою одним із керівників Адміністрації Президента України, заволодіння у період з 02 квітня 2010 року до 02 лютого 2014 року грошовими коштами Київського національного університету ім. Т.Шевченка та Київського національного університету ім. Гетьмана, за фактами можливого одержання колишньою службовою особою Адміністрації Президента України неправомірної вигоди в особливо великих розмірах, підроблення підпису Портнова А. В. в нотаріальній довіреності, підроблення рішень ІІІ Всеукраїнського з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ якими призначено трьох членів вищої ради юстиції, та подальшого використання, за ознаками злочинів, передбачених частиною першою статті 346, частини першої статті 364, частини третьої статті 191, частини третьої статті 368-2, частинами першою, третьою, четвертою статті 358, частиною першою статті 353 КК України.

Єнін Є.В. у наведеному листі вказав, що питання про притягнення до кримінальної відповідальності Портнова А. В. у цьому кримінальному провадженні може бути вирішено після проведення усіх необхідних слідчих (розшукових) дій. Також повідомив, що детективам НАБУ доручено здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні № 4201700000000815 за фактом одержання неправомірної вигоди в особливо великих розмірах.

Щодо оскарження інформації наданої ГПУ

Рішенням Печерського районного суду м. Києва від 07 листопада 2014 року, яке в частині змінено рішенням Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 08 липня 2015 року у справі № 757/23765/14-ц визнано недостовірною, такою, що порушує честь, гідність та ділову репутацію Портнова Андрія Володимировича, інформацію, викладену в листі Генеральної прокуратури України від 08 липня 2014 року на ім'я Верховного представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки, а саме: «Головним слідчим управлінням Генеральної прокуратури України проводиться досудове розслідування стосовно Андрія Портнова». З метою спростування недостовірної інформації, зобов'язано Генеральну прокуратуру України (01011, м. Київ, вул. Різницька, буд. 13/15, код ЄДРПОУ 00034051) повідомити Європейську службу зовнішньої дії про ухвалене у справі за позовом Портнова Андрія Володимировича до Генеральної прокуратури України про захист честі, гідності та ділової репутації, рішення суду протягом місяця з дня набрання рішенням законної сили.

Рішенням Печерського районного суду м. Києва від 23 травня 2017 року у справі

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

№757/20627/17-ц задоволено позов Портнова А.В. до Генеральної прокуратури України про захист честі, гідності та ділової репутації.

Вказаним рішенням суду: «визнано недостовірною та такою, що порушує особисті немайнові права Портнова А.В. інформацію, викладену у листі Генеральної прокуратури України від 03 березня 2014 року за підписом виконуючого обов'язки Генерального прокурора України О.Махніцького на ім'я Прем'єр Міністра Канади С.Гарпера наступного змісту: «Правоохоронними органами України розпочато ряд кримінальних проваджень за фактами злочинів, вчинених зазначеними нижче колишніми високопосадовцями.(…) Андрій Володимирович Портнов, 27 жовтня 1973 року народження, колишній Радник Президента України; (…). У ході розслідування даних протиправних діянь встановлено факти привласнення значних сум державних активів та їх подальше протиправне переведення за межі України (…)».

Також, рішенням Печерського районного суду від 23 травня 2017 року у справі № 757/20627-ц зобов'язано Генеральну прокуратуру України з метою спростування недостовірної інформації направити лист в Офіс Прем'єр-міністра Канади, в якому повідомити про прийняте у цій справі рішення з викладенням його резолютивної частини потягом 10 (десяти) календарних днів з дня набрання таким рішенням законної сили.

Щодо листів МЗС України

09 березня 2016 року листом за № 610/6144-994-38 Заступник міністра з питань європейської інтеграції Міністерства закордонних справ України Зеркаль О. В. у зв'язку з нотою МЗС Канади щодо подальшого перебування у санкційному списку Портнова А. В. з посиланням на роз'яснення Генеральної прокуратури України, направив до Посольства України в Канаді інформацію стосовно наявності кримінальних проваджень відносно Портнова А.В.

02 березня 2017 року листом за № 620/6144-994-30дск в.о. директора департаменту Америки Міністерства закордонних справ України Шевченко О. Д. щодо можливого виключення Портнова А. В. з санкційного списку Канади, з посиланням на Генеральну прокуратуру України направив до Посольства України в Канаді інформацію стосовно наявності кримінальних проваджень відносно Портнова А. В.

10 січня 2018 року листом за № 620/6144-600-30 в.о. директора Департаменту Америки Міністерства закордонних справ України Шевченко О. Д. щодо підстав для подальшого перебування Портнова А. В. в санкційному списку, з посиланням на Генеральну прокуратуру України направив до Посольства України в Канаді інформацію стосовно наявності кримінальних проваджень відносно Портнова А. В.

Щодо нот Посольства України в Канаді

Судом встановлено, що посадовою особою Посольства України в Канаді Послом Шевченко А. В. направлено до Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади чотири ноти, а саме: 15 березня 2016 року № 6144/22-012-21; 06 березня 2017 року № 6114/22-012-17; 11 січня 2018 року № 6114/22-012-2; 10 липня 2018 року № 6114/22-012-70, в яких з посиланням на Генеральну прокуратуру України, стверджувалося, що відносно Портнова А. В. проводяться досудові розслідування, де він підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, а тому Портнов А.В. має залишатися у переліку осіб, на яких поширюється дія Закону про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна) № SOR/2014-44.

Так, у ноті від 15 березня 2016 року зазначено, що «… наразі проводяться два розслідування, пов'язані з Портновим Андрієм Володимировичем: Він підозрюється у привласненні державного майна через зловживання службовим становищем (Кримінальний кодекс України, стаття 191 пункту 3); Генеральна прокуратура України підтверджує інформацію про причетність … пана Портнова Андрія Володимировича, до зловживання владою, що призвело до численних жертв і смертей під час мирних протестів в Україні зимою 2013-2014 р.р., а також в організації умисних вбивств, вчинених у спосіб, що є небезпечним для великої кількості людей (Кримінальний Кодекс України, статті 27 пункту 3, статті 365 пункту 3,

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

статті 115 пунктів 1, 5, 12). … Генеральна прокуратура України продовжує вважати, що ім'я пана Портнова Андрія Володимировича повинно залишатися у Списку до Положень про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна)».

У ноті від 06 березня 2017 року зазначено, що «…наразі проводиться два розслідування, пов'язані з Портновим Андрієм Володимировичем: Він підозрюється у привласненні державного майна через зловживання службовим становищем; Генеральна прокуратура України підтверджує інформацію про причетність … пана Портнова Андрія Володимировича, до зловживання владою, що призвело до численних жертв і смертей під час мирних протестів в Україні зимою 2013-2014 рр., а також до організації умисних вбивств, вчинених у спосіб, що є небезпечним для великої кількості людей. Розслідування за двома справами тривають зараз. Тому Генеральна прокуратура України продовжує вважати, що ім'я пана Портнова Андрія Володимировича повинно залишитися у Списку до Положень про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна), SOR/2014-44»

У ноті від 11 січня 2018 року зазначено, що «…наразі проводяться два розслідування, пов'язані з Портновим Андрієм Володимировичем: він підозрюється у незаконному збагаченні через зловживання службовим становищем (розслідування проводиться Національним антикорупційним бюро України); Генеральна прокуратура України підтверджує про причетність … пана Портнова Андрія Володимировича, до зловживання владою, що призвело до численних жертв і смертей під час мирних протестів в Україні зимою 2013-2014 р.р., а також до організації умисних вбивств, вчинених у спосіб, що є небезпечним для великої кількості людей.

Розслідування за двома справами, у яких може брати участь Портнов А. В., тривають зараз, а дія рішення Печерського районного суду міста Києва від 23 лютого 2017 року не поширюється на них.

Тому Генеральна прокуратура України продовжує вважати, що ім'я пана Портнова Андрія Володимировича повинно залишатися у Списках до Положень про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб, оскільки заморожування його активів сприятиме компенсуванню шкоди, яку було нанесено злочинами, до яких може бути причетний Портнов А. В.».

У ноті від 10 липня 2018 року зазначено, що «Управління спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури України здійснює досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42014100000000209 за фактами загроз народним депутатам України, зловживання владою одного з керівників Адміністрації Президента України, а також привласнення коштів Київського національного університету та Київського та Київського національного економічного університету на загальну суму 137 639, 02 грн, можливого привласнення сум незаконних виплат колишнім співробітником Адміністрації Президента України в особливо великих розмірах (незаконне збагачення), підробка підпису пана Портнова у нотаріально засвідченій довіреності невстановленою особою, підробка рішень 3-го Всеукраїнського Конгресу представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ, якими затвердили трьох членів Вищої ради юстиції та їх подальше використання на підставі пункту 1 статті 346, пункту 1 статті 364, пункту 3 статті 191, пункту 3 статті 368-2, пунктів 1, 3, 4 статті 358, пункту 1 статті 353 Кримінального Кодексу України.

Пан Портнов може бути притягнутий до відповідальності за цим кримінальним провадженням після проведення всіх необхідних слідчих дій.».

Рішенням Генерального прокурора України від 30 листопада 2017 року слідчим Національного антикорупційного бюро України було доручено досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42017000000004815 про те, що в період з липня 2011р. по 31 грудня 2013р. посадова особа, яка займала посаду Радника Президента України – начальника Головного управління із судової реформи і судової системи, а пізніше – Радника Президента України, отримав незаконні виплати на загальну оціночну суму 26 млн.грн. (в особливо великих

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

розмірах) на підставі пункту 3 статті 368-2 КК України».

Щодо оскарження дій Посольства України в Канаді з направлення листів, а також інформації наданої МЗС України

Рішенням Окружного адміністративного суду м. Києва від 25 лютого 2019 року у справі № 640/17/19 задоволено позов Портнова А. В. до Посольства України в Канаді, третя особа Міністерство закордонних справ України про визнання протиправними дій, а саме визнано протиправними дії Посольства України в Канаді по направленню до Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади у період з березня 2016 року по липень 2018 року інформації про наявність кримінальних проваджень на території України відносно Портнова А.В.

У зазначеному рішенні Окружний адміністративний суд м. Києва зазначив, що дії Посольства України в Канаді по направленню Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади такої інформації, (інформації, яка викладена в листах від 15.03.2016 № 6144/22-012-21, від 06.03.2017 № 611422-012-17, від 11.01.2018 № 611422-012-2, від 10.07.2018 № 611422-012-70) вказують на повідомлення відповідачем (Посольством України в Канаді) інформації про неіснуючі факти та вказують на їх неправомірність, у зв'язку з порушенням відповідачем принципу законності, закріпленому статтею 19 Конституції України, статті 5 Закону України «Про дипломатичну службу» та принципу достовірності і повноти інформації, що встановлений статтею 2 Закону України «Про інформацію».

Шостий апеляційний адміністративний суд м. Києва за результатами розгляду апеляційної скарги Посольства України в Канаді, Міністерства закордонних справ України, постановою від 16 травня 2019 року рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 25 лютого 2019 року залишив без змін.

Шостий апеляційний адміністративний суд м. Києва у постанові зазначив, що обмежувальні заходи було застосовано до позивача на підставі листа Генеральної прокуратури України, який містив недостовірну інформацію про причетність позивача до вчинення кримінальних правопорушень. При цьому, через повідомлення Посольством України в Канаді державному органу Канади інформації, яка не відповідала дійсності про наявність кримінальних проваджень на території України відносно Портнова А. В., було порушено принцип презумпції невинуватості та збережено обмежувальні заходи щодо позивача, які він оспорював у Федеральному суді Канади.

Відповідно до частини четвертої статті 82 Цивільного процесуального кодексу України, обставини, встановлені рішенням суду у господарській, цивільній або адміністративній справі, що набрало законної сили, не доказуються при розгляді іншої справи, у якій беруть участь ті самі особи або особа, щодо якої встановлено ці обставини, якщо інше не встановлено законом.

Рішенням Печерського районного суду м. Києва від 26 лютого 2019 року у справі № 757/42/19-ц, залишеним без змін постановою Київського апеляційного суду від 12 червня 2019 року задоволено позов Портнова А. В. до Міністерства закордонних справ України, Генеральної прокуратури України про захист честі, гідності та ділової репутації, а саме: визнано недостовірною та такою, що порушує особисті немайнові права Портнова А.В. інформацію, викладену у листах Посольства України в Канаді на підставі інформації, наданої Генеральною прокуратурою України до Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади, а саме у листі від 15 березня 2016 року № 6144/22-012-21, від 06 березня 2017 року № 611422-012-17, від 11 січня 2018 року № 611422-012-2, від 10 липня 2018 року № 6114/22-012-70. Зобов'язано Міністерство закордонних справ України, з метою спростування недостовірної інформації направити лист в Департамент закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади, в якому повідомити про прийняте у цій справі рішення суду з викладенням його резолютивної частини протягом 10 (десяти) календарних днів з дня набрання таким рішенням законної сили.

У рішенні суду зазначено, що інформація, яка поширена відповідачами про наявність відносно Портнова А.В. на території України розслідувань, порушує принцип презумпції

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

невинуватості, які проголошені у статті 62 Конституції України, статті 2 Кримінального кодексу України, пункті 2 статті 6 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, пункті 1 статті 11 Загальної декларації прав людини та пункті 2 статті 14 Міжнародного Пакту про громадянські і політичні права.

Щодо оскарження санкцій, вжитих іноземними інституціями

Портнов А. В. оскаржив застосування Європейським Союзом санкцій у Суді Європейського Союзу, який 26 жовтня 2015 року своїм рішенням визнав незаконним та скасував Рішення Ради Європейського Союзу №2014/119/CFSP щодо застосування санкцій, а також стягнув 15 500 Євро в якості компенсації витрат, що були згодом перераховані Генеральним Секретаріатом ЄС на його рахунок в українському Ощадбанку.

У пункті 44 Рішення Суду Європейського Союзу встановлено, що «отриманий, від Генерального прокурора України лист від 03 березня 2014 року містить лише загальне твердження, що позивач (Портнов А. В.) серед інших колишніх високопоставлених посадових осіб є об'єктом розслідування фактів, що не уточняються заздалегідь, про присвоєння державних коштів і незаконному переказі коштів за кордон. У ньому відсутні будь-які подробиці про ці факти, а також відповідальність позивача по відношенню до них». У п.45, 48, 49 Рішення Суд Європейського Союзу вказав, що «інформація про факти або конкретні вчинки, які пред'являються позивачеві (Портнову А. В.) українською владою і лист від 03 березня 2014 року, навіть розглядаючи його не ізольовано, а в контексті, в якому це відбувається, не може становити досить переконливу доказову базу в рамках прецедентного права, щоб внести ім'я позивача в список через те, що він був ідентифікований «як відповідальний» за розтрату державних коштів. Суд вказав, що внесення імені Портнова А. В. в список як особи, що є об'єктом кримінального судочинства є неправильним. Суд констатував, що Рада ЄС не мала інформації про факти або конкретні порушення, в яких підозрюється особа (Портнов А.В.), а лист від 03 березня 2014 року не може складати достатньо переконливу доказову базу для того, що вписати ім'я Портнова А. В. в список осіб, до яких застосовуються санкції (обмежувальні заходи).

11 грудня 2018 року Федеральний Суд Канади у своєму рішенні (пп.12, 13, 17, 30, 33, 43) встановив, що незважаючи на відсутність необхідних доказів, санкції були застосовані до Портнова А. В. і зберігаються зараз виключно на підставі самого факту наявності листів, в яких представники українських органів влади стверджують про наявність розслідувань стосовно Портнова А.В.

В пункті 17 зазначеного Рішення, Федеральний Суд Канади встановив, що санкції стосовно А.В.Портнова були продовжені на підставі листів Посольства України в Канаді, які отримав Департамент закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади, а саме: «чотири листа від Посольства України в Канаді: перше в березні 2016 року і останнє в липні 2018 року, які переконали Міністра в тому, що в Україні продовжується розслідування у відношенні Заявника (А.В.Портнова)».

III. Оцінка аргументів, викладених у позовній заяві

У статті 15 ЦК України передбачено, що кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорювання, а також на захист свого інтересу, який не суперечить загальним засадам цивільного законодавства.

Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу (частина перша статті 16 ЦК України).

Відповідно до статті 3 Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Відповідно до статті 56 Конституції України кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Відповідно до частин першої та другої статті 200 Цивільного кодексу України інформацією є будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. Суб'єкт відносин у сфері інформації може вимагати усунення порушень його права та відшкодування майнової і моральної шкоди, завданої такими правопорушеннями.

Згідно зі статтею 280 Цивільного кодексу України, якщо фізичній особі внаслідок порушення її особистого немайнового права завдано майнової та (або) моральної шкоди, ця шкода підлягає відшкодуванню.

Щодо відшкодування моральної шкоди

Статтею 23 ЦК України передбачено право особи на відшкодування моральної шкоди, завданої внаслідок порушення її прав та законних інтересів. Відповідно до частин другої–п'ятої цієї статті моральна шкода полягає, зокрема у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів. Моральна шкода відшкодовується грішми, іншим майном або в інший спосіб. Розмір грошового відшкодування моральної шкоди визначається судом залежно від характеру правопорушення, глибини фізичних та душевних страждань, погіршення здібностей потерпілого або позбавлення його можливості їх реалізації, ступеня вини особи, яка завдала моральної шкоди, якщо вина є підставою для відшкодування, а також з урахуванням інших обставин, які мають істотне значення. При визначенні розміру відшкодування враховуються вимоги розумності і справедливості. Моральна шкода відшкодовується незалежно від майнової шкоди, яка підлягає відшкодуванню, та не пов'язана з розміром цього відшкодування. Моральна шкода відшкодовується одноразово, якщо інше не встановлено договором або законом.

За приписами статті 1167 ЦК України моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності її вини, крім випадків, встановлених частиною другою цієї статті. Моральна шкода відшкодовується незалежно від вини органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, фізичної або юридичної особи, яка її завдала: 1) якщо шкоди завдано каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи внаслідок дії джерела підвищеної небезпеки; 2) якщо шкоди завдано фізичній особі внаслідок її незаконного засудження, незаконного притягнення до кримінальної відповідальності, незаконного застосування запобіжного заходу, незаконного затримання, незаконного накладення адміністративного стягнення у вигляді арешту або виправних робіт; 3) в інших випадках, встановлених законом.

Спеціальні підстави відповідальності за шкоду, завдану незаконними рішеннями, дією чи бездіяльністю органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування та посадової або службової особи згаданих органів при здійсненні ними своїх повноважень, визначені статтями 1173 та 1174 ЦК України відповідно.

Відповідно до статті 1173 ЦК України шкода, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, дією чи бездіяльністю органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування при здійсненні ними своїх повноважень, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування незалежно від вини цих органів.

Згідно зі статтею 1174 ЦК України шкода, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової або службової особи органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування при здійсненні нею своїх повноважень, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування незалежно від вини цієї особи.

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

Таким чином, зазначені підстави характеризуються особливостями суб'єктного складу заподіювачів шкоди, серед яких законодавець виокремлює як зазначені органи, так і їх посадових чи службових осіб, та особливим способом заподіяння шкоди. Сукупність цих умов є підставою покладення цивільної відповідальності за завдану шкоду саме на державу, Автономну Республіку Крим або орган місцевого самоврядування.

При цьому, з урахуванням положень пункту 10 частини другої статті 16, статей 21, 1173 та 1174 ЦК України, шкода, завдана зазначеними органами чи (та) особами відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування лише у випадках визнання зазначених рішень незаконними та їх подальшого скасування або визнання дій або бездіяльності таких органів чи (та) осіб незаконними.

Статті 1173, 1174 ЦК України є спеціальними і передбачають певні особливості, характерні для розгляду справ про деліктну відповідальність органів державної влади та посадових осіб, які відмінні від загальних правил деліктної відповідальності. Так, зокрема, цими правовими нормами передбачено, що для застосування відповідальності посадових осіб та органів державної влади наявність їх вини не є обов'язковою. Втім, цими нормами не заперечується обов'язковість наявності інших елементів складу цивільного правопорушення, які є обов'язковими для доказування у спорах про стягнення збитків.

Необхідною підставою для притягнення органу державної влади до відповідальності у вигляді стягнення шкоди є наявність трьох умов: неправомірні дії цього органу, наявність шкоди та причинний зв'язок між неправомірними діями і заподіяною шкодою, і довести наявність цих умов має позивач, який звернувся з позовом про стягнення шкоди на підставі статті 1173 ЦК України.

Аналогічний правовий висновок викладений у постанові Великої палати Верховного Суду від 12 березня 2019 року у справі № 920/715/17 (провадження № 12-199гс18).

З огляду на викладене, вирішуючи цей спір, суд виходить із необхідності встановлення наявності трьох умов, які є необхідною підставою для притягнення органу державної влади до відповідальності у вигляді стягнення шкоди: неправомірні дії цього органу, наявність шкоди та причинний зв'язок між неправомірними діями і заподіяною шкодою.

Щодо неправомірності дій державних органів

Досліджуючи питання протиправності дій заподіювача шкоди, суд враховує, що у випадку виникнення деліктного зобов'язання на засадах спеціальних деліктів, за якими відповідальність настає незалежно від вини, тоді вина не розглядається в якості умови неправомірності завдання шкоди. У понятті протиправності слід визначати зв'язок між порушенням норми об'єктивного права та суб'єктивного права, які вказують на послідовність такого порушення: порушення чужого суб'єктивного права спричиняє порушення правових норм. При цьому межі такого порушення визначаються уточненням «без уповноваження на те».

Органи державної влади, курсуючи інформацію між собою та надаючи її іноземним міжнародним інституціям, стверджували у своїх листах про те, що Портнов А. В. підозрюється у низці злочинів, тобто, зокрема правоохоронні органи України, мали керуватися відповідними національними законами та діяти в їх межах. В такому випадку законом, який декларує обсяг дій правоохоронного органу під час досудового розслідування є Кримінальний процесуальний кодекс України.

Зі змісту положень статті 1, пунктів 5, 10 частини першої статті 3 КПК України вбачається, що досудове розслідування як складова кримінального провадження здійснюється на території України лише згідно з кримінальним процесуальним законодавством України, яке складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, КПК України та інших законів України, а правовий зв'язок конкретної особи із досудовим розслідуванням можливий лише шляхом набуття нею конкретного правового статусу, передбаченого Кримінальним процесуальним кодексом України.

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

Відповідно до пунктів 19, 25 частини першої статті 3 КПК України учасниками кримінального провадження зі сторони захисту є підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники.

Конкретна особа бере участь у кримінальному провадженні, зокрема, на стороні захисту, виключно після набуття певного процесуального статусу, види та перелік яких чітко визначені КПК України і є вичерпними.

КПК України не передбачено участі цієї особи у кримінальному провадженні та її процесуального статусу перед або до повідомлення цій особі про підозру у вчиненні злочину, які б підтверджували її правовий зв'язок з досудовим розслідуванням саме як особи, причетної до вчинення кримінального правопорушення, яке розслідується у конкретному кримінальному провадженні.

Виходячи з положень КПК України та конституційного принципу презумпції невинуватості, до набуття одного з вищевказаних процесуальних статусів відсутні правові підстави стверджувати, що особа, яка не перебуває в статусі підозрюваного чи в іншому із зазначених вище процесуальних статусів, причетна чи має інше правове відношення до вчинення кримінального правопорушення, яке розслідується у конкретному кримінальному провадженні.

Відповідно до положень статті 8 КПК України, кримінальне провадження здійснюється з додержанням принципу верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Принцип верховенства права у кримінальному провадженні застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Крім цього, положеннями частини п'ятої статті 9 КПК України імперативно встановлено, що Кримінальне процесуальне законодавство України застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Європейський суд з прав людини визначає «кримінальне обвинувачення» як «офіційне доведення до відома особи компетентним органом твердження про те, що ця особа вчинила кримінальне діяння», при цьому, «в деяких випадках це може робитися у формі інших заходів, здійснення яких несе в собі таке твердження і, по суті, так само впливає на становище підозрюваного» (рішення у справі «Екле проти Німеччини»).

Європейським судом з прав людини як висунення обвинувачення визнаються, зокрема, такі обставини: арешт особи (рішення у справі «Вемхофф проти Німеччини»), офіційне повідомлення про намір здійснення стосовно особи кримінального переслідування (рішення у справі «Ноймайстер проти Австрії»), початок досудового слідства проти конкретної особи чи арешт банківських рахунків конкретної особи (рішення у справі «Рінгайзен проти Австрії»). Гарантіями, передбаченими статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, згідно із практикою Європейського суду з прав людини, користується особа, викликана як свідок у кримінальній справі, але фактично підозрювана у вчиненні злочину (зокрема, їй були поставлені запитання під час допиту, які можуть бути використані проти неї як обвинувальні) (рішення у справі «Сервес проти Франції»). Європейським судом з прав людини поняття «кримінальне обвинувачення» пов'язане із вчиненням різноманітних процесуальних дій, передбачених національним законодавством, від початку досудового розслідування і до ухвалення судового рішення.

Європейський суд з прав людини у справі «Мерібашвілі проти Грузії» зазначив, що існує зловживання владою, коли орган влади використовує свою силу для цілі, відмінної від тієї, для якої вона була надана. Вона ґрунтується на ідеї, що влада не може вільно вибирати цілі, які вони можуть переслідувати, а повинна використовувати свої повноваження лише для досягнення цілей, для яких закон надав їй ці повноваження. Це означає дві речі: по-перше, що

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

влада повинна діяти в інтересах суспільства, а по-друге, що кожне з її повноважень повинно використовуватися лише для конкретної мети або цілі, для якої вона була надана (пункт 167).

Згадування прізвища Портнова А. В. в контексті розслідування кримінальних справ до яких він не має жодного відношення прямо свідчить про суттєве втручання в його права та законні інтереси.

Під час розгляду справи судом встановлено, що протиправність дій органів державної влади щодо поширення відносно Портнова А. В. в офіційних листах недостовірної інформації про наявність кримінальних проваджень стосовно нього підтверджується:

- Рішенням Європейського Суду, яке постановлено в м. Люксембург 26 жовтня 2015 року у справі № Т 290/14 за заявою Андрія Портнова до Ради Європейського Союзу про скасування Рішення Ради Європейського Союзу №2014/119/CFSP від 05 березня 2014 року щодо застосування обмежувальних заходів відносно Андрія Портнова;

- Рішенням Печерського районного суду м. Києва від 07 листопада 2014 року у справі № 757/23765/14-ц, яке змінено рішенням ВССУ за позовом Портнова А. В. до Генеральної прокуратури України, третя особа Махніцький О.І. про захист честі, гідності та ділової репутації;

- Рішенням Печерського районного суду м. Києва від 23 травня 2017 року у справі № 757/20627/17-ц за позовом Портнова А. В. до Генеральної прокуратури України про захист честі, гідності та ділової репутації;

- Постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 25 серпня 2014 року, яке залишено без змін Ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 07 жовтня 2014 року у справі за позовом Портнова А. В. до Генеральної прокуратури України про визнання протиправною бездіяльність по ненаданню відповіді на запита адвоката і зобов'язання вчинити дії, якою було встановлено факт порушення права Портнова А. В. на захист і визнано протиправною бездіяльність Генеральної прокуратури України у ненаданні відповіді на адвокатські запити;

- Ухвалою слідчого судді Печерського районного суду м. Києві від 20 лютого 2019 року, якою задоволено клопотання Портнова А. В. і встановлено термін – один місяць для завершення проведення всіх досудових розслідувань. Також судом встановлено, що використання Генеральною прокуратурою формулювання про причетність Портнова А. В. до кримінальних правопорушень, з огляду на їх неправдивість, грубо порушує принцип презумпції невинуватості особи. Крім того, суд встановив, що кримінальні провадження відносно Портнова є маніпуляцією та мають на меті створити оманливе відчуття вини Портнова А. В. з метою ініціювання перед міжнародними органами питань збереження міжнародних санкцій;

- Рішенням Окружного адміністративного суду м. Києва від 25 лютого 2019 року у справі № 640/17/19 за позовом Портнова А. В. до Посольства України в Канаді, третя особа Міністерство закордонних справ України про визнання протиправними дії, яким суд встановив, що протягом останніх років Посольство повідомляло Уряду Канади недостовірну інформацію, яка стала підставою для збереження санкцій;

- Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду м. Києва від 16 травня 2019 року, якою залишено без змін рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 25 лютого 2019 року у справі № 640/17/19;

- Рішенням Печерського районного суду м. Києва від 26 лютого 2019 року у справі № 757/42/19-ц за позовом Портнова А. В. до Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України про захист честі, гідності та ділової репутації, яким фактично суд встановив, що відповідачі протягом останніх років повідомляли Уряду Канади недостовірну інформацію, яка стала підставою для збереження санкцій.

Крім того, відсутність будь-яких кримінальних проваджень стосовно Портнова А. В. підтверджується:

- копією листа Робочого апарату Укрбюро Інтерполу від 23 липня 2014 року про те, що

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

згідно з обліком Генерального секретаріату Інтерполу та Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України, Портнов А. В. у міжнародному та державному розшуку не значиться.

- копією листа СБУ від 28 липня 2014 року про те, що у кримінальних провадженнях, які розслідуються слідчими СБУ, повідомлення про підозру у вчиненні злочинів Портнову А. В. не здійснювалось;

- копією листа СБУ від 30 липня 2014 року про те, що у кримінальних провадженнях, які розслідуються слідчими СБУ, повідомлення про підозру у вчиненні злочинів гр.Портнову А.В. не здійснювалось, у розшук, у тому числі в міжнародний, не оголошувався;

- копією листа ГПУ від 11 квітня 2014 року № 17/1/2-32773-14 про те, що відсутні кримінальні провадження стосовно Портнова А. В.;

- копією листа МВС України від 11 квітня 2014 року № 12/1-50-аз про те, що відсутні кримінальні провадження;

- копією листа МВС України від 11 квітня 2014 року № 12/1-51-аз про те, що кримінальні провадження відносно Портнова А. В. за фактами розкрадання коштів та їх незаконного вивезення за межі України відсутні;

- копією листа Робочого апарату Укрбюро Інтерполу МВС України від 02 квітня 2014 року;

- копією листа ГПУ від 29 березня 2014 року № 17/1/2-32773-14 про те, що кримінальні провадження відносно Портнова А. В. відсутні, в розшук його не оголошували;

- копією Листа СБУ від 15 квітня 2014 року про те, що слідчим відділом Головного Управління СБ України у м. Києві та Київській області не реєструвались кримінальні провадження щодо Портнова А. В.;

- копією листа-відповіді на адвокатський запит НАБУ від 10 лютого 2016 року про те, що останнім не здійснюється досудове розслідування у кримінальних провадженнях, в яких Портнову А. В. повідомлялося про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень. Обвинувальні акти стосовно Портнова А.В. не направлялися.

- копією листа-відповіді на адвокатський запит ГСУ Національної поліції від 13 лютого 2016 року про те, що кримінальні провадження, в яких Портнов А. В. має процесуальний статус підозрюваного або, в яких обвинувальний акт переданий до суду слідчим підрозділами Національної поліції не розслідувалися.

- копією довідки Департаменту інформаційних технологій МВС України про те, що станом на 03 листопада 2016 року Портнов А. В. до кримінальної відповідальності не притягувався, не знятої чи непогашеної судимості не має, в розшуку не перебуває.

- копією листа-відповіді на адвокатський запит Генеральної прокуратури України про те, що згідно даних Єдиного реєстру досудових розслідувань у провадженні органів прокуратури та інших органів досудового розслідування України, станом на 03 березня 2017 року відсутні кримінальні провадження, в яких Портнов А. В. має статус підозрюваного та потерпілого, а також відсутні відомості щодо звернення до суду з обвинувальним актом за його обвинуваченням.

- копією листа-відповіді на адвокатський запит НАБУ від 10 листопада 2017 року про те, що детективами Головного підрозділу детективів про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень Портнову А. В. не повідомлялося, кримінальні провадження за підозрою Портнова А. В. детективами НАБУ не розслідувалися та до суду не направлялися.

- копією листа-відповіді на адвокатський запит СБУ від 02 квітня 2018 року про те, що за даними Єдиного реєстру досудових розслідувань, станом на 02 квітня 2018 року, у кримінальних провадженнях, які розслідуються слідчими органів безпеки, повідомлення про підозру у вчиненні злочинів гр. Портнову А. В. не здійснювалося.

- копією довідки МВС про те, що станом на 30 липня 2018 року Портнов А. В. на території України до кримінальної відповідальності не притягувався, не знятої чи не погашеної судимості

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

не має та в розшуку не перебуває.

- копією відповіді ГПУ від 10 вересня 2018 року про те, що Портнов А. В. за даними ЄРДР не являється підозрюваним чи обвинуваченим.

- копією довідки МВС про те, що станом на 24 вересня 2018 року Портнов А. В. до кримінальної відповідальності на території України не притягувався, не знятої чи не погашеної судимості не має та в розшуку не перебуває.

- копією відповіді ГПУ від 03 жовтня 2018 року про те, що кримінальні провадження, у яких Портнов А. В. має процесуальний статус підозрюваного, обвинуваченого чи підсудного відсутні.

- копією довідки МВС про те, що станом на 26 листопада 2018 року Портнов А. В. до кримінальної відповідальності на території України не притягувався, не знятої чи не погашеної судимості не має та в розшуку не перебуває.

- копією відповіді ГПУ від 05 грудня 2018 року про те, що кримінальних проваджень, у яких Портнов А. В. має процесуальний статус підозрюваного, обвинуваченого чи підсудного в ЄРДР не виявлено.

Враховуючи наведене, суд знаходить доведеним факт неправомірності дій державних органів щодо поширення неправдивої інформації стосовно Портнова А. В. про причетність Портнова А. В. до кримінальних правопорушень та його перебування у процесуальному статусі підозрюваного на час направлення відповідних повідомлень (листів).

При цьому суд враховує, що Портнов А. В. перебував обмежений період часу у статусі підозрюваного: стосовно нього було складено повідомлення про підозру 29 грудня 2014 року, тобто через дев'ять місяців з моменту застосування Радою Європейського Союзу до Портнова А. В. обмежувальних заходів (санкцій) нібито за розкрадання державних коштів та їх незаконного переказу за межі України.

01 березня 2016 року постановою прокурора відділу процесуального керівництва у кримінальних провадженнях слідчих управління спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури України Д.Кастусіка кримінальне провадження № 42014100000000209 від 06 березня 2014 року, в рамках якого А.Портнову повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 191 КК України, закрито у зв'язку з відсутністю доказів.

Тобто, Генеральна прокуратура України постановою від 01 березня 2016 року закрила кримінальне провадження № 42014100000000209 від 06 березня 2014 року за підозрою Портнова А. В. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 191 КК України, у зв'язку з тим, що не встановлені достатні докази для доведення його винуватості в суді і вичерпані можливості їх отримання.

Щодо наявності моральної шкоди

Обов'язковою умовою виникнення приватного делікту є наявність шкоди. «Noxia autem est ipsum» тобто шкода є самим деліктом. Тому відсутність шкоди означає відсутність самого делікту внаслідок чого деліктне зобов'язання не виникає. Шкода, заподіяна особі завжди має майновий характер незалежно від об'єкта посягання (життя, здоров'я, честь, гідність), який заподіюється деліктом «injuria».

Згідно із пунктом 3 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 року № 4 «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» під моральною шкодою слід розуміти втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань, або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб. Відповідно до чинного законодавства моральна шкода може полягати, зокрема: у приниженні честі, гідності, престижу або ділової репутації, моральних переживаннях у зв'язку з ушкодженням здоров'я, у порушенні права власності (в тому числі інтелектуальної), прав, наданих споживачам, інших цивільних прав, у зв'язку з незаконним перебуванням під слідством і судом, у порушенні нормальних життєвих

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

зв'язків через неможливість продовження активного громадського життя, порушенні стосунків з оточуючими людьми, при настанні інших негативних наслідків. Під немайновою шкодою, заподіяною юридичній особі, слід розуміти втрати немайнового характеру, що настали у зв'язку з приниженням її ділової репутації, посяганням на фірмове найменування, товарний знак, виробничу марку, розголошенням комерційної таємниці, а також вчиненням дій, спрямованих на зниження престижу чи підрив довіри до її діяльності.

Згідно з практикою Європейського суду з прав людини концепція «приватного життя» є широким терміном і не піддається вичерпному визначенню. Дане визначення охоплює фізичну та психологічну або моральну цілісність особистості (рішення від 26 березня 1985 року по справі «X and Y v. The Netherlands», рішення від 16 грудня 1997 року по справі «Raninen v. Finland») і іноді може включати аспекти фізичної та соціальної ідентичності особистості (рішення від 07 лютого 2002 року по справі «Mikulic v. Croatia»).

В своїх рішеннях Європейський суд з прав людини неодноразово визнавав репутацію (рішення від 19.09.2006 р по справі «White v. Sweden», рішення від 15 листопада 2007 року у справі «Pfeifer v Austria»), а також честь особи (рішення від 4 жовтня 2007 року в справі «Sanchez Cardenas v. Norway») як складову права на повагу до приватного життя. Зокрема, в пункті 35 рішення у справі «Pfeifer v Austria», Європейський суд з прав людини констатував, що репутація особи є частиною його особистої ідентичності та психологічної цілісності, а тому відноситься до сфери її приватного життя і підлягає охороні.

Під час вирішення питання про наявність моральної шкоди суд враховує те, що позивач впродовж багатьох років є публічною особою. Зокрема, був народним депутатом України V та VI скликання, заступником Глави Адміністрації Президента України – Керівником Головного управління з питань судової реформи та судоустрою, Радником Президента України, Першим заступником Глави Адміністрації Президента України, а тому безпідставне поширення інформації про нього як про особу, яка причетна до скоєння злочинів, негативно впливає на суспільну оцінку його якостей в очах оточуючих.

Суд сприймає аргументованими доводи позивача про те, що поширення протягом тривалого часу недостовірної інформації про начебто проведення відносно Портнова А. В. розслідувань та начебто перебування його у статусі підозрюваного, повністю змінило звичайний уклад його життя, це змушує його витрачати значну частину свого часу, зусиль і інших ресурсів на здійснення юридичних кроків, спрямованих на скасування незаконних санкцій і реабілітацію своєї ділової репутації.

Позивач змушений здійснювати постійну переписку з міжнародними інституціями та органами державної влади України, ініціювати судові процеси в судах Канади і України, які стосуються неправдивих листів Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України та Посольства України в Канаді, які стали підставою для застосування і збереження санкцій.

Наявність санкцій, які застосовані Урядом Канади на підставі недостовірних відомостей української влади, а саме наведених у даному позові листів третіх осіб - Посла України в Канаді Шевченка А.В. службових осіб Генеральної прокуратури України та Міністерства закордонних справ України щодо позивача, не дозволяють Портнову А. В. мати рівний рівень політичного діалогу, він вражений в правах однієї з авторитетних країн світу, якою є Канада.

Через систематичне розповсюдження дезінформації, а також організовані політичні і кримінальні переслідування, які в тому числі призвели до виникнення та тривалого існування загрози життю і здоров'ю позивача, з 2014 року він був вимушений перебувати за межами України, що також позбавило його конституційного права як громадянина України і політичного діяча можливості вільно обирати і бути обраним до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Протягом 2014, 2016, 2017, 2018 років та станом на 2019 рік, Генеральною прокуратурою України та іншими правоохоронними органами не проводилися ніякі слідчі чи будь-які

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

процесуальні дії щодо Портнова А. В., як підозрюваного або обвинуваченого, його не залучали до участі у жодних кримінальних провадженнях, стосовно нього не проводилися слідчі дії та жодні розслідування.

Тобто, фактично позивач протягом п'ятьох років перебував у невизначеному стані, оскільки з одного боку державні органи називали його таким, що притягується до кримінальної відповідальності, у зв'язку із чим його права обмежуються і для нього зберігаються конкретні негативні наслідки, а з іншого боку, розслідування стосовно нього не здійснюється, він до участі у кримінальних провадженнях не залучається.

Враховуючи наведене, суд приходить до висновку про те, що такі дії зі сторони органів державної влади свідчать про суттєве втручання в право на повагу до приватного життя Портнова А. В., яке мало місце в зв'язку з необґрунтованим застосуванням та збереженням щодо нього санкцій, які базуються на фактах здійснення кримінальних проваджень, до яких Портнов А. В. не має жодного відношення в розумінні Кримінального процесуального кодексу України.

Згідно з пунктом 9 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 року № 4 «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» розмір відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд визначає залежно від характеру та обсягу страждань (фізичних, душевних, психічних тощо), яких зазнав позивач, характеру немайнових втрат (їх тривалості, можливості відновлення тощо) та з урахуванням інших обставин. Зокрема, враховуються стан здоров'я потерпілого, тяжкість вимушених змін у його життєвих і виробничих стосунках, ступінь зниження престижу, ділової репутації, час та зусилля, необхідні для відновлення попереднього стану, добровільне – за власною ініціативою чи за зверненням потерпілого спростування інформації редакцією засобу масової інформації. При цьому суд має виходити із засад розумності, виваженості та справедливості.

Згідно із висновком спеціаліста в галузі психологічного дослідження Ірхіна Юрія Борисовича від 16 травня 2019 року Портнову А. В. спричинено моральну шкоду. Можливий орієнтовний розмір грошової компенсації Портнову А.В. за завдану йому моральну шкоду становить 432 мінімальних заробітних плат, що становить 1 802 736 грн.

У висновку спеціаліст зазначив, що упродовж тривалого часу - з березня 2014 року, і, фактично, - дотепер відносно Портнова А. В. вчинювалися цілеспрямовані активні дії, спрямовані на спотворення його особистісного образу, надання його професійному й особистісному іміджу злочинно-кримінальних ознак, а також, - негативного псування його ділової репутації шляхом поширення неправдивих ганебних відомостей, поєднаних із обвинуваченням у скоєнні тяжких злочинів. Зокрема, посадові особи Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України та Посол України в Канаді поширювали інформацію про проведення розслідувань, пов'язаних з Портновим А. В. вже в той час, коли Портнов А. В. не перебував в статусі підозрюваного. Попри поширену в засобах масової інформації легенду про застосування відносно Портнова А. В. санкцій, його активи або рахунки в Україні ніколи не заморожувалися та не арештовувалися навіть українськими правоохоронними органами, які звернулися до ЄС з проханням заморозити активи і рахунки Портнова А. В. З 2014 по 2019 рік він вільно користувався в Україні банківськими рахунками, володів банківською карткою та здійснював операції, займаючись підприємницькою діяльністю.

Суд відповідно до свого внутрішнього переконання оцінює зазначений висновок спеціаліста, як достатній письмовий доказ, який містить дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору та враховує, що сторона відповідача всупереч статті 81 ЦПК України не надала будь-яких доказів, які б спростовували його достовірність, клопотання про призначення відповідної експертизи не заявляли.

Щодо наявності причинного зв'язку між неправомірними діями і заподіяною шкодою

Направлення державними органами офіційних листів створили підґрунтя для сприйняття

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

міжнародною політичною спільнотою Портнова А. В., як особи стосовно якої здійснюється низка кримінальних проваджень у яких він є підозрюваним у вчиненні злочинів під час перебування на державних посадах, в результаті яких держава зазнала значних матеріальних збитків. Така інформація носить стверджувальний характер та мала на меті створити передумови для застосування до Портнова А. В. міжнародних санкцій, що в результаті і відбулось без жодних законних на те підстав.

У пункті 17 рішення Федерального Суду Канади від 11 грудня 2018 року зазначено, що «Відповідач (міністр закордонних справ Канади) припускає, що незважаючи на значні докази, надані Заявником (Портновим А. В.) в Листах-запитах, Міністр отримав чотири листа від посольства України в Канаді: перше в березні 2016 року і найостанніше в липні 2018 року, які переконали Міністра в тому, що в Україні продовжується розслідування стосовно Заявника».

Отже, в Рішенні Федерального Суду Канади зафіксований юридичний факт того, що листи, отримані від Посольства України в Канаді переконали Міністра Канади в тому, що в Україні продовжуються розслідування стосовно заявника (Портнова А. В.).

Таким чином поширення недостовірної інформації має прямий зв'язок з застосуванням Урядом Канади 05 березня 2014 року щодо Портнова А. В. обмежувальних заходів (санкцій) шляхом включення його прізвища до відповідного Акту, а у подальшому їх збереженням, що чітко прослідковується у кожному із листів Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України, в яких вони акцентували увагу Уряду Канади на необхідності збереження обмежувальних заходів у відношенні позивача.

Також, в умовах недотримання принципу верховенства права в Україні факт застосування міжнародних санкцій фактично тягне за собою особливу увагу правоохоронних органів і їх активні спроби не допустити зняття санкцій виключно з політичних мотивів, шляхом організації кримінального переслідування особи з будь-якого надуманого приводу.

Суд Європейського Союзу в своїй прецедентній практиці дійшов висновку про те, що обмежувальні заходи мають суттєвий негативний вплив на особу, перш за все, це істотні порушення приватного життя особи, які пов'язані як з самими цими заходами і тривалістю їх застосування, так і з наслідками у вигляді суспільної недовіри до цієї особи, яку провокують такі обмежувальні заходи (пункт 132 рішення від 18 липня 2013 року у справі «European Commission and Others v Yassin Abdullah Kadi»).

Враховуючи те, що до Портнова А. В. міжнародними інституціями були застосовані санкції в результаті поширення Генеральною прокуратурою України, Міністерством закордонних справ України та Послом України в Канаді Шевченком А. В. недостовірної інформації про наявність розслідувань стосовно Портнова А. В., то суд приходить до висновку про наявність причинно-наслідкового зв'язку між неправомірними діями заподіювачів і самою шкодою.

Таким чином, під час розгляду справи суд встановив наявність трьох обов'язкових умов для відшкодування позивачу шкоди, а відтак позовні вимоги про стягнення моральної шкоди є законними та обґрунтованими.

Суд, виходячи із засад розумності і справедливості, погоджується із розміром моральної шкоди, заявленим позивачем та враховує як письмовий доказ висновок спеціаліста в галузі психологічного дослідження Ірхіна Юрія Борисовича від 16 травня 2019 року.

Щодо відшкодування майнової шкоди

Вирішуючи позовні вимоги про відшкодування майнової шкоди, суд враховує висновки зроблені раніше, під час вирішення позовних вимог про відшкодування моральної шкоди, про наявність підстав для притягнення органу державної влади до відповідальності у вигляді стягнення шкоди в частині вже встановленого факту наявності таких умов, як неправомірність дій цього органу та причинного зв'язку між неправомірними діями і заподіяною шкодою.

Відповідно до статті 22 ЦК України, особа, якій завдано збитків у результаті порушення її цивільного права, має право на їх відшкодування. Збитками, згідно з частиною другої цієї статті

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

є втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також втрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки), доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене (упущена вигода).

За загальними положеннями, передбаченими статтею 1166 ЦК України, майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, заподіяна майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала. Особа, яка завдала шкоди, звільняється від її відшкодування, якщо вона доведе, що шкоди завдано не з її вини.

У змісті статей глави 82 ЦК України послідовно простежується вказівка законодавця на дотримання принципу повного відшкодування шкоди: «майнова шкода … відшкодовується у повному обсязі особою, яка її завдала» (частина перша статті 1166 ЦК України); «шкода, завдана фізичній особі внаслідок її незаконного засудження … відшкодовується державою у повному обсязі…» (частина перша статті 1176 ЦК України); «особа, яка застрахувала свою цивільну відповідальність, у разі недостатності страхової виплати (страхового відшкодування) для повного відшкодування завданої шкоди…» (стаття 1194 ЦК України) тощо. Тобто, принцип повного відшкодування шкоди тісно пов'язаний із принципом генерального делікту. Дотримання принципу повного відшкодування шкоди надає потерпілому можливість відновити своє попереднє матеріальне становище.

Законодавець встановлює можливість відступити від принципу повного відшкодування шкоди, закріпивши застереження: якщо договором або законом не передбачено відшкодування у меншому або більшому розмірі (частина третя статті 22 ЦК України).

Вирішуючи спір в частині вимог про відшкодування майнової шкоди, суд виходить із принципу генерального делікту, оскільки у спірних правовідносинах ні договором, ні законом не передбачено відшкодування у меншому або більшому розмірі.

При цьому суд не вбачає підстав для застосування до спірних правовідносин в частині шкоди, спричиненої діями Генеральної прокуратури України, положень статті 1176 ЦК України, адже направляючи листи її представники діяли у межах їх адміністративного представництва державного органу, а не як сторона кримінального провадження у спосіб та порядок, визначений кримінальним процесуальним законом.

Позивач у своєму позові зазначає, що йому завдано майнову шкоду, яку він вимушено поніс внаслідок необхідності здійснення юридичного захисту своїх прав на території Канади, а саме у зв'язку із оскарженням в Федеральному Суді Канади обмежувальних заходів (санкцій), які були застосовані стосовно Портнова А. В. 05 березня 2014 року Урядом Канади на підставі недостовірної інформації, яка протягом п'яти років надавалася третіми особами.

Докази, які додані до позовної заяви та аргументи, що наведені в позовній заяві як на підставу для задоволення позову, повністю підтверджують, що майнова шкода, завдана позивачу саме у зв'язку із неправомірними діями органів державної влади та їх посадових осіб стосовно поширення протягом тривалого часу відносно Портнова А. В. недостовірної інформації, яка стала причиною для застосування і збереження Урядом Канади обмежувальних заходів (санкцій) щодо Портнова А. В.

Така шкода складається із витрат на канадських адвокатів стосовно їх представництва інтересів Портнова А. В. перед Міністерством закордонних справ Канада, Міністром закордонних справ та Федеральним судом, з метою вирішення питання про неналежне внесення прізвища Портнова А. В. до Списку до Положень про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (Україна).

Судом встановлено, що розмір реальних збитків, які понесені позивачем станом на 31 березня 2019 року внаслідок протиправних дій органів державної влади становить 189 892,84 дол. США, що за офіційним курсом НБУ (26,36 грн. за 1 дол.США) станом на 20 травня 2019 року становило 5 005 005, 58 грн.

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

Такий розмір реальних збитків позивача підтверджується: копією угоди, укладеної між ТОВ «МакКарті Тетро» (McCarthy Tetrault LLP) (Канада) та Портновим А. В. з перекладом на українську мову; копіями рахунків-фактури (всього 13 рахунків) з детальним описом наданих послуг ТОВ «МакКарті Тетро» за період з квітня 2018 року по березень 2019 року; копією звіту з перекладом на українську мову від 26 квітня 2019 року ТОВ «МакКарті Тетро» (Канада), який наданий Портнову А. В. про загальні витрати, що були нараховані Компанією станом на 31 березня 2019 року стосовно представництва канадських адвокатів Портнова А. В. перед Міністерством закордонних справ Канади, Міністром закордонних справ та Федеральним судом, з метою вирішення питання про неналежне внесення прізвища Портнова А. В. до Списку Положень про заморожування активів корумпованих іноземних посадових осіб (України) в загальній сумі 189 892,84 дол. США.

Враховуючи те, що судом встановлено наявність трьох обов'язкових умов для застосування юридичної відповідальності у формі відшкодування шкоди, а також доведеність реальних збитків позивача у зазначеному ним розмірі, то позовні вимоги про відшкодування майнової шкоди також підлягають задоволенню.

Встановлюючи необхідність відшкодування майнових збитків у повному обсязі суд також виходить із наявності умислу заподіювачів, оскільки вони будучи обізнаними про реальний стан речей щодо відсутності кримінальних проваджень стосовно Портнова А. В., незважаючи на рішення національних та міжнародних судів, тривалий час продовжували вчиняти дії по дискредитації позивача з метою безпідставного вжиття та продовження відносно нього міжнародними інституціями санкцій.

Оцінка аргументів, викладених у відзиві Державної казначейської служби України

Суд відхиляє твердження ДКС України про те, що зі змісту позову вбачається, що Казначейство жодних прав та інтересів позивача не порушувало, не вступало у правовідносини з ним і жодної шкоди позивачу не завдавало, а тому не може нести відповідальність за шкоду, завдану позивачу діями інших суб'єктів, виходячи з наступного.

При вирішенні спору про відшкодування моральної шкоди, заподіяної громадянинові незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу державної влади, його посадовими або службовими особами, необхідно виходити з того, що зазначений орган має бути відповідачем у такій справі, якщо це передбачено відповідним законом. Якщо ж відповідним законом чи іншим нормативним актом це не передбачено або в ньому зазначено, що шкода відшкодовується державою (за рахунок держави), то поряд із відповідним державним органом суд має притягнути як відповідача відповідний орган Державного казначейства України.

Відповідно до статті 25 Бюджетного кодексу України Казначейство України здійснює безспірне списання коштів державного бюджету та місцевих бюджетів на підставі рішення суду. Відшкодування відповідно до закону шкоди, завданої фізичній чи юридичній особі внаслідок незаконно прийнятих рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади (органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування), а також їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень, здійснюється державою (Автономною Республікою Крим, органами місцевого самоврядування) у порядку, визначеному законом.

Згідно з підпунктом 1 пункту 9 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України рішення суду про стягнення (арешт) коштів державного бюджету (місцевих бюджетів) виконується виключно центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів. Зазначені рішення передаються до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, для виконання.

Відповідно до пункту 23-1 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України єдиний казначейський рахунок – це рахунок, відкритий центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів (далі – Казначейство України), у Національному банку України для обліку коштів та здійснення

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

розрахунків у системі електронних платежів Національного банку України, на якому консолідуються кошти державного та місцевих бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування та кошти інших клієнтів, які відповідно до законодавства знаходяться на казначейському обслуговуванні.

Згідно з пунктом 1 Положення про Державну казначейську службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 215 (далі – Положення), Державна казначейська служба України (Казначейство) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України і який реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, бухгалтерського обліку виконання бюджетів.

Відповідно до покладених завдань Казначейство України здійснює безспірне списання коштів державного бюджету та місцевих бюджетів або боржників на підставі рішення суду (підпункт 3 пункту 4 Положення).

Згідно із пунктом 9 Положення Казначейство здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи.

Відповідно до підпункту 14 пункту 4 Положення про головні управління Державної казначейської служби України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2011 року № 1280, Головне управління Казначейства відповідно до покладених на нього завдань та в установленому законодавством порядку здійснює безспірне списання коштів державного бюджету та місцевих бюджетів або боржників на підставі рішення суду.

Відповідно до частини першої статті 170 ЦК України держава набуває і здійснює цивільні права та обов'язки через органи державної влади у межах їхньої компетенції, встановленої законом.

Із системного аналізу наведених нормативно-правових актів вбачається, що Державна казначейська служба України, діючи від імені держави в цілому, здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи.

Правовий статус цього органу визначається функціями з обслуговування єдиного казначейського рахунку держави, пов'язаними з консолідацією та обслуговуванням Державного бюджету України, зокрема й з безспірним списанням коштів державного бюджету.

Таким чином, належним відповідачем у цій справі є держава, яка бере участь у справі через відповідний орган (органи) державної влади. Такими органами у цій справі, зокрема є відповідний орган Казначейської служби (який відповідно до законодавства є органом, який здійснює списання коштів з державного бюджету) та орган, дії якого призвели до завдання позивачу шкоди.

Аналогічні правові висновки викладені у постановах Верховного Суду від 10 жовтня 2018 року у справі № 359/11706/15-ц, провадження № 61-13907св18 та від 10 січня 2019 року у справі № 532/1243/16-ц, провадження № 61-34251св18.

Оцінка аргументів, викладених у відзиві Міністерства юстиції України

Не заслуговують на увагу твердження Міністерства юстиції України про те, що ним не вчинялось жодних дій, які могли завдати чи завдали шкоди позивачу, а правова позиція Верховного Суду не носить імперативного характеру з огляду на таке.

Відповідно до підпункту 4 пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228 основними завданнями Мінюсту є представництво інтересів держави в судах України.

Зважаючи на викладене, відшкодування шкоди, яка завдана неправомірними діями органів державної влади та їх посадовими особами має бути заявлена також до держави України в особі Мін'юсту.

Такого правового висновку щодо застосування норм права дійшла Велика палата Верховного Суду у постанові від 14 березня 2018 року у справі №522/3454/16-ц (провадження

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

№14-6цс18).

Відповідно до частини четвертої статті 263 ЦПК України при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування відповідних норм права, викладені в постановах Верховного Суду.

Безпідставно Міністерство юстиції України в контексті розміру спричиненої позивачу майнової шкоди посилається на граничний розмір судових витрат, оскільки в даному судовому проваджені такі витрати позивача мають характер понесених ним реальних збитків, у зв'язку із неправомірними діями окремих посадових осіб органів державної влади.

При цьому також безпідставним є посилання на особливості розподілу витрат між сторонами, встановлені Правилами судів Канади, адже, як зазначає сам представник, Федеральний суд Канади відмовився приймати рішення стосовно відшкодування судових витрат. Тобто доводи з цього приводу є взаємовиключними. Позивач не отримав відшкодування понесених збитків.

Не спростовують висновків суду і доводи Міністерства юстиції України про те, що в іноземній юрисдикції можливе існування судового наказу за тими самими вимогами, які є предметом розгляду Печерським районним судом міста Києва, оскільки доказування не може ґрунтуватися на припущеннях (частина шоста статті 81 ЦПК України).

Суд не приймає до уваги твердження Міністерства юстиції України про те, що висновок за результатами проведення психологічного дослідження не може бути врахований судом та є лише листом, оскільки суд відповідно до свого внутрішнього переконання оцінює зазначений висновок спеціаліста, як достатній письмовий доказ, який містить дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору та враховує, що спеціаліст в галузі психологічного дослідження Ірхін Юрій Борисович має вищу психологічну освіту другого рівня за ступенем магістра, науковий ступінь доктора філософії «юридична психологія», стаж експертно-дослідницької діяльності з 1998 року. Висновок складений за умов ситуації, яка описана у заяві адвоката позивача, та за матеріалами з негативним згадуванням Портнова А. В. після 05 березня 2014 року. Така заява, а також матеріали негативного згадування Портнова А. В. містяться у матеріалах справи, а тому відповідно суд оцінив належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності.

Оцінка аргументів, викладених у поясненнях Генеральної прокуратури України

Доводи про те, що надання державними органами України до Уряду Канади інформації стосовно позивача не потягнуло за собою обов'язкового застосування санкцій до Портнова А. В., а тому не перебуває у прямому причинно-наслідковому зв'язку із ними є неспроможними, оскільки суперечать фактичним обставинам встановленим судом під час розгляду справи.

Листи, які направлялися окремими посадовими особами органів державної влади не стали беззаперечною підставою для обов'язкового застосування санкцій міжнародними інституціями до Портнова А. В., натомість дали підстави для сприйняття міжнародною політичною спільнотою Портнова А. В. як особи, яка підозрюється у вчиненні кримінальних злочинів за час його перебування на публічній службі в Україні, тобто такі дії перебувають у опосередкованому зв'язку із вжитими обмеженнями.

Будь-яких інших факторів, які спричинили вжиття щодо Портнова А. В. міжнародних санкцій сторонами не наведено та судом не встановлено.

Оцінка аргументів, викладених у поясненнях Міністерства закордонних справ України

Не заслуговують на увагу пояснення МЗС України про те, що слід взяти до уваги позицію Європейського суду з прав людини, відповідно до якої межі критичних суджень стосовно державних службовців порівняно з приватними особами є значно ширшими у порівнянні з цивільними особами (рішення у справі «Лешнік проти Словаччини», у справі «Райчінов проти Болгарії»), оскільки шкода спричинена позивачу не змістом публічних виступів окремих посадових осіб, а їхніми діями по направленню офіційних листів, в результаті яких до нього

Печерський районний суд
міста Києва
*2606*42387819*1*1*

були застосовані санкції.

ЄСПЛ зазначав, що пункт перший статті 6 Конвенції зобов'язує суди давати обґрунтування своїх рішень, але це не може сприйматись як вимога надавати детальну відповідь на кожен аргумент. Межі цього обов'язку можуть бути різними, залежно від характеру рішення. Крім того, необхідно брати до уваги, між іншим, різноманітність аргументів, які сторона може представити в суд, та відмінності, які існують у державах-учасницях, з огляду на положення законодавства, традиції, юридичні висновки, викладення та формулювання рішень. Таким чином, питання, чи виконав суд свій обов'язок щодо подання обґрунтування, що випливає зі статті 6 Конвенції, може бути визначено тільки у світлі конкретних обставин справи (рішення у справі «Проніна проти України», від 18 липня 2006 року № 63566/00, § 23).

Оскільки позов задоволено у повному обсязі, то за правилами статті 141 ЦПК України судові витрати по сплаті судового збору у розмірі 19 210, 00 грн підлягають стягненню з Держави Україна на користь позивача.

На підставі викладеного та керуючись ст.ст. 141, 258, 259, 263, 264, 265, 354 ЦПК України, суд,

ВИРІШИВ:

Позов Портнова Андрія Володимировича (адреса: 01133, м. Київ, вул. Є.Коновальця, 36-в, кв. 50, адреса для листування: м. Київ, 04080, а/с 76, РНОКПП 2696308339) до Держави Україна в особі Державної казначейської служби України (адреса: 01601, м. Київ, вул. Бастіонна, 6, код ЄДРПОУ 37567646), Держави Україна в особі Міністерства юстиції України (адреса: 01001, м Київ, вул. Городецького, 13, код ЄДРПОУ 00015622), треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: Міністерство закордонних справ України (адреса: 01018, м. Київ, Михайлівська площа, 1, код ЄДРПОУ 00026620), Генеральна прокуратура України (адреса. 01011, м. Київ, вул. Різницька, 13/15), Шевченко Андрій Віталійовича (адреса: Київська обл., м. Фастів, вул. Радянська, 11, кв. 39, РНОКПП 2792006494), Шевченко Олександр Дмитрович (адреса: 01018, м. Київ, Михайлівська площа, 1), Єнін Євгеній Володимирович (адреса: 01011, м. Київ, вул. Різницька, 13/15), Стрижевська Анжела Анатоліївна (адреса: 01011, м. Київ, вул. Різницька, 13/15), про відшкодування майнової та моральної шкоди задовольнити.

Стягнути з Держави Україна на користь Портнова Андрія Володимировича 1 800 000 (один мільйон вісімсот тисяч) грн.00 коп. в рахунок відшкодування моральної шкоду, яка завдана незаконними діями органів державної влади в особі Генеральної прокуратури України, Міністерства закордонних справ України та їх посадових осіб.

Стягнути з Держави Україна на користь Портнова Андрія Володимировича 5 005 005 (п'ять мільйонів п'ять тисяч п'ять) грн. 88 коп. в рахунок відшкодування матеріальних збитків, які завдані незаконними діями органів державної влади в особі Генеральної прокуратури, Міністерства закордонних справ України та їх посадових осіб.

Стягнути з Держави Україна на користь Портнова Андрія Володимировича судові витрати по сплаті судового збору у розмірі 19 210 (дев'ятнадцять тисяч двісті десять) грн. 00 коп.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення безпосередньо до суду апеляційної інстанції.

Повний текст рішення виготовлено 12 серпня 2019 року.

Суддя /підпис/

З ОРИГІНАЛОМ ЗГІДНО
Складом на 12 серпня 2019
(рішення, ухвала, постанова, вирок)
не набрало законної сили.
Суддя С.В. Вовк
Секретар

Пронумеровано, пронумеровано та скріплено печаткою 17 арк.
Суддя Вовк С. В.
Секретар

Печерський районний суд
міста Києва
*2600*42387819*1*1*

Переклад з української мови на англійську мову
The translation has been made from Ukrainian into English
Stamp: Copy

PECHERSKYI DISTRICT COURT OF KYIV

Case No. 757/25592/19-ц

DECISION

IN THE NAME OF UKRAINE

On August 02, 2019 Pecherskyi District Court of Kyiv consisting of:
Presiding judge – S.V. Vovk,
At the secretary of court session O.O. Brachuni
Involving Plaintiff's representative: H.V.Kosinova
Representative of the Defendant the State Treasury Service of Ukraine - T.M. Tymofieieva
Representative of the Defendant the Ministry of Justice of Ukraine - A.O. Dudnyk
Representative of the third person the Prosecutor General of Ukraine - A.O. Orlenko
Representative of the third person the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine - A.O. Ponomarenko,
Third person - O.D. Shevchenko,

Having considered in an open hearing in the court premises in Kyiv a civil case under the claim of Andriy Volodymyrovych Portnov against the State of Ukraine through the State Treasury Service of Ukraine, the State of Ukraine through the Ministry of Justice of Ukraine, non-party interveners: Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, Prosecutor General's Office of Ukraine, Andrrii Vitaliiovych Shevchenko, Oleksandr Dmytrovych Shevchenko, Ievheniy Volodymyrovych Ienin, Anzhela Anatoliivna Stryzhevska, on compensation for property and moral damages.

IT HAS BEEN ESTABLISHED:

I. History of the case
Brief statement of the Plaintiff's position
In May 2015, A.V. Portnov filed a lawsuit against the State of Ukraine through the State Treasury Service of Ukraine, the State of Ukraine through the Ministry of Justice of Ukraine, non-party interveners: Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, Prosecutor General's Office of Ukraine, A.V. Shevchenko, O.D. Shevchenko, Ie.V. Ienin, A.A. Stryzhevska, on compensation for property and moral damages.
The claims were justified by the fact that on March 03, 2014, the Prosecutor General's Office of Ukraine sent a letter to the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy, Mrs. Catherine Margaret Ashton, stating that a number of criminal proceedings were initiated by the Ukrainian law enforcement agencies on the facts of crimes committed by former high-ranking officials, among which was the name of Portnov A. V. The letter also stated that in the course of the investigation of unlawful acts, the facts of appropriation of significant amounts of state funds and their subsequent illegal transfer outside Ukraine were supposedly established.
On March 05, 2014 the Council of the European Union Decision No. 2014/119/CFSP concerning restrictive measures directed against certain persons, organizations and bodies in connection with the situation in Ukraine, applied sanctions (restrictive measures) to Mr. Portnov.
At the same time, the sanctions applied did not freeze the assets of A.V. Portnov, which, according to the Prosecutor General's Office, were formed with embezzled state funds, since he had no assets, companies or accounts outside Ukraine, had never disposed of budgetary funds or had any acts of embezzlement or other misappropriation.

The Plaintiff noted that even Ukrainian law enforcement agencies that requested the EU to freeze Mr. Portnov's assets and accounts had never frozen or seized assets or accounts in Ukraine. From 2014 to 2019, he freely used bank accounts in Ukraine, owned a bank card and carried out transactions, engaged in business activity.

On March 05, 2014 the Government of Canada applied similar restrictive measures (sanctions) to A.V. Portnov by including his surname in the corresponding Schedule to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations, SOR72Q14-44, in accordance with the provisions of the Freezing of Assets of Corrupt Foreign Officiate Act.

These sanctions were applied on the basis of the letter of the Prosecutor General's Office of Ukraine dated March 03, 2014 № 14/1 / 1-58вих-14 signed by Acting Prosecutor General of Ukraine O.I. Makhnitskyi, sent to the Prime Minister of Canada, stating that "a number of criminal proceedings were initiated by the Ukrainian law enforcement agencies on the facts of crimes committed by former high-ranking officials", including A.V. Portnov. "In the course of the investigation of unlawful acts, the facts of appropriation of significant amounts of state funds and their subsequent illegal transfer outside Ukraine were established. (...)".

However, at the time of the said letter sending by the Prosecutor General's Office of Ukraine to Canada, A.V. Portnov was not in the procedural status of the suspect, there were no investigations against him, and the use of restrictive measures by the Government of Canada and their subsequent extension were made based on official letters from the Ukrainian authorities, which contained false information on A.V. Portnov.

On July 08, 2014, the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy, Mrs. Catherine Margaret Ashton, also received a letter from the GPU signed by the Deputy Prosecutor General of Ukraine O. Baganets, stating that the Chief Investigation Department of the Prosecutor General's Office of Ukraine conducts a pre-trial investigation against Andriy Portnov in the criminal proceedings No. 42014100000000209 dated March 06, 2014 under Part Two of Article 191 of the Criminal Code of Ukraine (seizure of someone else's property by abuse of office) of Part One of Article 364 of the Criminal Code of Ukraine (abuse of power or official position) concerning abuse of office of the Deputy Head of the Presidential Administration of Ukraine while being employed as the Head of the Department of Constitutional Law at the Taras Shevchenko National University of Kyiv and misappropriation of funds in the form of salary, without actually doing any work, as well as holding the position of a member of the High Council of Justice of Ukraine on the quota of the Congress of representatives of legal higher educational establishments and scientific institutions.

At the time of the dissemination by the Prosecutor General's Office of Ukraine of the information contained in the letter of the Deputy Prosecutor General of Ukraine O. Baganets dated July 08, 2014, A.V. Portnov also did not have any procedural status in the said criminal proceedings. He was not in the procedural status of the suspect and there were no other investigations regarding him.

Despite the statement of the Prosecutor General's Office of Ukraine that criminal investigations were carried out against A.V. Portnov and the facts appropriation of significant amounts of state funds and their subsequent illegal transfer outside Ukraine were established, the law enforcement agencies did not notify of or take decisions on suspicion of A.V. Portnov.

On 5 March 2015, the sanctions applied by the Council of the European Union were repealed at the initiative of the Council of the European Union without a court decision, which was confirmed by the notification of the sanctions repeal.

Despite the EU sanctions repeal, A.V. Portnov continued the proceedings before the Court of Justice of the European Union, which, on October 26, 2015, found the Decision of the European Union Council No. 2014/119/CFSP on the application of sanctions to be unlawful and cancelled it, and awarded EUR 15,500 as compensation for the costs subsequently transferred by the EU Secretariat-General to his account in the Ukrainian Savings Bank (Oschadbank).

Paragraph 44 of the Decision of the Court of Justice of the European Union states that "the letter received on March 03, 2014 from the Prosecutor General of Ukraine contains only the general

assertion that the Plaintiff (A.V. Portnov), among other former high-ranking officials, is the subject of an investigation of the facts, not specified in advance on the appropriation of state funds and the illegal transfer of funds abroad. It lacks any details of these facts, as well as the plaintiff's liability for them."

In paragraphs 45, 48, 49 of the Decision, the Court of Justice of the European Union stated that "information on the facts or specific acts incriminated to the Plaintiff (A.V. Portnov) by the Ukrainian authorities and the letter dated March 03, 2014, even considering it not in isolation, but in the context in which it occurs, it cannot constitute a sufficiently convincing evidence base within the precedent law to include the Plaintiff's name on the list on the ground that he has been identified "as responsible" for the embezzlement of state funds. The court stated that the inclusion of A.V. Portnov on the list as a person being the subject of criminal proceedings was incorrect. The Court found that the EU Council had no information on the facts or specific violations of which the person (A.V. Portnov) was suspected, and the letter dated March 03, 2014 could not constitute a sufficiently convincing evidence base to enter the name of A.V. Portnov to the list of persons subject to sanctions (restrictive measures).

The decision of Pecherskyi District Court of Kyiv dated November 07, 2014 in case No. 757/23765/14-ц, which was modified by the decision of the High Specialized Court of Ukraine on civil and criminal cases dated July 08, 2015 on claim of A.V. Portnov to the Prosecutor General's Office of Ukraine on protection of honor, dignity and business reputation, found the information set out in a letter from the Prosecutor General's Office of Ukraine dated July 08, 2014 to the High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy to be false and in violation of the honor, dignity and business reputation, and obliged the Office of the Prosecutor General of Ukraine to inform the European External Action Service of the decision.

Pursuant to the court decision the Prosecutor General's Office of Ukraine sent a refutation in a letter dated January 05, 2016 to the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy.

The decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated May 23, 2017 in Case No. 757/20627/17-ц uphold a claim of A.V. Portnov against the Prosecutor General's Office of Ukraine for the protection of honor, dignity and business reputation. The Court declared false and in violation of the personal non-property rights of A.V. Portnov the information in the letter sent by the Prosecutor General's Office of Ukraine on March 03, 2014 signed by the Acting Prosecutor General of Ukraine O. Makhnitskyi to the Canadian Prime Minister S. Harper of the following content: "A number of criminal proceedings have been initiated by the law enforcement agencies of Ukraine on the facts of crimes committed by the former high-ranking officials mentioned below. (...) Andriy Volodymyrovych Portnov, born on October 27, 1973, Former Advisor to the President of Ukraine; (...). Within the investigation of these unlawful acts, the facts of appropriation of significant amounts of state funds and their subsequent illegal transfer outside Ukraine were established (...). The Prosecutor General's Office shall send a letter to the Office of the Prime Minister of Canada in order to refute false information, in which to inform on the decision made in this case, outlining its operative part within 10 (ten) calendar days from the day such decision becomes effective.

On June 26, 2017 the Prosecutor General's Office of Ukraine, in execution of the court decision, has sent a statement refuting false information regarding the presence of the ongoing investigation regarding A.V. Portnov to the Office of the Prime Minister of Canada.

At the same time, the Canadian authorities refused to withdraw the restrictive measures despite the fact that A.V. Portnov was not in the procedural status of the suspect, accused or defendant in any country in the world, including Ukraine, had no property or accounts in Canada

and had never been to Canada.

Therefore, in November 2017, A.V. Portnov initiated an appeal in the Federal Court of Canada of restrictive measures (sanctions) applied against him by the Government of Canada on March 05, 2014.

On December 11, 2018, the Federal Court of Canada in its judgment (paragraphs 12, 13, 17, 30, 33, 43) found that despite the lack of necessary evidence, the sanctions were applied to A.V. Portnov and remain in force solely on the basis of the very fact of the presence of letters in which representatives of the Ukrainian authorities state that there are ongoing investigations regarding A.V. Portnov.

In paragraph 17 of that judgment, the Federal Court of Canada found that the sanctions against A.V. Portnov had been extended on the basis of letters from the Embassy of Ukraine in Canada received by the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada, namely: "four letters from the Embassy of Ukraine in Canada: the first in March 2016 and the last in July 2018, which convinced the Minister that an investigation regarding the Claimant (A.V. Portnov) is ongoing in Ukraine."

During the Plaintiff's legal proceedings to appeal and repeal restrictive measures (sanctions) that were applied to him by the Government of Canada, A.V. Portnov became aware that an official of the Embassy of Ukraine in Canada, the Ambassador A.V. Shevchenko sent four notes to the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada, namely: on March 15, 2016 No. 6114/22-012-21; on March 06, 2017 No. 6114/22-012-17; on January 11, 2018 No. 6114/22-012-2; On July 10, 2018 No. 6114 / 22-012-70, in which, with reference to the Prosecutor General's Office of Ukraine, it was alleged that pre-trial investigations were conducted against A.V. Portnov, under which he was suspected of committing criminal offenses, and therefore A.V. Portnov should remain in the list of persons subject to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Act No. SOR / 2014-44.

Information on the alleged criminal proceedings against A.V. Portnov was provided to the Ambassador of Ukraine to Canada by officials of the Prosecutor General's Office of Ukraine and the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine.

Officials of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Ambassador of Ukraine to Canada have for a long time disseminated false information regarding A.V. Portnov, namely that he is involved in a number of criminal offenses, that he is being investigated and that he is a suspect in criminal cases.

At the same time, they had no legal basis to use the above formulations in the above notes and letters as to confirm any relation of A.V. Portnov to criminal proceedings or criminal offenses being investigated within them, since no criminal investigation was conducted against the Plaintiff by the law enforcement agencies, including the Prosecutor General's Office of Ukraine.

Officials of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Ambassador of Ukraine to Canada have been disseminating information on investigations involving A.V. Portnov even when the Plaintiff was not in the status of a suspect, since March 01, 2016, the Prosecutor General's Office of Ukraine closed the only criminal proceeding on suspicion of A.V. Portnov in committing the criminal offense provided for in part three of Article 191 of the Criminal Code of Ukraine, and there is no other criminal proceedings in which the Plaintiff had or has any procedural status.

The fact of the criminal proceedings mentioned in the letters of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Embassy of Ukraine in Canada directly contributed to the preservation of restrictive measures (sanctions) against A.V.

Portnov, since the Government of Canada, considering the issue of their repeal or preservation, took into account the official letters of the Ukrainian authorities.

At the same time, official letters sent by the Ukrainian authorities were evaluated by Canadian officials as indicating the existence of pending criminal proceedings, within which there are proceedings for criminal prosecution of A.V. Portnov, and the alleged unlawful acts.

The fact that restrictive measures (sanctions) have been applied by the Government of Canada, which is a reputable international body for Ukrainian society, is unequivocally regarded by Ukrainian citizens as a very serious argument that testifies against the honesty of A.V. Portnov.

That is, the fact of the sanctions application, although legally does not imply the guilt of a person in committing any unlawful acts, but is perceived by the vast majority of citizens as very strong evidence of his/her involvement in illegal acts.

As a consequence, the Government of Canada's unjustified application and preservation of restrictive measures (sanctions) against A.V. Portnov, as a public figure, and the widespread information coverage of this fact, undermines his authority and damages his honor and reputation among a large part of society, as well as the professional and business community. This leads to a lack of trust in him and a limitation of his social ties, negatively affects the ability to form and develop relationships with others, including professional and business relationships.

The extensive information coverage of the very fact of the application and preservation of restrictive measures (sanctions) by the Government of Canada against A.V. Portnov, as well as false information from government officials is confirmed by numerous publications of both Ukrainian and foreign resources (references to materials mentioning the name of A.V. Portnov in the context of sanctions is attached as an example).

The Plaintiff noted that prior to the application of restrictive measures he had a large number of international contacts, as he had participated in various working groups, meetings and activities of the European institutions, in particular on the improvement of legislation. Thus, the fact that the name of A.V. Portnov was entered into and preserved in the "sanctions list" has caused negative consequences and narrowed the possibilities of his communication with representatives of the international community.

The remedy to protect the rights and interests of the Plaintiff is to compensate for moral damage and to compensate him for material damage, violations of which occurred as a result of joint actions of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Ambassador of Ukraine to Canada on the dissemination of false information about the presence of investigations regarding A.V. Portnov.

Due to the systematic dissemination of false information, as well as organized political and criminal persecution, which led to the emergence and long-term threat to his life and health in Ukraine, A.V. Portnov was forced to stay outside Ukraine since 2014, which has always been and remains the center of his vital interests.

The forced stay of A.V. Portnov outside Ukraine also deprived him of his constitutional right as a citizen of Ukraine and a political figure to freely elect and be elected to state authorities and local self-government bodies.

According to the results of the psychological research on May 16, 2019 the specialist concluded that A.V. Portnov suffered moral damage. The possible approximate amount of Portnov's monetary compensation for his moral damage is 432 minimum wages in force at the time of the trial.

According to the Law of Ukraine "On the State Budget of Ukraine for 2019", the minimum wage for 2019 is set at 4,173.00 UAH.

That is, according to the expert in the field of psychological research, the estimated amount of monetary compensation is 1,802,736.00 UAH.

Given the above circumstances, the Plaintiff believes that as a result of the unlawful actions of the state authorities, he has suffered moral damage, which, taking into account the psychological research conducted by the specialist in the field of psychological research Irkhin

Iu.B., and also taking into account the time and efforts required to restore the rights of the Plaintiff, basis of reasonableness, prudence and justice, he assesses and asks the court to recover the amount of 1,800,000.00 UAH.

In addition to the moral damage caused by the unlawful acts of third parties, the Plaintiff, in his belief, also suffered property damage, which the Plaintiff was forced to incur as a result of the need to exercise legal protection of his rights in the territory of Canada, namely due to the appeal in the Federal Court of Canada of restrictive measures (sanctions) applied to A.V. Portnov on March 05, 2014 by the Government of Canada on the basis of false information that had been provided to third parties for five years.

Property damage caused to the Plaintiff in connection with the misconduct of public authorities and their officials related to the long-term dissemination of false information regarding A.V. Portnov, which caused the Government of Canada to apply and preserve restrictive measures (sanctions) against him.

Such damage consists of the attorney fees regarding their representation of the interests of A.V. Portnov before the Ministry of Foreign Affairs of Canada, the Minister of Foreign Affairs and the Federal Court, in order to resolve the issue of incorrect entry of the name of A.V. Portnov in the Schedule to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations, and amounts to 189,892.84 USD, that at the official rate of the NBU (26.36 UAH for 1 USD) as of May 20, 2019 is 5,005,005.58 UAH.

The representative of the Plaintiff stated that it was because the officials of the Embassy of Ukraine in Canada, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine stated deliberately false information regarding the investigation related to A.V. Portnov in their official letters while A.V. Portnov was not in the status of the suspect, no investigation was conducted against him, that the Government of Canada has applied and subsequently preserved restrictive measures (sanctions).

The above illegal actions of officials of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Embassy of Ukraine in Canada, The Ministry of Foreign Affairs of Ukraine have led to a significant violation of both the rights and legitimate interests of A.V. Portnov and his public interests in general.

Thus, the unlawful actions of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, their officials in the exercise of their powers, caused the Plaintiff moral and property damage, which under Articles 1173, 1174 of the Civil Code of Ukraine to be compensated by the state.

Legal Proceedings

By the decision dated May 27, 2019, the Pecherskyi District Court of Kyiv initiated the proceeding in the case, appointed the preparatory meeting and set a period of fifteen days from the date of service hereof for the defendants to file a statement of defense and all written and electronic evidence (which may be submitted to the court), expert opinions and witness statements confirming the objection to the claim.

Summary of the position of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine

On June 14, 2019, the court received an explanation regarding the claim of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, which expressed disagreement with the requirements and stated that the main evidence, which is the basis for establishing the presence of moral damage of the Plaintiff, and determining its size is the opinion based on the results of psychological research dated May 16, 2019, compiled by specialist-psychologist Irkhina Iu.B.

Where the expert's opinion is provided by the party in addition to the statement of claim, that is, carried out by the appropriate expert institution at the request of the party or its representative, such opinion can only be regarded as written evidence, which is subject to examination at the court hearing and appropriate assessment. If there is doubt on this written evidence at the hearing, then, based on the nature of the substantive dispute and depending on the importance of having such expertise in the case, the court must explain to the persons involved in the case their right to make a request for its appointment.

Thus, the opinion provided by the Plaintiff based on the results of psychological research dated May 16, 2019, cannot serve as an absolute basis for establishing the fact of causing the plaintiff moral damage and the correctness of its size calculation.

The amount of moral damage as determined by the Plaintiff does not meet the requirements of honesty, justice, reasonableness and is clearly overstated.

In addition, the Plaintiff did not provide any evidence that sending letters by the Ministry of Foreign Affairs, on the basis of information received from the Prosecutor General's Office of Ukraine, and the relevant notes by the Embassy of Ukraine in Canada, resulted in a violation of his personal non-property rights - cause of moral damage.

The fact that the Embassy of Ukraine in Canada sent a note to the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada was due to resolving the issue of the Plaintiff's listing in the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations SOR72Q14-44, which is governed by Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials Act.

According to an interpretation of the provisions of the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials Act provided by the Canadian court in *Djilani v. Canada* (Foreign Affairs) 2017 FC 1178, the purpose of the Act is to enable States facing an uncertain situation, to ask Canada to freeze property that could have been misappropriated by certain persons until the situation is restored and the State is able to obtain evidence and carry out investigation related to those persons or their property.

This is the position taken into account by the Federal Court (Toronto, Ontario, Canada) in taking the decision dated December 11, 2018 in the case A.*V. Portnov v. Ministry of Foreign Affairs of Canada*, as set out in paragraph 31-33 of the decision.

Therefore, the basis for listing a person in the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations is only the assumption of a State facing an uncertain political situation, such as Ukraine, about possible misappropriation of property by a person until the receipt of evidence and conduct of investigations in respect of these persons or their property.

At the same time, the aforementioned decision shows that the issue of acquiring the status of a suspect or accused under the law of the investigating country goes beyond the subject of analysis of the courts of Canada when deciding to remove / leave the Plaintiff's name from/in the Schedule to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations.

Thus, sending notes by the Embassy of Ukraine in Canada regarding the Plaintiff did not result in a violation of his personal non-property rights and is not causally linked to the sanctions applied to the Plaintiff by the Government of Canada and to the non-property damage caused to him in this regard.

Also, taking into account the fact that the notes were sent solely to the Canadian authorities, did not become known to the public, there was no other form of public disclosure, they did not jeopardize public confidence in the Plaintiff. Moreover, it is necessary to take into account the position of the European Court of Human Rights, according to which the limits of critical judgments regarding civil servants are much wider than those of private individuals (decision in case of *Lešník v. Slovakia*, in case of *Raychinov v. Bulgaria*).

The Plaintiff, in the civil action, notes that in addition to moral, he also suffered property damage, which he was forced to incur as a result of the need to exercise legal protection of his rights in the territory of Canada, namely due to the appeal in the Federal Court of Canada of restrictive measures (sanctions) applied to A.V. Portnov on March 05, 2014 by the Government of Canada on the basis of false information that had been provided to third parties for five years.

A.V. Portnov provided no evidence for the payment of the attorney fees.

Also, the letters of the Ministry of Foreign Affairs and the notes of the Embassy of Ukraine in Canada, sent to the authorized bodies of Canada, did not serve as a basis for the application / extension of sanctions against A.V. Portnov.

It is clear from the Federal Court's justification that the notes of the Embassy of Ukraine in Canada and the letter of the Ministry of Foreign Affairs were not subject to consideration during the application / extension of sanctions against A.V. Portnov, which makes it impossible to have a causal link between their sending to the Canadian authorities and decisions taken by the Government of Canada to apply restrictive measures to the Plaintiff.

The absence of a link between sending of notes by the Embassy of Ukraine in Canada and the decisions made regarding A.V. Portnov in the territory of Canada, which would establish the guilty actions of the Ministry of Foreign Affairs and its officials necessary to compensate the plaintiff for property damage, is confirmed by the justification of the Federal Court stated in paragraph 44 of the decision dated December 11, 2018, stating in particular that "The Applicant has no avenue to request an amendment to the Regulations based on the text of the FACFOA or the Regulations. The only provision which would allow the Applicant to have his name removed from the Regulations is section 13 of the FACFOA, which provides that a person who is the subject of a regulation enacted under the FACFOA may apply in writing to the Minister to cease being the subject of that regulation on the grounds that the person is not a politically exposed foreign person. The Applicant does not dispute that he is a politically exposed foreign person within the meaning of the FACFOA".

From the cited paragraph of the said decision, there is a need for the Plaintiff to choose the right remedy to protect his rights in Canada.

Summary of the position of the State Treasury Service of Ukraine

On June 14, 2019, the State Treasury Service of Ukraine received a cassation appeal, which was based on the fact that the content of the claim shows that the Treasury Service did not violate any of the rights and interests of the Plaintiff, did not enter into legal relations with him and therefore cannot be held liable for damage caused to the Plaintiff by the actions of other entities. Also, the claim for moral damage in the amount of UAH 1,800,000 was unjustified, since it is unclear what the reasoning the Plaintiff came from when assessing the damage in this amount. Recovery of such amount will lead to economically unjustified losses of the state budget. In addition, the lack of documentary evidence of the costs of legal aid and the calculation of such costs are grounds for refusing to satisfy the claims for reimbursement of such costs.

Summary of the position of the Ministry of Justice of Ukraine

On June 18, 2019, a representative of the Ministry of Justice of Ukraine filed a statement of defense claiming that the legal opinion of the Grand Chamber of the Supreme Court in the judgment dated March 14, 2019 in case No. 522/3454/16-ц (proceedings No. 14- 6цс18) regarding the involvement of the Ministry of Justice of Ukraine as a defendant in disputes for moral damage is not imperative, and the law establishes the possibility of deviation from the Supreme Court's position.

In its turn, the Ministry of Justice of Ukraine did not violate the rights and interests of the Plaintiff and did not allow wrongful decisions, actions and omissions in his respect. Moreover, the information about the circumstances referenced by the Plaintiff in his claim in case No. 757/25592/19-ц does not contain a reference to the illegality of the actions of the Ministry of Justice, which in turn violated the rights and interests of Portnov A.V.

The Ministry of Justice of Ukraine did not take any action that could cause or caused damage to the Plaintiff.

The plaintiff in the statement of claim refers to a number of judgments that have come into force as evidence of incurred moral and property damage, however, as it appears from the attached decisions, the Ministry of Justice of Ukraine did not participate in the trial that preceded their adoption.

The amount of property damage contains the amount of funds spent by him to pay for the services of the Company that has represented him in the affairs before the Global Affairs Canada, the Minister of Foreign Affairs and the Federal Court. Thus, these amounts are part of the court fees of the courts in which the Ministry of Justice of Ukraine did not participate.

In deciding how court fees are to be allocated, the court must determine the composition and amount of legal aid costs. In order to confirm these circumstances, the court must be provided with a legal aid agreement (commission agreement, contract for providing legal services, etc.), documents proving the payment of fees and other expenses related to the provision of legal aid, drawn up under the procedure (Cash receipt voucher, payer's copy, a payment order with a bank note or other bank document, cashier's checks, business trip certificate).

A representative of the Ministry of Justice of Ukraine noted that the disputed legal relationship to which the Plaintiff relates the above costs arose from A.V. Portnov's appeal to the Ministry of Foreign Affairs of Canada, the Minister for Foreign Affairs and the Federal Court.

A.V. Portnov in the Federal Court of Canada appealed the actions of the Minister of Foreign Affairs of Canada regarding the exclusion of A.V. Portnov from the list of persons subject to Canadian sanctions. By the judgment of this court dated December 11, 2018 (T-1689-17), a copy of which was attached to the statement of claim, the claim of A.V. Portnov was rejected. Therewith, the court refused to decide on reimbursement of legal costs.

The procedure of cases consideration by the Federal Court of Canada is governed by Federal Courts Rules SOR/98-Ю6) (the Rules). Part 11 of the Rules regulates the peculiarities of the distribution of costs between the parties, specifying the circumstances to be taken into account by the court when making a decision, as well as the methods of cost distribution (including reimbursement of all or part of the costs on legal aid).

Also, Part 11 of the Rules contains Tariff B, which regulates the cost of attorney fees that a party seeks to reimburse from the outcome of a case by the Federal Court of Canada.

Since the decision of the Federal Court of Canada dated December 11, 2018 (T-1689-17) does not provide details of the court fees (only indicating that the court refused to decide on their reimbursement), there is a situation where the claim for reimbursement of all or part of the costs on legal aid (property damage according to the claim filed with Pecherskyi District Court of Kyiv) was already asserted by A.V. Portnov to the court and was rejected.

Thus, the foreign jurisdiction allows the existence of enforceable judicial order under the same requirements as are subject to consideration by Pecherskyi District Court of Kyiv, which may be a ground for refusing to open proceedings under Article 186 of the CPC of Ukraine.

In view of the above, it is not known whether the Plaintiff's expenses for representing A.V. Portnov were reimbursed by the Global Affairs Canada, the Minister for Foreign Affairs and the Federal Court, since A.V. Portnov's right to appeal to a Canadian court for reimbursement is guaranteed by the Constitution of Canada.

However, there is no evidence in the case file whether there was the destruction or damage to the property of the Plaintiff by the Ministry of Justice of Ukraine, or whether the costs or expenses incurred by the Plaintiff related to the restoration of the infringed right (real damages) have been incurred as a result of the actions or omissions of the Ministry of Justice of Ukraine have also not been established.

According to the Plaintiff, the moral damage is "the systematic dissemination of false information, as well as the organization of political and criminal persecution, which have led to the emergence and long-term threat to his life and health in Ukraine."

A.V. Portnov, in order to provide evidence of moral damage, provided an Opinion of conducting a psychological research by a specialist Irkhin Iu. B. which does not meet the requirements provided for by the applicable law, in particular, there is no information about the expert's qualification, it does not indicate on what basis the examination was carried out, or whether someone was present during the examination, and does not indicate what materials have been used by the expert to prepare the answers to the questions raised, does not contain the above conclusion and responsibility for a deliberately false opinion.

Thus, an opinion based on the results of psychological research in the meaning of the Code of Civil Procedure of Ukraine cannot be taken into account by the court when taking a decision in the case and is only a letter which in its turn does not prove the damage caused to the Plaintiff by the Ministry of Justice of Ukraine.

The term of the research is 1 day, which does not correspond to the generally accepted practice of expert studies of this type, which belong to the category of complex (or especially difficult).

The introductory part of the Opinion of Psychological research dated May 16, 2019 does not provide a detailed list of the objects that were submitted for the research and the list of used normative and legislative acts. The reference to the methodology of psychological research in cases of causing moral distress to a person and compensation for moral damage does not include its registration code in the Register of methods of conducting judicial examinations.

The issues to be resolved by the research do not comply with the wording in Section VI of the Scientific and Methodological Recommendations on the Preparation and Assignment of Forensic and Expert Research.

Therefore, the introductory part is made in violation of the requirements of paragraph 4.14 of the Instruction.

Based on the content of the opinion, the scheme and content of the research do not correspond to its object and subject and the method of psychological research in cases of causing moral distress to the person and compensation for moral damage (registration code 14.1.75), namely: there were no experimental psychological research of individual and psychological features of A.V. Portnov's personality and his mental state under the circumstances investigated in the case; no expert interview with A.V. Portnov was conducted to establish his psycho-biographical data and socio-psychological functioning i under the circumstances investigated in the case. In the absence of an expert interview, the research is not exhaustive, which makes it impossible to correlate it with the data in the materials submitted for research.

In the research part legal terminology is used, as well as legal issues are addressed, namely on page 6 the psychologist, arguing the use of the coefficient fv, goes beyond his competence (appeals to the principle of the presumption of innocence; notes interference with rights and interests of A.V. Portnov, gives a legal assessment of restrictive measures against A.V. Portov; assesses the actions of officials of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Embassy of Ukraine in Canada, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine as "unlawful persecution".

In the absence of a direct expert research of A.V. Portnov's personality, the assertion of a specialist-psychologist on the content of disturbances in the social functioning of the individual due to the events outlined in the materials submitted for research, is unclear. In this case, the specialist-psychologist, without the results of the experimental and psychological research, based on biographical data obtained from the Internet resources (p. 7 of the Opinion), resorts to assumptions on individual psychological characteristics of A.V. Portnov, formulates a categorical conclusion about public negative evaluation of his qualities due to the dissemination of false information.

Opinion No. 1 goes beyond the competence of the expert (specialist) psychologist, since the legal issue is resolved.

Opinion No. 2 contains a tautological formulation ("...possible indicative ..."), a legal assessment ("... for moral damage ...") and determines the increased indicative amount of monetary compensation.

Thus, when performing this research, specialist-psychologist Irkhin Iu. B. violated the principles of objectivity and completeness of expert research (Article 3 of the Law of Ukraine "On Forensic Expertise"), the requirements of paragraph 2.3 of the Instruction on the appointment and conduct of forensic and expert examinations (in the part of resolving issues that go beyond the special knowledge of the expert and clarifying the issues of law and providing an assessment of the legality of carrying out the procedures regulated by regulatory acts), para. 4.14, 4.15, 4.16 and 4.23 of the Instruction, as well as the regulations of the method of psychological research in cases of causing moral distress to the person and compensation of moral damage (registration code 14.1.75), to which the specialist-psychologist Irkhin Iu. B. refers, are not observed.

Summary of the position of the Prosecutor General's Office of Ukraine

On June 18, 2019, the court received written explanations from the Prosecutor General's Office of Ukraine stating that the content of the claim, the expert's opinion on the results of psychological research, etc., indicate that all the negative consequences (moral and property damage) of the Plaintiff in the claim are related to the sanctions applied by the Government of Canada to him, as well as to criminal prosecution, restriction in the exercise of labor and political rights in Ukraine, forced living outside Ukraine, starting from 2014, but not to correspondence of the competent authorities of Ukraine. At the same time, the content of the claim for property damage compensation points directly to this.

Sanctions against A.V. Portnov were applied by the Government of Canada under the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials Act.

As established by the Federal Court of Canada on December 11, 2018, in the case under A.V. Portnov's claim to the Ministry of Foreign Affairs of Canada on appeal of the decision on refusing to remove the Applicant's name from the Schedule to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials Act, SC 2011 (hereinafter - the Act). The purpose of the Act is to enable States facing an uncertain political situation, to ask Canada to freeze property that could have been misappropriated until the situation is restored (paragraph 32 of the Decision).

Pursuant to paragraph 4 of the Act, the Prime Minister of Canada, on the basis of a request from a foreign country, may, but shall not decide on the application of sanctions against a person.

The decision of the Minister of Foreign Affairs of Canada to refuse to provide recommendations on the removal of the Plaintiff's name from the Schedule to the Act was recognized as justified by the Federal Court of Canada (paragraph 46 of the Decision). At the same time, the issue of the procedural status of A.V. Portnov in criminal proceedings in the territory of Ukraine has not been the subject of court research at all.

Under such circumstances, the fact that the Government of Ukraine provided the Government of Canada with information regarding the Plaintiff did not entail the mandatory application of the sanctions to A.V. Portnov, and therefore did not have a direct causal link with them. The State of Ukraine cannot be held responsible for decisions taken by competent authorities of other countries.

The Plaintiff did not prove the existence of the set of all elements of a civil offense, which is a prerequisite for moral damage compensation, namely, the causal link between the actions (omission) of the Ukrainian authorities and the onset of such damage. The amount of damage calculated by a specialist also indicates that it was caused by the use of restrictive sanctions by the Government of Canada, unlawful prosecution, forced stay outside Ukraine, etc.

However, study of all of these events goes beyond the stated claim to the State of Ukraine or is based on other legal bases.

The negative consequences claimed by the Plaintiff, namely, the initiation of criminal prosecution by the Ukrainian law enforcement agencies and the forced stay outside Ukraine, are not related to the sending of the letters by the authorities of Ukraine to the Government of Canada and the officials of the European Union. These facts and events are not a consequence of such correspondence since they have previously occurred.

With regard to the decision of the Government of Canada on A.V. Portnov's listing in the sanctions list of Canada, such a decision, as well as the refusal of the Minister of Foreign Affairs of Canada to provide recommendations to remove the Plaintiff's name from the list, was found by the Decision of the Federal Court of Canada justified and therefore legitimate.

The current civil law does not provide for compensation of damage by the State of Ukraine for legitimate decisions of another country.

Thus, there are no legal grounds for recovering moral damage to compensate for the negative consequences claimed by the Plaintiff.

Regarding property damage, the contents of the claim and the attached documents show that the Plaintiff did not pay for the lawyers' services (attorney fees). Thus, A.V. Portnov has not yet incurred the costs of providing such services.

As to the costs of payment for these services, which A.V. Portnov is supposed to make in the future, the Plaintiff does not specify when, in what manner and in what amount such payment will be made, and no evidence is provided to confirm such intention.

Consequently, the property damage claimed by the Plaintiff is not a loss within the meaning of Article 22 of the Civil Code of Ukraine, which also indicates that there are no grounds for its recovery from the state.

As can be seen from the text of the Decision of the Federal Court of Canada in the said case under the claim of A.V. Portnov, the court resolved the issue of court fees (legal costs) recover.

Thus, A.V. Portnov has the right to apply to the relevant court of Canada for reimbursement of court fees (legal costs) associated with the repeal of restrictive measures applied to him by the Government of Canada.

Summary of the plaintiff's position regarding the responses and explanations

On July 01, 2019 the court received a response from the Plaintiff's representative to the statement of defense of the State Treasury Service of Ukraine, stating that, under Part One of Article 1173 and Part One of Article 1174 of the Civil Code of Ukraine, damage caused to an individual or a legal entity by unlawful decisions, acts or omissions of a state authority, official or official of a state authority in the exercise of their powers shall be reimbursed by the state, the Autonomous Republic of Crimea or the local self-government body regardless of the fault of that authority (that person).

That is, the obligation to reimburse the damage caused in this case rests with the State of Ukraine, not with the official or the state body whose unlawful decisions, acts or omissions caused the damage.

The management of the available funds of the State Budget of Ukraine, in particular the uncontested write-off of funds of the state budget and local budgets based on a court decision is within the competence of the State Treasury Service of Ukraine.

Since, the management of the state budget funds, including the write-off of funds from it, under the court decision, is the responsibility of the State Treasury Service of Ukraine, therefore, the State Treasury Service of Ukraine should be the defendant when considering a claim for compensation for damage caused by an action (omission) of public authorities.

On July 01, 2019 the court received a response from the Plaintiff's representative to the statement of defense of the Ministry of Justice of Ukraine, stating that the Ministry of Justice of Ukraine is involved in the case as a co-defendant as a person, empowered to represent the interests of the State of Ukraine.

This follows from paragraph 3 of the Regulation on the Ministry of Justice, approved by the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated July 02, 2014 No. 228, which stipulates that the representation of the interests of the state in the courts of Ukraine shallbe provided by the Ministry of Justice of Ukraine.

The statement of claim contains a claim for recovery of funds in respect of compensation of moral and property damages from the State of Ukraine.

Therefore, given that the Ministry of Justice of Ukraine is the representative of the State of Ukraine in the courts of Ukraine, the involvement of the latter as a co-defendant is justified.

In addition hereto, this is the legal conclusion on the application of the rules of law reached by the Grand Chamber of the Supreme Court in its judgment dated March 14, 2018 in Case No. 522/3454/16-ц (Case No. 14-6цс18).

On July 01, 2019, the court received a response from the Plaintiff's representative to the explanation of a third person - the Prosecutor General's Office of Ukraine, stating that it was on the basis of the official statement of the Prosecutor General's Office of Ukraine No. 14/1/1-58вих-14 dated March 03, 2014, March 05, 2014, that the Government of Canada applied restrictive measures (sanctions) to A.V. Portnov by listing his surname in the relevant Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations, SOR / 2014-44).

The Prosecutor General's Office of Ukraine notes that "the Prime Minister of Canada, on the basis of a request from a foreign country, may, but shall not decide on the application of sanctions against a person."

Instead, the Prosecutor General's Office of Ukraine silences the fact that at the time of sending the above statement no criminal proceedings were conducted regarding A.V. Portnov, he was not prosecuted, and was not in the procedural status of the suspect.

That is, the Prosecutor General's Office of Ukraine sent an official letter to the Government of Canada, in which it disseminated deliberately false information regarding A.V. Portnov.

Thus, the provision of false information to the Government of Canada regarding A.V. Portnov by the officials of the Prosecutor General's Office of Ukraine on March 03, 2014, has a direct cause and effect relationship with the Government of Canada's restrictive measures (sanctions).

The Plaintiff was unaware of the existence of letters from the Embassy of Ukraine in Canada. The Embassy of Ukraine in Canada did not provide this information to the Plaintiff, thereby violating his right to be informed of the merits of the charges and the Plaintiff's right to defense. In fact, the decision of the Federal Court of Canada was issued on the basis of false testimony and false information of the Embassy of Ukraine in Canada and the Prosecutor General's Office of Ukraine, which were subsequently appealed in national courts.

The Plaintiff's representative stated that it was precisely because the officials of the Embassy of Ukraine in Canada, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, the Prosecutor General's Office of Ukraine stated deliberately false information regarding the investigation related to A.V. Portnov in their official letters while A.V. Portnov was not in the status of the suspect, no investigation was conducted against him, that the Government of Canada has applied and subsequently preserved restrictive measures (sanctions).

The above-mentioned unlawful acts of officials of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Embassy of Ukraine in Canada, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine have led to a significant violation of both the rights and legitimate interests of A.V. Portnov and his public interests in general.

Thus, the unlawful actions of the Prosecutor General's Office of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, their officials in the exercise of their powers, caused the Plaintiff moral and property damage, which under Articles 1173, 1174 of the Civil Code of Ukraine to be compensated by the state.

Participation of parties and third parties in the court hearing

At the hearing, the Plaintiff's representative reasserted the claim and requested it to be upheld.

Representatives of the defendants and third parties, as well as the third party O.D. Shevchenko, objected to the claim asking to deny it.

The court, after hearing the explanations of the participants of the trial, examining the written evidence available in the case file, thoroughly examining the circumstances on which they are based in accordance with the substantive law applicable to these legal relationships, has established the following circumstances and reached the following conclusions.

II. The specifics of the case

On the letters of the Prosecutor General's Office of Ukraine and the application of sanctions

The Court established that the Prosecutor General's Office of Ukraine by letter dated March 03, 2014 No. 14/3/1-58вих-14, signed by Acting Prosecutor General of Ukraine O.I. Makhnitskyi informed the High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy Katherine Ashton that the law enforcement agencies of Ukraine had initiated a number of criminal proceedings on the facts of crimes committed by former high-ranking officials, including Andriy Volodymyrovych Portnov, born on October 27, 1973, Former Advisor to the President of Ukraine. The letter stated that in the course of the investigation of unlawful acts, the facts of appropriation of significant amounts of state funds and their subsequent illegal transfer outside Ukraine were established. Literally: "In this regard, we ask

you to support Ukraine's efforts to establish, arrest and return to Ukraine the illegally disposed assets, facilitating the adoption of a relevant political decision" (Volume 1, p.47-48).

The Prosecutor General's Office of Ukraine by letter dated March 03, 2014, No. 14/1/-58вдх14 informed the Prime Minister of Canada, Stephen Harper, that that the law enforcement agencies of Ukraine had initiated a number of criminal proceedings on the facts of crimes committed by, including, Andriy Volodymyrovych Portnov, born on October 27, 1973, Former Advisor to the President of Ukraine (Volume 1, p.49). Also the letter states that: "In the course of the investigation of unlawful acts, the facts of appropriation of significant amounts of state funds and their subsequent illegal transfer outside Ukraine were established. (…)"

On March 05, 2014 by the decision of the Council of the European Union No. 2014/119/CFSP on restrictive measures directed against certain persons, organizations and bodies in connection with the situation in Ukraine the sanctions (restrictive measures) to A.V. Portnov were applied.

On March 05, 2014 the Government of Canada applied similar restrictive measures (sanctions) to A.V. Portnov by including his surname in the appropriate Schedule to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations SOR72Q14-44, under the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials Act.

These sanctions were applied on the basis of the letter of the Prosecutor General's Office of Ukraine dated March 03, 2014 No. 14/1/1-58вих-14 signed by the Acting Prosecutor General of Ukraine O.I. Makhnitskyi to the Prime Minister of Canada.

The Prosecutor General's Office of Ukraine by letter dated July 08, 2014, signed Acting Prosecutor General of Ukraine Oleksiy Baganets informed the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy, Mrs. Catherine Margaret Ashton, on the fact that it confirms that the Chief Investigative Directorate of the Prosecutor General's Office of Ukraine is conducting a pre-trial investigation against Andriy Portnov in Criminal proceedings No. 42014100000000209 under Part Two of Article 191 (misappropriation of another person's property by abuse of an official by his official position), Part One of Article 364 (abuse of power or official position) of the Criminal Code of Ukraine concerning abuse of the position of Deputy Head of the Presidential Administration of Ukraine by his official position when being employed as the Head of the Constitutional Law Department at Taras Shevchenko National University of Kyiv and seizing funds in the form of wages in the amount of UAH 114,091.69 UAH, without actually doing any work, as well as holding the position of a member of the High Council of Justice of Ukraine on the quota of the Congress of representatives of legal higher educational establishments and scientific institutions. The pre-trial investigation is ongoing (volume 1, p. 50).

According to a note dated March 06, 2015, the sanctions applied by the Council of the European Union were repealed at the initiative of the Council of the European Union without a judgment (volume 1, p.88).

The Deputy Prosecutor General of Ukraine Ie.V. Ienin in the letter dated February 27, 2017 No. 14/5-30473-14 informed the State Secretary of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine: "regarding the note of the Canadian Foreign Service with requests on behalf of the Government of Canada for further staying of A.V. Portnov in the sanction list" that the Special Investigation Department of the Prosecutor General's Office of Ukraine is conducting a pre-trial investigation in criminal proceedings No. 12014100060000228 of January 22, 2014 on the facts of abuse of power and official authority of V.F. Yanukovych, abuse of power of V.Iu. Zakharchenko and other law enforcement officers …., which caused mass casualties amongst protesters, that is to say, the onset of grave consequences, including the fact of intentional murder and murder attempts....; - "Within the framework of the said criminal proceedings and the criminal proceedings allocated from it, No. 42014000000001048 dated October 10, 2014, a pre-trial investigation is carried out, including on the fact of establishing a criminal organization for the purpose of committing serious and especially serious crimes, its leadership and its activities, participation in crimes committed by such an organization, as well as organizing, directing and

facilitating meetings of representatives of criminal organizations and organized groups for the development of plans and conditions for joint committing of crime, material support of criminal activity and coordination of actions of associations of criminal organizations and organized groups ...; - «Pre-trial investigation in criminal proceeding No. 42014100000000209 dated March 06, 2014 on the facts of threats to the People's Deputy I.H. Bohoslovska, abuse of power by an official of the Administration of the President of Ukraine, seizure of funds of the Taras Shevchenko National University of Kyiv and Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman within the period from April 02, 2010 to February 20, 2014 has been carried out.

In the said letter, the Deputy Prosecutor General of Ukraine Ie.V. Ienin noted that given that A.V. Portnov held the positions of First Deputy and Deputy Head of Presidential Administration of Ukraine - Head of the Directorate- General for judicial reform and court system of Presidential Administration of Ukraine from 2010 to 2014, his alleged involvement in the above crimes is being checked, that is why the Prosecutor General's Office of Ukraine sees no reason to delist A.V. Portnov from the Canadian sanction list.

Deputy Prosecutor General of Ukraine A.A. Stryzhevska in a letter dated December 08, 2017 No. 14/2/1-30473-14 to the State Secretary of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine "regarding the request of the Canadian Foreign Service on further staying of A.V. Portnov in the sanction list" informed that the Special Investigation Department of the Prosecutor General's Office of Ukraine is conducting pre-trial investigation in criminal proceedings No. 12014100060000228 dated January 22, 2014, No. 42014000000001048 dated October 10, 2014, No. 4201700000000815 (on November 27, 2017, (allocated from criminal proceedings No. 42014100000000209).

Deputy Prosecutor General of Ukraine A.A. Stryzhevska stated that "in view of the fact that A.V. Portnov held the positions of First Deputy and Deputy Head of Presidential Administration of Ukraine - Head of the Directorate- General for judicial reform and court system of Presidential Administration of Ukraine from 2010 to 2014, his alleged involvement in the above crimes is being checked and A.V. Portnov listing in the Canadian sanction list and, as a consequence, the blocking of his assets will help to ensure the possible reimbursement of damages caused by crimes, which A.V. Portnov may be involved in. Also, the official of the Prosecutor General's Office of Ukraine A.A. Stryzhevska drew the attention of the Ministry of Foreign Affairs of Canada to the fact that the decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated February 23, 2017 does not affect the investigation of crimes, which A.V. Portnov may be involved in.

The Deputy Prosecutor General of Ukraine Ie.V. Ienin in a letter dated June 19, 2018 No. 14/2/1-18вих-18 sent to the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, Embassy of Ukraine in Canada informed that the Special Investigation Department of the Prosecutor General's Office of Ukraine is conducting a pre-trial investigation in criminal proceedings No. 42014100000000209 on the facts of threats to the People's Deputy I.H. Bohoslovska, the abuse of power by one of the heads of the Presidential Administration of Ukraine, seizure of funds of the Taras Shevchenko National University of Kyiv and Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman within the period from April 02, 2010 to February 20, 2014, on the facts of possible receipt by a former official of the Presidential Administration of Ukraine of undue benefits in particularly large amounts, forgery of signature of A.V. Portnov at a notarized power of attorney, falsification of the decisions of the 3rd All-Ukrainian Congress of representatives of legal higher educational establishments and scientific institutions, which approved three members of the High Council of Justice and their further use according to the offenses provided for in Para. 1 Article 346, Para.1 Art. 364, Para.3 Art. 191, Para.3 Art. 368-2, Para.1, 3, 4 Art.358, Para.1 Art. 353 of the Criminal Code of Ukraine.

Ie.V. Ienin in the above letter stated that the issue of criminal prosecution of A.V. Portnov under the criminal proceeding can be resolved after all necessary investigative actions have been carried out. He also reported that NABU detectives were charged with carrying out pre-trial

investigation in criminal proceedings No. 4201700000000815 on the fact of receipt of undue benefit in particularly large amounts.

On the appeal of information provided by the Prosecutor General's Office of Ukraine

The decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated November 07, 2014, which was partly amended by the decision of the High Specialized Court of Ukraine on civil and criminal cases dated July 08, 2015, in case No. 757/23765/14-ц found the information set out in a letter from the Prosecutor General's Office of Ukraine dated July 08, 2014 to the High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy to be false and in violation of the honor, dignity and business reputation of Andriy Volodymyrovych Portnov, namely: "The Main Investigative Department of the Prosecutor General's Office of Ukraine is conducting a pre-trial investigation related to Andriy Volodymyrovych Portnov." In order to refute false information, the Prosecutor General's Office of Ukraine (01011, Kyiv, Riznytska Str., 13/15, EDRPOU code 00034051) is obliged to inform the European External Action Service on the court decision in the case under the claim of Andriy Volodymyrovych Portnov to the Prosecutor General's Office of Ukraine on the protection of honor, dignity and business reputation, within one month from the date of entry into force of the decision.

The decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated May 23, 2017 in case No. 757/20627/17-ц upheld the claim of A.V. Portnov to the Prosecutor General's Office of Ukraine on protection of honor, dignity and business reputation.

The aforementioned court decision: "declared false and in violation of the personal non-property rights of A.V. Portnov the information in the letter sent by the Prosecutor General's Office of Ukraine on March 03, 2014 signed by the Acting Prosecutor General of Ukraine O. Makhnitskyi to the Canadian Prime Minister S. Harper of the following content: "A number of criminal proceedings have been initiated by the law enforcement agencies of Ukraine on the facts of crimes committed by the former high-ranking officials mentioned below. (...) Andriy Volodymyrovych Portnov, born on October 27, 1973, Former Advisor to the President of Ukraine; (...). Within the investigation of these unlawful acts, the facts of appropriation of significant amounts of state funds and their subsequent illegal transfer outside Ukraine were established (...).

Also by the decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated May 23, 2017 in case No. 757/20627-ц the Prosecutor General's Office is obliged to send a letter to the Office of the Prime Minister of Canada in order to refute false information, in which to inform on the decision made in this case, outlining its operative part within 10 (ten) calendar days from the day such decision becomes effective.

On the letters of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine

On March 09, 2016 the Deputy Minister of Foreign Affairs of Ukraine for the European Integration O.V. Zerkal, in connection with the note of the Ministry of Foreign Affairs of Canada regarding further listing of A.V. Portnov in the sanction list with reference to the explanations of the Prosecutor General's Office of Ukraine, sent a letter No. 610/6144-994-38 to the Embassy of Ukraine in Canada stating the information regarding the ongoing criminal proceedings against A.V. Portnov.

On March 02, 2017 Acting Director of the Directorate General for the Americas of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine Shevchenko O.D. regarding the possible delisting of A.V. Portnov from the sanction list of Canada, with reference to the Prosecutor General's Office of Ukraine sent a letter No. 620/6144-994-30дск to the Embassy of Ukraine in Canada stating the information regarding the ongoing criminal proceedings against A.V. Portnov.

On January 10, 2018 Acting Director of the Directorate General for the Americas of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine Shevchenko O.D. regarding the reasons for A.V. Portnov's further stay in the sanction list, with reference to the Prosecutor General's Office of

Ukraine sent a letter No. 620/6144-600-30 to the Embassy of Ukraine in Canada stating the information regarding the ongoing criminal proceedings against A.V. Portnov.

On the notes of the Embassy of Ukraine in Canada

The Court found that the official of the Embassy of Ukraine in Canada, Ambassador A.V. Shevchenko sent four notes to the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada, namely: on March 15, 2016 No. 6144/22-012-21; on March 06, 2017 No. 6114/22-012-17; on January 11, 2018 No. 6114/22-012-2; on July 10, 2018, No. 6114/22-012-70, in which, with reference to the Prosecutor General's Office of Ukraine, it was stated that pre-trial investigations related to A.V. Portnov were carried out where he was suspected of committing criminal offenses, and therefore A.V. Portnov should remain in the list of persons covered by the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations No. SOR/2014-44.

Thus, the note dated March 15, 2016 stated that "... two investigations related to Andriy Volodymyrovych Portnov are carried out: He is suspected of misappropriation of state property through abuse of office (Criminal Code of Ukraine, Article 191, paragraph 3); The Prosecutor General's Office of Ukraine confirms information on involvement ... of Andriy Volodymyrovych Portnov in the abuse of power that led to numerous casualties and deaths during the peaceful protests in Ukraine in winter 2013-2014, as well as the organization of target killings in way that is dangerous to a large number of people (Criminal Code of Ukraine, Article 27 paragraph 3, Article 365 paragraph 3, Article 115 paragraphs 1, 5, 12). ... The Prosecutor General's Office of Ukraine continues to believe that the name of Mr. Andriy Volodymyrovych Portnov should remain on the Schedule to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations."

The note dated March 06, 2017 stated that "... two investigations related to Andriy Volodymyrovych Portnov are carried out: He is suspected of misappropriation of state property through abuse of office; The Prosecutor General's Office of Ukraine confirms information on involvement ... of Andriy Volodymyrovych Portnov in the abuse of power that led to numerous casualties and deaths during the peaceful protests in Ukraine in winter 2013-2014, as well as the organization of target killings in way that is dangerous to a large number of people. Investigations into two cases are ongoing. That's why the Prosecutor General's Office of Ukraine continues to believe that the name of Mr. Andriy Volodymyrovych Portnov should remain on the Schedule to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations, SOR/2014-44."

The note dated January 11, 2018 stated that "... there are two ongoing investigations related to Andriy Volodymyrovych Portnov: He is suspected of unlawful enrichment through abuse of office (the investigation is being conducted by the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine); The Prosecutor General's Office of Ukraine confirms information on involvement ... of Andriy Volodymyrovych Portnov in the abuse of power that led to numerous casualties and deaths during the peaceful protests in Ukraine in winter 2013-2014, as well as the organization of target killings in way that is dangerous to a large number of people.

Investigations into two cases are ongoing. That's why the Prosecutor General's Office of Ukraine continues to believe that the name of Mr. Andriy Volodymyrovych Portnov should remain on the Schedule to the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations since freezing of its assets would help to compensate for the damage caused by crimes, which A.V. Portnov may be involved in."

The note dated July 10, 2018 stated that «The Special Investigation Department of the Prosecutor General's Office of Ukraine is carrying out a pre-trial investigation in the criminal proceedings No. 42014100000000209 on the facts of the threats to the people's deputies of Ukraine, power abuse of one of the heads of the Presidential Administration of Ukraine, acquisition of the funds of the Kyiv National University and Kyiv National Economic University for the total amount of UAH 137,639.02, possible taking the illegitimate benefits by the former official of the Presidential Administration of Ukraine in particularly large amounts (illegal enrichment), forgery of signature of A.V. Portnov in the notarial power of attorney by an

unidentified person, forgery of decisions of the 3-d All-Ukrainian Congress of representatives of legal higher educational establishments and scientific institutions which appointed three members of the High Council of Justice and their subsequent use on the basis of paragraph 1, article 346, paragraph 1, article 364, paragraph 3, article 191, paragraph 3, article 368-2, paragraph 1, 3, 4, article 358, paragraph 1, article. 353 of the Criminal Code of Ukraine.

Mr. Portnov could be prosecuted in this criminal proceeding after conducting all necessary investigative actions.

By the decision of the Prosecutor General of Ukraine dated November 30, 2017 the detectives of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine were entrusted pre-trial investigation in criminal proceedings No. 42017000000004815 on the fact that within the period from July 2011 to December 31, 2013 the official while serving as the Advisor to the President of Ukraine - Head of the Directorate- General for judicial reform and court system, and later - the Adviser to the President of Ukraine, received the unlawful benefit on the total estimated amount of 26 million UAH (in particularly large amounts) on the basis of paragraph 3, article 368-2 of the Criminal Code of Ukraine.»

On the appeal of the actions of the Embassy of Ukraine in Canada on sending letters, as well as information provided by the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine

The decision of the District Administrative Court of Kyiv dated February 25, 2019 in case No. 640/17/19 upheld the claim of A.V. Portnov to the Embassy of Ukraine in Canada, a third party - the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine on the recognition of actions as illegal, namely declared illegal actions of the Embassy of Ukraine in Canada on sending information on the presence of criminal proceedings related to A.V. Portnov in the territory of Ukraine to the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada, within the period from March 2016 to July 2018.

In the above decision, the District Administrative Court of Kyiv stated that the actions of the Embassy of Ukraine in Canada on sending such information to the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada (information stated in letters dated March 15, 2016 No. 0144/22-012-21, dated March 06, 2017 No. 611422-012-17, dated January 11, 2018 No. 611422-012-2, dated July 10, 2018 No. 611422-012-70) indicate to the communication by the Defendant (Embassy of Ukraine in Canada) of information on the non-existing facts and point to their illegality in connection with the violation by the Defendant of the principle of legality enshrined in Article 19 of the Constitutions of Ukraine, Article 5 of the Law of Ukraine "On Diplomatic Service" and the principle of reliability and completeness of information established by Article 2 of the Law of Ukraine "On Information".

The Sixth Administrative Court of Appeal of Kyiv, following the examination of the appeal of the Embassy of Ukraine in Canada, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, by resolution dated May 16, 2019, affirmed a court decision of the District Administrative Court of Kyiv dated February 25, 2019.

The Sixth Administrative Court of Appeal of Kyiv stated in the resolution that restrictive measures had been applied to the Plaintiff on the basis of a letter from the Prosecutor General's Office of Ukraine, which contained false information on the Plaintiff's involvement in the commission of criminal offenses. At the same time, due to the fact that the Embassy of Ukraine in Canada reported false information on the existence of criminal proceedings related to A.V. Portnov in the territory of Ukraine to a public authority of Canada, the principle of the presumption of innocence was violated and the restrictive measures against the Plaintiff, appealed by him in the Federal Court of Canada, were preserved.

According to Part Four of Article 82 of the Code of Civil Procedure of Ukraine, circumstances established by a court decision in an economic, civil or administrative case that has come into force shall not be proven in the consideration of another case involving the same persons or persons in respect of whom these circumstances are established, unless otherwise provided by law.

The decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated February 26, 2019 in case No. 757/42/19-ц, affirmed the decision of the Kyiv Court of Appeal dated June 12, 2019, upheld the claim of A.V. Portnov to the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, the Prosecutor General's Office Of Ukraine on the protection of honor, dignity and business reputation, namely: found to be false and in violation of personal moral rights of A.V. Portnov the information provided in letters from The Embassy of Ukraine in Canada on the basis of information provided by the Prosecutor General's Office of Ukraine to the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada, namely in the letter dated March 15, 2016 No. 6144/22-012-21, dated March 06, 2017 No. 511422-012-17, dated January 11, 2018 No. 611422-012-2, dated July 10, 2018 No. 5114/22-012-70. The Ministry of Foreign Affairs of Ukraine is obliged to send a letter to the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada in order to refute false information in which to inform on the decision made in this case, outlining its operative part within 10 (ten) calendar days from the day such decision becomes effective.

The court decision stated that the information disseminated by the defendants on the presence investigations related to A.V. Portnov in the territory of Ukraine, violates the principle of the presumption of innocence as proclaimed in Article 62 of the Constitution of Ukraine, Article 2 of the Criminal Code of Ukraine, Article 6 paragraph 2, of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Article 11 paragraph 1 of the Universal Declaration of Human Rights, and Article 14, paragraph 2 of the International Covenant on Civil and Political Rights.

On the appeal of sanctions applied by foreign institutions

A.V. Portnov appealed the European Union's application of sanctions in the Court of Justice of the European Union, which, on October 26, 2015, found it unlawful and cancelled the European Union Council Decision No. 2014/119/CFSP on application of sanctions, and recovered EUR 15,500 as compensation of the costs subsequently transferred by the EU General Secretariat to his account in the Ukrainian Savings Bank (Oschadbank).

Paragraph 44 of the judgment of the Court of Justice of the European Union states that "the letter received on March 03, 2014 from the Prosecutor General of Ukraine contains only the general assertion that the Plaintiff (A.V. Portnov), among other former high-ranking officials, is the subject of an investigation of the facts, not specified in advance on the appropriation of public funds and the illegal transfer of funds abroad. It lacks any details of these facts, as well as the Plaintiff's liability to them." In paragraphs 45, 48, 49 of the judgment, the Court of Justice of the European Union stated that "information on the facts or specific acts incriminated to the Plaintiff (A.V. Portnov) by the Ukrainian authorities and the letter dated March 03, 2014, even considering it not in isolation, but in the context in which it occurs, it cannot constitute a sufficiently convincing evidence base within the precedent law to include the Plaintiff's name on the list on the ground that he has been identified "as responsible" for the embezzlement of state funds. The court stated that the inclusion of A.V. Portnov on the list as a person being the subject of criminal proceedings was incorrect. The Court found that the EU Council had no information on the facts or specific violations of which the person (A.V. Portnov) was suspected, and the letter dated March 03, 2014 could not constitute a sufficiently convincing evidence base to enter the name of A.V. Portnov to the list of persons subject to sanctions (restrictive measures).

On December 11, 2018, the Federal Court of Canada in its judgment (paragraphs 12, 13, 17, 30, 33, 43) found that despite the lack of necessary evidence, the sanctions were applied to A.V. Portnov and are preserved solely on the basis of the fact of presence of letters in which representatives of the Ukrainian authorities claim that there are investigations related to A.V. Portnov.

In paragraph 17 of that judgment, the Federal Court of Canada found that the sanctions against A.V. Portnov were extended on the basis of letters from the Embassy of Ukraine in Canada received by the Department of Foreign Affairs, Trade and Development of Canada, namely: "Four letters from the Embassy of Ukraine in Canada: the first in March 2016 and the

last in July 2018, which convinced the Minister that an investigation related to the Applicant (A.V. Portnov) is ongoing in Ukraine."

III. Assessment of the arguments set out in the statement of claim

Article 15 of the Civil Code of Ukraine provides that every person has the right to the protection of his civil right in the event of its violation, non-recognition or contestation, as well as to the protection of his interest, which is not contrary to the general principles of civil law.

Everyone has the right to apply to the court for the protection of his or her personal moral or property rights and interests (Part One of Article 16 of the Civil Code of Ukraine).

According to Article 3 of the Constitution of Ukraine, human rights and freedoms and their guarantees determine the content and orientation of the state's activities. The state is responsible to the person for its activities. Promotion and protection of human rights and freedoms is a central responsibility of the state.

According to Article 56 of the Constitution of Ukraine, everyone has the right to compensation for property and moral damage caused by illegal decisions, acts or omissions of state authorities, local self-government bodies, their officials at the expense of the state or local self-government bodies in the exercise of their powers.

Pursuant to Sections 1 and 2 of Article 200 of the Civil Code of Ukraine, information is any information and / or data that may be stored on material media or displayed electronically. The subject of the information relations may require the elimination of violations of his right and compensation for property and moral damage caused by such violations.

According to Article 280 of the Civil Code of Ukraine, if an individual has suffered property and (or) moral damage as a result of a violation of his or her personal non-property right, that damage shall be compensated.

On moral damage compensation

Article 23 of the Civil Code of Ukraine provides for a person's right to compensation for moral damage caused by violations of his or her rights and legitimate interests. Pursuant to paragraphs 2 - 5 of this Article, moral damage consists, in particular, of the mental suffering of the individual in connection with the unlawful conduct against himself, his family members or close relatives. Moral damage is compensated for by money, other property or otherwise. The amount of money compensation for moral damage shall be determined by the court depending on the nature of the offense, the depth of physical and mental suffering, the deterioration of the victim's abilities or deprivation of possibility of their realization, the degree of guilt of the person, who caused the moral damage, if the fault is grounds for compensation, and also taking into account other essential circumstances. In determining the amount of compensation the requirements of reasonableness and fairness shall be taken into account. Moral damage shall be compensated regardless of the property damage to be recovered and is not related to the amount of such compensation. Moral damage shall be compensated once, unless otherwise provided by contract or law.

According to the provisions of Article 1167 of the Civil Code of Ukraine, moral damage caused to an individual or a legal person by unlawful decisions, acts or omissions shall be compensated by the person, who caused it, in the presence of his guilt, except in cases established by Part Two of this Article. Moral damage shall be compensated irrespective of the fault of a public authority, an authority of the Autonomous Republic of Crimea, a local self-government body, the individual or legal person who caused it: 1) if the damage was caused by injury, other damage to the health or death of an individual as a result of the source of increased danger; 2) if the damage was caused to an individual as a result of his unlawful conviction, unlawful prosecution, unlawful use of a preventive measure, unlawful detention, unlawful imposition of administrative punishment in the form of arrest or corrective labor; 3) in other cases established by law.

Special grounds for liability for damage caused by unlawful decisions, acts or omissions of a public authority, an authority of the Autonomous Republic of Crimea or a local self-government

body and an official of the said bodies in the exercise of their powers, are defined by Articles 1173 and 1174 of the Civil Code of Ukraine respectively.

Under Article 1173 of the Civil Code of Ukraine, damage caused to an individual or legal entity by unlawful decisions, acts or omissions of a state authority, an authority of the Autonomous Republic of Crimea or a body of local self-government in the exercise of their authority, shall be compensated by a state, the Autonomous Republic of Crimea or a body of local self-government, regardless of the fault of these bodies.

Under Article 1174 of the Civil Code of Ukraine, damage caused to an individual or a legal entity by unlawful decisions, actions or omissions of an official of a public authority, an authority of the Autonomous Republic of Crimea or a local self-government body in the exercise of its powers, shall be compensated by a state, the Autonomous Republic of Crimea or a body of local self-government, regardless of the fault of that person.

Thus, these grounds are characterized by the peculiarities of the subject composition of the party, which caused the damage, among which the legislator identifies both the said authorities and their officials, and a particular way of causing damage. The totality of these conditions is the basis for the imposition of civil liability for the damage on the state, the Autonomous Republic of Crimea or the local self-government body.

However, subject to the provisions of paragraph 10 of Part Two of Article 16, Articles 21, 1173 and 1174 of the Civil Code of Ukraine, the damage caused by the said bodies or (and) persons shall be compensated by the state, the Autonomous Republic of Crimea or the local self-government body only in cases where the said decisions are recognized as illegal and their subsequent cancellation or in case of the acts or omissions of such bodies or persons are recognized as illegal.

Articles 1173, 1174 of the Civil Code of Ukraine are special and provide for certain peculiarities that are characteristic for the consideration of cases of tort liability of public authorities and officials, which differs from the general rules of tort liability. Thus, in particular, these legal norms stipulate that the existence of the guilt is not obligatory for the application of the responsibility of officials and public authorities. However, these legal norms do not deny that there are other elements of a civil offense that are mandatory for proving in damages recovery disputes.

A necessary basis for holding a public authority accountable in the form of damages recovery is the existence of three conditions: the wrongful actions of that body, the presence of damage and the causal link between the wrongful acts and the damage caused, and that is the Plaintiff filing a claim for damage recovery under Article 1173 of the Civil Code of Ukraine, who shall prove the existence of these conditions.

A similar legal conclusion was set out in the resolution of the Grand Chamber of the Supreme Court dated March 12, 2019 in Case No. 920/715/17 (proceeding No. 12-199rc18).

In view of the foregoing, in resolving this dispute, the court proceeds from the need to establish the existence of three conditions that are necessary grounds for holding a public authority accountable in the form of damages recovery: unlawful actions of that body, the presence of damage and a causal link between the unlawful acts and the damage caused.

On illegality of actions of state bodies

In examining the issue of illegality of actions of the party that caused damage, the court notes that in the event of tortious liability on the basis of special torts, for which liability arises regardless of guilt, in this case the fault is not considered as a condition of illegality of damage causing. In the concept of illegality it is necessary to determine the relationship between a breach of objective law and a subjective law that indicate the sequence of such a violation: a violation of another's subjective law causes a violation of legal norms. Therewith, the limits of such violation are determined by the specification "without authorization for that".

State authorities, circulating information to one another and providing it to foreign international institutions, stated in their letters that A.V. Portnov was suspected of a number of crimes, that is, law enforcement agencies of Ukraine should be guided by and act within their

respective national laws. In such a case, the Criminal Procedure Code of Ukraine is the law declaring the scope of action of a law enforcement agency during pre-trial investigation.

The content of Article 1, para. 5,10, Part 1, Article 3 of the CPC of Ukraine stipulates that pre-trial investigation as a component of criminal proceedings is carried out in the territory of Ukraine only under the criminal procedural legislation of Ukraine, which consists of the relevant provisions of the Constitution of Ukraine, international treaties, ratified by the Verkhovna Rada of Ukraine, the CPC of Ukraine and other laws of Ukraine, and the legal connection of a particular person with a pre-trial investigation is only possible through the acquisition of a specific legal status under the Criminal Procedure Code of Ukraine.

Pursuant to paragraphs 19, 25 of Part 1 of Article 3 of the CPC of Ukraine, the defense parties to criminal proceedings are a suspect, accused (person on trial), convicted, acquitted, a person for whom coercive measures of a medical or educational nature are envisaged, a person being the subject of their application, their defenders and legal representatives.

A specific person is involved in criminal proceedings, in particular on the defense side, only after acquiring certain procedural status, the types and the list of which are clearly defined by the CPC of Ukraine and are exhaustive.

The CPC of Ukraine does not provide for the participation of that person in criminal proceedings and his or her procedural status before or prior to the person is informed of suspicion of committing a crime, which would confirm his / her legal connection with the pre-trial investigation as a person involved in committing a criminal offense that is being investigated in a specific criminal proceeding.

Pursuant to the provisions of the CPC of Ukraine and the constitutional principle of the presumption of innocence, prior to the acquisition of one of the above procedural status, there is no legal basis to claim that a person, who is not in the status of a suspect or in any of the above procedural status, is involved or has any other legal relation to the commission of a criminal offense that is being investigated in a specific criminal proceeding.

According to the provisions of Article 8 of the CPC of Ukraine, criminal proceedings are carried out in accordance with the principle of the rule of law, under which a person, his rights and freedoms are recognized as the highest values and determine the content and orientation of the activity of the state.

The rule of law principle in criminal proceedings is applied in the light of the case-law of the European Court of Human Rights.

In addition, the provisions of part 5 of Article 9 of the CPC of Ukraine stipulate that the Criminal Procedure Code of Ukraine is applied in accordance with the case-law of the European Court of Human Rights.

The European Court of Human Rights defines "criminal prosecution" as "the official communication to a person by a competent authority that a person has committed a criminal act", while "in some cases this may take the form of other measures, the implementation of which bears such a statement and, in fact, similarly affects the position of the suspect" (the judgment in case of Eckle v. Germany).

The European Court of Human Rights recognizes the following circumstances as lodging of charges: arrest of a person (the judgment in case of Wemhoff v. Germany), formal Notice of intent to prosecute (the judgment in case of Neumeister v. Austria), commencement of pre-trial investigations against a particular person or the seizure of a bank account of a specific person (the judgment in case of Ringeisen v. Austria). The safeguards provided for in Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, in accordance with the case-law of the European Court of Human Rights, are used by a person summoned as a witness in a criminal case but in fact suspected of a crime (in particular, being asked questions during interrogation, which may be used against him/her as an indictment) (the judgment in case of Serves v France). In the European Court of Human Rights, the notion of "criminal prosecution" is linked to the committing various procedural actions provided for by national law, from the beginning of the pre-trial investigation to the adjudication.

The European Court of Human Rights in case of Meribashvili v. Georgia has stated that there is abuse of power when a public authority uses its power for a purpose other than that for which it was provided. It is based on the idea that the authorities cannot freely choose the goals they can pursue, but should use their powers only to achieve the purposes for which the law has conferred on them these powers. It means two things: first, that the government must act in the public interest, and second, that each of its powers should be used only for the specific purpose or purpose for which it was conferred (para. 167).

The mention of A.V. Portnov's name in the context of the investigation of criminal cases, to which he has nothing to do, directly indicates to a significant interference with his rights and legitimate interests.

During the trial the court found that the illegality of the actions of the state authorities regarding the dissemination of false information on the presence of criminal proceedings against A.V. Portnov in official letters was confirmed by:

- Judgment of the European Court of Justice made in Luxembourg on October 26, 2015 in case T 290/14 on the application of Andriy Portnov to the Council of the European Union for the annulment of Decision of the Council of the European Union No. 2014/119/CFSP dated March 05, 2014 on the application of restrictive measures actions against Andriy Portnov;
- The decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated November 07, 2014 in case No. 757/23765/14-ц, which was modified by the decision of the Higher Specialized Court of Ukraine for Civil and Criminal Cases on the claim of A.V. Portnov to the Prosecutor General's Office of Ukraine, third party O.I. Makhnitskyi on protection of honor, dignity and business reputation;
- Decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated May 23, 2017 in Case No. 757/20627/17-ц on the claim of A.V. Portnov to the Prosecutor General's Office of Ukraine for the protection of honor, dignity and business reputation;
- Resolution of the District Administrative Court of Kyiv dated August 25, 2014 affirmed the Resolution of the Kyiv Administrative Court of Appeal dated October 07, 2014 in the case on claim of A.V. Portnov to the Prosecutor General's Office of Ukraine for the recognition of failure to respond to a lawyer's request as unlawful inaction and an obligation to take actions that established a violation of right of A.V. Portnov to defense and declared the failure of the Prosecutor General's Office of Ukraine to provide a response to a lawyer's request to be unlawful inaction;
- The decision of the investigating judge of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated February 20, 2019, which granted a motion of A.V. Portnov and set a term of one month for the completion of all pre-trial investigations. The court also found that the use by the Prosecutor General's Office of the wording of A.V. Portnov's involvement in criminal offenses, in view of their inveracity, grossly violates the principle of the presumption of innocence of a person. In addition, the court found that criminal proceedings against Mr. Portnov were manipulation and intended to create a false sense of guilt of A.V. Portnov for initiating the maintenance of international sanctions before the international bodies;
- The decision of the District Administrative Court of Kyiv dated February 25, 2019 in case No. 640/17/19 on the claim of A.V. Portnov to the Embassy of Ukraine in Canada, a third party - the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine on the recognition of actions as illegal, by which the court found that, in recent years, the Embassy had informed false information to the Government of Canada which had led to the sanctions being maintained;
- The Resolution of the Sixth Administrative Court of Appeal of Kyiv dated May 16, 2019, which affirmed a court decision of the District Administrative Court of Kyiv dated February 25, 2019 in case No. 640/17/19.
- The decision of the Pecherskyi District Court of Kyiv dated February 26, 2019 in case No. 757/42/19-ц, on the claim of A.V. Portnov to the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, the Prosecutor General's Office Of Ukraine on the protection of honor, dignity and business reputation, by which, in fact, the court found that in recent years the defendants had provided the

Government of Canada with false information, which was the reason for maintaining the sanctions.

In addition, the absence of any criminal proceedings against A.V. Portnov is confirmed by:

- a copy of the letter of the Working Apparatus of the Bureau of Interpol of Ukraine dated July 23, 2014 stating that, according to the record keeping of the General Secretariat of the Interpol and the Department of Information and Analytical Support of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, A.V. Portnov is not on the international and state wanted list.
- a copy of the letter from the Security Service of Ukraine dated July 28, 2014 stating that the criminal proceedings investigated by the investigators of the Security Service of Ukraine did not report suspicion of a crime commission to A.V. Portnov;
- a copy of the letter of the Security Service of Ukraine dated July 30, 2014 stating that in criminal proceedings investigated by the investigators of the Security Service of Ukraine, A.V. Portnov was not reported a suspicion of a crime commission, was not in the wanted list, including international one;
- a copy of the letter of the Prosecutor General's Office of Ukraine dated April 11, 2014 No. 17/1/2-32773-14 stating that there are no criminal proceedings against A.V. Portnov;
- a copy of the letter of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated April 11, 2014 No. 12/1-50-аз stating that there are no criminal proceedings;
- a copy of the letter of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated April 11, 2014 No. 12/1-51-аз stating that there are no criminal proceedings against A.V. Portnov on the facts of misappropriation of funds and their illegal transfer outside Ukraine;
- a copy of the letter of the Working Apparatus of the Bureau of Interpol of Ukraine of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated April 02, 2014;
- a copy of the letter of the Prosecutor General's Office of Ukraine dated March 29, 2014 No. 17/1/2-32773-14 stating that there are no criminal proceedings against A.V. Portnov, he is not in the wanted list;
- a copy of the Letter of the Security Service of Ukraine dated April 15, 2014 stating that no criminal proceedings against A.V. Portnov were registered by the investigative department of the Main Directorate of the Security Service of Ukraine in Kyiv and Kyiv region;
- a copy of the letter- response to the lawyer's request of the NABU dated February 10, 2016 that the latter does not conduct pre-trial investigation in criminal proceedings, in which A.V. Portnov was reported suspicion of committing criminal offenses. There were no indictments against A.V. Portnov.
- a copy of a letter-response to the lawyer's request of the Chief Investigative Directorate of the National Police dated February 13, 2016 that criminal proceedings in which A.V. Portnov has the procedural status of a suspect or in which an indictment has been brought to court by investigative units of the National Police, have not been investigated.
- a copy of the Certificate of the Department of Information Technologies of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine that as of November 03, 2016, A.V. Portnov has not been prosecuted, convicted or has no criminal record, is not in the wanted list.
- a copy of a letter-response to the lawyer's request of the Prosecutor General's Office of Ukraine that according to the Unified Register of Pre-trial Investigations in the proceedings of the prosecution and other bodies of pre-trial investigation of Ukraine, as of March 03, 2017, there are no criminal proceedings in which A.V. Portnov has the status of the suspect and the victim, as well as no information regarding the appeal to the court of the indictment on his charge is available.
- a copy of the letter- response to the lawyer's request of the NABU dated November 10, 2017 that the detectives of the Main Unit of Detectives reported no suspicion on criminal offenses commission to A.V Portnov, criminal proceedings on A.V. Portnov's suspicion were not investigated by the detectives of the NABU and were not sent to court.
- a copy of the letter- response to the lawyer's request of the Security Service of Ukraine dated April 02, 2018 stating that, according to the Unified Register of Pre-trial Investigations, as

of April 02, 2018, in criminal proceedings investigated by the investigators of the Security Service of Ukraine, A.V. Portnov was not reported a suspicion of a crime commission.

- a copy of the certificate of the Ministry of Internal Affairs that as of July 30, 2018, A.V. Portnov was not prosecuted, convicted or had no criminal record in the territory of Ukraine and is not in the wanted list.

- a copy of the response of the Prosecutor General's Office of Ukraine dated September 10, 2018 that A.V. Portnov is not suspected or accused according to the Unified Register of Pre-trial Investigations.

- a copy of the certificate of the Ministry of Internal Affairs that as of September 24, 2018, A.V. Portnov was not prosecuted, convicted or had no criminal record in the territory of Ukraine and is not in the wanted list, had no outstanding conviction.

- a copy of the response of the Prosecutor General's Office of Ukraine dated October 03, 2018 that there are no criminal proceedings in which A.V. Portnov has the procedural status of a suspect, accused or defendant.

- - a copy of the certificate of the Ministry of Internal Affairs that as of November 26, 2018, A.V. Portnov was not prosecuted, convicted or had no criminal record in the territory of Ukraine and is not in the wanted list, had no outstanding conviction.

- a copy of the response of the Prosecutor General's Office of Ukraine dated December 05, 2018 that the Unified Register of Pre-trial Investigations contains no information on criminal proceedings in which A.V. Portnov has the procedural status of a suspect, accused or defendant.

Given the above, the court finds proven the fact of unlawful actions of state bodies regarding the dissemination of false information regarding A.V. Portnov about the involvement of A.V. Portnov in criminal offenses and his stay in the procedural status of a suspect at the time of sending relevant communications (letters).

At the same time, the court takes into account that A.V. Portnov was in the status of suspect for a limited period of time: a charge sheet was drawn up regarding him on December 29, 2014, that is, nine months after the Council of the European Union had applied restrictive measures (sanctions) against A.V. Portnov allegedly for the embezzlement of state funds and their illegal transfer outside of Ukraine.

On March 1, 2016, by the decision of D. Kastusik, the Prosecutor of the Department of Procedural Management of Investigators in Criminal Proceedings of the Special Investigations Administration of the Office of the Prosecutor General of Ukraine, the criminal proceedings № 42014100000000209 dated March 6, 2014, in which A.V. Portnov was notified of suspicion in committing a criminal offense prescribed by part three of Art. 191 of the Criminal Code of Ukraine, was closed due to lack of evidence.

That is, by decision dated March 1, 2016, the Office of the Prosecutor General of Ukraine closed criminal proceedings No. 42014100000000209 dated March 6, 2014 on suspicion of A.V. Portnov in committing a criminal offense provided for in part three of Article 191 of the Criminal Code of Ukraine, due to the fact that sufficient evidence has not been established to prove his guilt in court and the possibilities to obtain them have been exhausted.

Concerning moral damage

A prerequisite for the occurrence of a private tort is the presence of harm. "Noxia autem est ipsum", that is, harm is the tort. Therefore, the absence of harm means the absence of the tort itself, as a result of which the tort obligation does not arise. The harm caused to a person always has a property character, regardless of the object of the infringement (life, health, honor, dignity), which is caused by the "injuria" tort.

Pursuant to paragraph 3 of the Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine dated March 31, 1995 No. 4 on "Judicial Practice in Cases for Compensation of Moral (Non-property) Damage", moral damage means the loss of non-property character as a result of moral or physical suffering, or other adverse effects caused to individuals or legal person by unlawful actions or inactivity of other persons. In accordance with applicable law, moral damage may include, but not limited to, the disparagement of honor, dignity, prestige or business reputation, moral distress caused in connection with health damage, violation of property rights (including intellectual property), rights granted to consumers, other civil rights, in connection with unlawful detention and trial; violation of normal life ties due to the inability to continue an active social life, violation of relations with others, in case of other negative consequences. Non-property damage caused to a legal entity means the loss of non-property character, which has occurred due to the disparagement of its business reputation, encroachment on the corporate name, trademark, production mark, disclosure of trade secrets, as well as the commission of actions aimed at reducing the prestige or erosion of confidence in its activities.

According to the judicial practice of the European Court of Human Rights, the concept of "privacy" is a broad term and cannot be exhaustively defined. This definition covers the physical and psychological or moral integrity of an individual (judgment dated March 26, 1985 in *X and Y v. The Netherlands*, judgment dated December 16, 1997 in *Raninen v. Finland*) and may sometimes include aspects of the physical and social identity of an individual (judgment dated February 7, 2002 in *Mikulic v. Croatia*).

In its judgments, the European Court of Human Rights has repeatedly recognized the reputation (judgment dated September 19, 2006 in *White v. Sweden*, judgment dated November 15, 2007 in *Pfeifer v Austria*), as well as honor (judgment dated October 4, 2007 [*Sanchez Cardenas v. Norway*] as an integral part of the right to respect for privacy. In particular, in paragraph 35 of the *Pfeifer v Austria* judgment, the European Court of Human Rights stated that a person's reputation is part of his or her personal identity and psychological integrity and is therefore related to his or her private life and is subject to protection.

In determining the issue of moral damage, the court considers that the plaintiff has been a public figure for many years. In particular, he was the people's deputy of Ukraine of the 5th and 6th convocation, Deputy Head of the Presidential Administration of Ukraine - Head of the Directorate-General for Judicial Reform and Court System, Advisor to the President of Ukraine, First Deputy Head of the Presidential Administration of Ukraine, and therefore unreasonable dissemination of information about him as a person who was involved in the commission of criminal offences negatively affects the public assessment of his qualities by the others.

The Court finds to be well-founded the plaintiff's argument that the dissemination of false information during a long time about alleged conduct of investigations regarding A.V. Portnov and alleged holding him in the suspect status completely changed his usual way of life; it makes him spend a significant part of his time, efforts and other resources to take legal steps aimed at repeal of illegal sanctions and rehabilitation of his business reputation.

The plaintiff is obliged to keep in constant correspondence with the international institutions and state bodies of Ukraine, to file lawsuits in the courts of Canada and Ukraine concerning false letters of the Prosecutor General of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Embassy of Ukraine in Canada, which became the basis for the application and preservation of sanctions.

The presence of sanctions, applied by the Government of Canada on the basis of unreliable information from the Ukrainian authorities, namely the letters of third parties given in

this suit – Shevchenko A.V., the Ambassador of Ukraine to Canada, officials of the Office of the Prosecutor General of Ukraine and the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine regarding the plaintiff, does not allow A.V. Portnov to have an equal level of political dialogue; he is under legal disability in one of the most respected countries in the world, which is Canada.

Due to the systematic dissemination of misinformation, as well as organized political and criminal prosecution, which led to the occurrence and prolonged existence of threat to the life and health of the plaintiff, he was forced to reside outside Ukraine since 2014, which also deprived him of his constitutional right as the citizen of Ukraine and a political figure to have the opportunity to freely choose and be elected to public authorities and local self-government bodies.

During 2014, 2016, 2017, 2018 and as of 2019, the Office of the Prosecutor General of Ukraine and other law enforcement agencies did not carry out any investigative or any procedural actions regarding A.V. Portnov, as a suspect or accused, did not involve him in any criminal proceedings, no investigative measures or investigations were conducted in relation to him.

That is, in fact, the plaintiff was in a state of uncertainty for five years, since on the one hand the state authorities called him a person subject to criminal liability, in connection with which his rights are restricted and specific negative consequences are retained for him, and on the other hand, he is not being investigated, he is not involved in criminal proceedings.

In view of the above, the court concludes that such actions of public authorities indicate a significant interference with the right to respect for the privacy of A.V. Portnov, which took place in connection with the unjustified application and preservation of sanctions against him, based on the facts of criminal proceedings that A.V. Portnov is not related to, within the meaning of the Criminal Procedural Code of Ukraine.

Pursuant to paragraph 9 of the Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine dated March 31, 1995 No. 4 "Judicial Practice in Cases for Compensation of Moral (Non-property) Damage", the court determines the compensation amount of moral (non-property) damage, depending on the nature and extent of the suffering (physical, emotional, mental, etc.) caused to the plaintiff, the nature of the non-property losses (their duration, the possibility of recovery, etc.), and taking into account other circumstances. In particular, the state of health of the victim, the severity of forced changes in his/her life and industrial relations, the degree of reduction of prestige, business reputation, time and effort required for restoration of the previous condition are taken into consideration, voluntary - on his/her own initiative or at the request of the victim - refutation of information by the media. At the same time, the court must proceed from the principles of reasonableness, prudence and fairness.

According to the opinion of a specialist in the field of psychological research Irkhin Iurii Borysovych dated May 16, 2019, moral damage was caused to A.V. Portnov. Possible approximate amount of monetary compensation to A.V. Portnov for the non-property damage caused to him is 432 minimum wages, which is 1,802,736 UAH.

In his opinion, the expert noted that for a long time - since March 2014, and, in fact, until now, - purposeful active actions aimed at distortion of his personal image have been taken against A.V. Portnov, giving criminal features to his professional and personal image, and the negative damage to his business reputation through the dissemination of false shameful information together with a charge of committing serious crimes. In particular, officials of the Office of the Prosecutor General of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, and the Ambassador of Ukraine to Canada disseminated information about investigations related to

A.V. Portnov, even when A.V. Portnov was not a suspect. Despite the widespread legend in the media about the imposition of sanctions against A.V. Portnov, his assets or accounts in Ukraine have never been frozen or arrested even by Ukrainian law enforcement agencies which asked the EU to freeze the assets and accounts of A.V. Portnov. From 2014 to 2019, he freely used bank accounts in Ukraine, owned a bank card and conducted transactions, carrying out business activities.

The court, in accordance with its internal conviction, assesses the aforementioned expert's opinion as a sufficient written evidence containing information on the circumstances relevant for the correct resolution of the dispute, and takes into account that the defendant party, in violation of Article 81 of the CPC of Ukraine, did not provide any evidence that would refute its accuracy, have not provided a petition for the appointment of a relevant examination.

On causal link between the unlawful actions and the damage caused

The sending by the state bodies of official letters has created the basis for the perception by the international political community of A.V. Portnov as a person in respect of whom a number of criminal proceedings are initiated, in which he is suspected of committing crimes during his service, as a result of which the state suffered considerable material losses. Such information was affirmative and was intended to create the preconditions for applying international sanctions against A.V. Portnov, which as a result happened without any legitimate reasons.

Paragraph 17 of the Judgment of the Federal Court of Canada dated December 11, 2018 states that "*The Respondent (Minister of Foreign Affairs of Canada) suggests that, despite the considerable evidence put forward by the Applicant (A.V. Portnov), the Minister has received four letter from the Embassy of Ukraine in Canada: the first in March of 2016 and the most recent in July of 2018, which satisfied the Minister that there was an ongoing investigation in Ukraine in regard to the Applicant.*"

Thus, the Judgment of the Federal Court of Canada stated the legal fact that letters received from the Embassy of Ukraine in Canada satisfied the Minister of Canada that there were ongoing investigations regarding the Applicant (A.V. Portnov) in Ukraine.

Thus, the dissemination of false information has a direct connection with the application by the Government of Canada of restrictive measures (sanctions) against A.V. Portnov on March 5, 2014, through including his name in the relevant Act, and subsequently retaining them, which is clearly reflected in each of the letters from the Office of the Prosecutor General of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, in which they emphasized that the Government of Canada needed to maintain restrictive measures against the plaintiff.

Also, in the conditions of non-compliance with the principle of the rule of law in Ukraine, the fact of application of international sanctions actually entails the special attention of law enforcement agencies and their active attempts to prevent the withdrawal of sanctions solely for political reasons, by organizing criminal prosecution of a person on any contrived occasion.

In its judicial practice, the Court of Justice of the European Union has concluded that restrictive measures have major negative effect on a person; above all, they mean significant violations of the privacy of an individual, which are associated both with the measures themselves and the duration of their application and consequences in the form of public mistrust of that person, provoked by such restrictive measures (paragraph 132 of the judgment dated July 18, 2013 in *European Commission and Others v Yassin Abdullah Kadi*).

Considering that sanctions were imposed against A.V. Portnov by the international institutions as a result of the dissemination by the Office of the Prosecutor General of Ukraine, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Ambassador of Ukraine to Canada of false information about the investigations against A.V. Portnov, the court concludes that there is a causal link between the unlawful actions of the causers and the damage itself.

Thus, in the course of the case consideration, the court found that there were three mandatory conditions for compensation of damage to the plaintiff, and therefore the claim for moral damage is lawful and justified.

Based on the principles of reasonableness and fairness, the court agrees with the amount of moral damage claimed by the plaintiff and considers the opinion of the specialist in the field of psychological research Irkhin Iurii Borysovych dated May 16, 2019 as written evidence.

Regarding compensation of property damage

In resolving claims for compensation of property damage, the court takes into account the conclusions, reached earlier in resolving claims for compensation of moral damage, on the existence of grounds for holding a public authority liable in the form of charging damages in terms of the already established fact of the existence of such conditions as unlawfulness of the actions of this authority and the causal link between the unlawful actions and the damage caused.

In accordance with Article 22 of the Civil Code of Ukraine, a person who has suffered damage as a result of a violation of his/her civil law is entitled to compensation. The losses under paragraph 2 of this Article are the losses suffered by the person in connection with the destruction or damage of the thing, as well as the losses that the person has made or should make to restore his or her infringed right (real damages), the income that the person could really receive in ordinary circumstances, if his/her right were not violated (lost profit).

Pursuant to the general provisions of Article 1166 of the Civil Code of Ukraine, property damage caused by unlawful decisions, actions or inaction to personal non-property rights of an individual or legal person, as well as damage caused to the property of an individual or legal person, shall be fully compensated by the person who caused it. The person who caused the damage shall be released from paying compensation if he/she proves that the damage was not caused due to his/her fault.

The content of Articles of Chapter 82 of the Civil Code of Ukraine consistently follows the instruction of the legislator to comply with the principle of full compensation of damage: "property damage ... is fully compensated by the person who caused it" (part one of Article 1166 of the Civil Code of Ukraine); "Damage caused to an individual as a result of his/her unlawful conviction ... shall be compensated by the state in full..." (part one of Article 1176 of the Civil Code of Ukraine); "A person who has insured his/her civil liability in case of insufficient payment of insurance (insurance indemnity) for the full compensation of the damage caused..." (Article 1194 of the Civil Code of Ukraine), etc. That is, the principle of full compensation is closely linked to the principle of general tort. Compliance with the principle of full compensation gives the victim the opportunity to restore his or her previous financial position.

The legislator establishes the possibility to depart from the principle of full compensation of damages by fixing a precaution: if the contract or the law does not provide for compensation in a smaller or larger amount (part three of Article 22 of the Civil Code of Ukraine).

In resolving the dispute regarding the claims for compensation of property damage, the court proceeds from the principle of general tort, since in the disputed legal relations neither the contract nor the law provides for compensation in a smaller or larger amount.

At the same time, the court does not see grounds for applying the provisions of Article 1176 of the Civil Code of Ukraine to the disputed legal relations in terms of the damage caused by the actions of the Office of the Prosecutor General of Ukraine, since when sending letters, its representatives acted within their administrative representation of the state body, and not as a party to criminal proceedings in the manner and the order determined by the criminal procedural law.

The plaintiff in his lawsuit states that he was caused property damage which he had forcibly incurred as a result of the need to exercise legal protection of his rights in the territory of Canada, namely in connection with the appeal to the Federal Court of Canada against restrictive measures (sanctions) applied to A.V. Portnov on March 5, 2014 by the Government of Canada on the basis of inaccurate information having been provided for five years to third parties.

The evidence attached to the statement of claim and the arguments given in the statement of claim as a ground for satisfying the claim fully confirm that the property damage was caused to the plaintiff in connection with the unlawful actions of the public authorities and their officials with regard to dissemination of inaccurate information regarding A.V. Portnov during the long period of time, causing the Government of Canada to apply restrictive measures (sanctions) against A.V. Portnov

Such damage consists of the costs incurred by the Canadian attorneys in their representation of the interests of A.V. Portnov before the Ministry of Foreign Affairs of Canada, the Minister of Foreign Affairs and the Federal Court, in order to resolve the issue of improper listing of A.V. Portnov in the Schedule of the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations.

The court found that the amount of real damages incurred by the plaintiff as of March 31, 2019 as a result of unlawful actions of public authorities is 189,892.84 USD. According to the NBU's official exchange rate (26.36 UAH per 1 USD) as of May 20, 2019, it amounted to 5,005,005.58 UAH.

The amount of the plaintiff's actual damages is confirmed by: a copy of the agreement concluded between McCarthy Tetrault LLP (Canada) and A.V. Portnov with its translation into Ukrainian; copies of the invoice (13 invoices in total) with a detailed description of the services provided by McCarthy Tetro LLC for the period from April 2018 to March 2019; a copy of the report dated April 26, 2019 by McCarthy Tetro LLC (Canada), which was provided to A.V. Portnov regarding the total costs accrued by the Company as of March 31, 2019 in relation to the representation by the Canadian attorneys of the interests of A.V. Portnov before the Ministry of Foreign Affairs of Canada, the Minister of Foreign Affairs and the Federal Court in order to resolve the issue of improper listing of A.V. Portnov in the Schedule of the Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials (Ukraine) Regulations for the total amount of 189,892.84 USD, and its translation into Ukrainian.

Given that the court established the existence of three mandatory conditions for the application of legal liability in the form of compensation for damages, as well as the proof of the actual damages of the plaintiff in the amount specified by him, the claims for compensation of property damage is also subject to satisfaction.

Determining the need for full compensation of property damage, the court also proceeds from the presence of the intent of the causers, since they were aware of the real state of affairs regarding the absence of criminal proceedings against A.V. Portnov, but despite the decisions of national and international courts, for a long time continued to take measures to discredit the

plaintiff for the purpose of the unjustified use and continuation of sanctions against him by the international institutions.

Evaluation of the arguments set out in the response of the State Treasury Service of Ukraine

The Court rejects the statement of the STS of Ukraine that the content of the claim shows that the Treasury did not violate the plaintiff's rights and interests, did not enter into legal relations with him and did not cause any damage to the plaintiff, and therefore cannot be held liable for the damage caused to the plaintiff by the actions of others subjects based on the following.

In resolving a dispute on compensation of moral damage caused to a citizen by unlawful decisions, actions or inactivity of a public authority, its officials or officers, it has to be assumed that the said authority must be the defendant in such a case, if it is prescribed by the relevant law. However, if this is not provided for by the relevant law or other regulation, or if it states that the damage is compensated by the state (at the expense of the state), the court shall involve the relevant body of the State Treasury Service of Ukraine as a defendant along with the relevant state authority.

In accordance with Article 25 of the Budget Code of Ukraine, the Treasury of Ukraine indisputably writes off the funds from the state budget and local budgets under a court decision. In accordance with the legislation, compensation for damage caused to an individual or a legal entity as a result of illegally made decisions, actions or inactions of state authorities (authorities of the Autonomous Republic of Crimea, local self-government bodies), as well as their officials and officers in the exercise of their powers, shall be paid by the state (Autonomous Republic of Crimea, bodies of local self-government) in accordance with the procedure established by law.

According to subparagraph 1 of paragraph 9 of the Final and Transitional Provisions of the Budget Code of Ukraine, the court decision on recovery (seizure) of the state budget (local budgets) funds is executed exclusively by the central executive body, which implements state policy in the field of treasury servicing of budget funds. These decisions are submitted for implementation to the central executive body implementing state policy in the field of treasury servicing of budget funds.

According to paragraph 23-1 of Part 1 of Article 2 of the Budget Code of Ukraine, the unified treasury account is an account opened with the central executive body implementing state policy in the field of treasury servicing of budget funds (hereinafter the "Treasury of Ukraine") at the National Bank of Ukraine for accounting funds and settlement in the electronic payment system of the National Bank of Ukraine, which consolidates the funds of the state and local budgets, the funds of compulsory state social and pension insurance and the funds of other clients, which are in the treasury services pursuant to the legislation.

According to paragraph 1 of the Regulation on the State Treasury Service of Ukraine, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 15, 2015 No. 215 (hereinafter the "Regulations"), the State Treasury Service (the Treasury) is the central executive body, the activity of which is directed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine through the Minister of Finance of Ukraine, and which implements the state policy in the fields of treasury servicing of budget funds, accounting of budget execution.

Pursuant to the tasks assigned, the Treasury of Ukraine indisputably writes off the funds of the state budget and local budgets or debtors under a court decision (subparagraph 3 of paragraph 4 of the Regulation).

Pursuant to paragraph 9 of the Regulation, the Treasury exercises its powers directly and through duly established territorial bodies.

In accordance with subparagraph 14 of paragraph 4 of the Regulation on the Main Administrations of the State Treasury Service of Ukraine in the Autonomous Republic of Crimea, regions, cities of Kyiv and Sevastopol, approved by the Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated October 12, 2011 No. 1280, by virtue of the tasks assigned to it and in the manner prescribed by the legislation, the Main Administration of the Treasury shall carry out a continuous write-off of funds of the state budget or local budget or debtors based on a court decision.

Pursuant to part one of Article 170 of the Civil Code of Ukraine, the state acquires and exercises civil rights and obligations through public authorities *within the limits* of their competence established by law.

The systematic analysis of the above normative legal acts shows that the State Treasury Service of Ukraine, acting on behalf of the state as a whole, exercises its powers directly and through the duly established territorial bodies.

The legal status of this body is determined by the functions of servicing the unified treasury account of the state, connected with the consolidation and maintenance of the State Budget of Ukraine, in particular and with the indisputable write-off of the state budget funds.

Thus, the proper defendant in this case is the state, which participates in the case through the appropriate state body(s). Such bodies in this case, in particular, are the relevant body of the Treasury (which, in accordance with the law, is the body that writes off funds from the state budget) and the body whose actions caused damage to the plaintiff.

Similar legal findings are set out in the ruling of the Supreme Court dated October 10, 2018 in the case No. 359/11706/15-ц, proceedings No. 61-13907св18 and ruling dated January 10, 2019 in the case No. 532/1243/16- ц, proceedings No. 61-34251 св18.

Evaluation of the arguments put forward by the Ministry of Justice of Ukraine in the revocation

The claims of the Ministry of Justice of Ukraine that they did not take any action that could have caused or have caused damage to the plaintiff are not worthy of attention, and the legal position of the Supreme Court is not imperative in view of the following.

Pursuant to subparagraph 4 of paragraph 3 of the Regulation on the Ministry of Justice of Ukraine, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine on July 02, 2014 No: 228, the key task of the Ministry of Justice is to represent the interests of the state in the courts of Ukraine.

In view of the above, compensation for damage caused by unlawful actions of public authorities and their officials must also be claimed to State of Ukraine represented by the Ministry of Justice.

This is the legal conclusion regarding the application of the rules of law reached by the Grand Chamber of the Supreme Court in its decision dated March 14, 2018 in case No. 522/3454/16-ц (proceedings No. 14-6цс18).

Pursuant to Para. 4 of Article 263 of the CPC of Ukraine, in selecting and applying the rule of law to the disputed legal relationship, the court takes into account the conclusions on the application of the relevant rules of law set out in the resolutions of the Supreme Court.

The Ministry of Justice of Ukraine, unreasonably, in the context of the amount of property damage caused to the Plaintiff, refers to the marginal amount of court fees, whereas in the present court proceedings such expenses of the Plaintiff are of the nature of the actual damage suffered by him, due to the unlawful actions of some public officials.

Herewith, the reference to the peculiarities of the distribution of costs between the parties established by the Rules of the Courts of Canada is also unreasonable, since, as the representative himself points out, the Federal Court of Canada refused to decide on the court fees reimbursement. That is, the arguments in this regard are mutually exclusive. The Plaintiff did not receive the damages reimbursement.

The findings of the Ministry of Justice of Ukraine on the fact that in a foreign jurisdiction the existence of a court order on the same requirements that are subject to review by the Pecherskyi District Court of Kyiv city is possible, since the evidence cannot be based on assumptions (Part Six of Article 81 of the CPC of Ukraine).

The Court does not take into account the statement of the Ministry of Justice of Ukraine that the opinion on the results of psychological research cannot be taken into account by the court and is only a letter, since the court, according to its internal conviction, evaluates the expert's opinion as sufficient written evidence containing information on the circumstances that are relevant for the correct dispute resolution, and takes into account that the specialist in the field of psychological research Irkhin Iurii Borysovych has a higher psychological education of the second level of the Master's degree, PhD in Legal Psychology, experience in research and development since 1998. The opinion was made under the circumstances of the situation described in the statement of the Plaintiff's lawyer and on the materials with negative mention of A.V. Portnov after March 05, 2014. Such a statement, as well as the materials with negative mention of A.V. Portnov, are contained in the case file, and therefore the court accordingly assessed the appropriateness, admissibility, authenticity of each evidence individually, as well as the sufficiency and correlation of the evidence in their totality.

Evaluation of the arguments presented in the explanations of the Prosecutor General's Office of Ukraine

Arguments that provision of information regarding the Plaintiff by the Government of Ukraine to the Government of Canada did not entail the mandatory application of sanctions to A.V. Portnov, and therefore are not in direct causal link with them, as they contradict the factual circumstances established by the court when considering the case.

Letters sent by officials of public authorities did not constitute an unquestionable reason for the mandatory application of sanctions by international institutions to A.V. Portnov, instead they gave grounds for the international political community to accept A.V. Portnov as a person suspected of committing criminal offenses during his time in public service in Ukraine, that is, such actions are indirectly related to the restrictions applied.

The court established no other factors that led to the application of the international sanctions to A.V. Portnov.

Evaluation of the arguments presented in the explanations of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine

The explanations of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine that it is necessary to take into account the position of the European Court of Human Rights, according to which the limits of critical judgments regarding civil servants are much wider than those of private individuals (decision in case of Lešník v. Slovakia, in case of Raychinov v. Bulgaria), since the damage was caused to the Plaintiff not by the content of the public speeches of individual officials, but by their actions in sending official letters that resulted in the sanction being applied to the Plaintiff.

The European Court of Human Rights noted that Article 6, para. 1 of the Convention obliged the courts to give justification for their decisions, but this could not be construed as requiring a detailed answer to each argument. The limits of this obligation may vary, depending on the nature of the decision; in addition, it is necessary to take into account, inter alia, the variety of arguments that a party can bring to court and the differences that exist in States parties, given the

law , traditions, legal opinions, presentation and formulation of decisions. Thus, the issue of whether the court fulfilled its obligation to provide the justification arising from Article 6 of the Convention can only be determined in the light of the particular circumstances of the case (judgment in case of Pronina v. Ukraine, dated July 18, 2006; No. 63566/00, § 23).

Since the claim is upheld in full, then, under the rules of Article 141 of the CPC of Ukraine, the court costs of the court fee payment in the amount of UAH 19,210.00 shall be recovered from the State of Ukraine in favor of the Plaintiff.

Given the above and based on Art. 141, 258, 259, 263, 264, 265, 354 of the CPC of Ukraine, the court

D E C I D E D :

Uphold in full the claim of Andriy Volodymyrovych Portnov (01133, Kyiv city, Ie. Konovaltsia Str., 36-v, Apt. 50, address for correspondence: Kyiv, 04080, PO box 76, RNOKPP 2696308339) against the State of Ukraine through the State Treasury Service of Ukraine (address: 01601, Kyiv, Bastionna Str., 6, EDRPOU code 37567646), the State of Ukraine through the Ministry of Justice of Ukraine (address: 01001, Kyiv, Horodetskoho Str. 13, EDRPOU code 00015622), non-party interveners: Ministry of Foreign Affairs of Ukraine (address: 01018, Kyiv, Mykhailivska Square, 1, EDRPOU code 00026620), Prosecutor General's Office of Ukraine (address: 01011, Kyiv, Riznytska Str., 13/15), Andrrii Vitaliiovych Shevchenko (address: Kyiv region, Fastiv city, Radianska Str., bldg. 11, Apt. 39, RNOKPP 2792006494), Oleksandr Dmytrovych Shevchenko (address: 01018, Kyiv, Mykhailivska Square, 1), Ievheniy Volodymyrovych Ienin (address: 01011, Kyiv, Riznytska Str., 13/15), Anzhela Anatoliivna Stryzhevska (address: 01011, Kyiv, Riznytska Str., 13/15), on compensation for property and moral damages.

To recover from the State of Ukraine in favor of Andriy Volodymyrovych Portnov 1,800,000 (one million eight hundred thousand) UAH. 00 kop. as a compensation for moral damage caused by unlawful actions of state authorities represented by the Prosecutor General's Office of Ukraine, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and their officials.

To recover from the State of Ukraine in favor of Andriy Volodymyrovych Portnov 5,005,005 (five million five thousand five) UAH. 88 kop. in respect of compensation for material damage caused by unlawful actions of state authorities represented by the Prosecutor General's Office of Ukraine, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and their officials.

To recover from the State of Ukraine in favor of Andriy Volodymyrovych Portnov legal expenses for payment of court fees in the amount of 19,210 (nineteen thousand two hundred ten) UAH. 00 kop.

The court's decision shall enter into force upon termination of the appeal period by all parties to the case, unless an appeal has been lodged. If an appeal is lodged, the decision, if not reversed, shall enter into force upon the striking-out of the appeal, refusal to open or close the appeal proceedings, or the adoption of the decision of the court of appeal following the consequences of the appeal review.

An appeal against a court decision shall be filed within thirty days from the date of its pronouncement directly to the Court of Appeal.

The full text of the decision was made on August 12, 2019.

Judge signed S.V. Vovk

Stamp: *TRUE* *COPY*
As of August 12, 2019 the court decision has not come to legal effect

Judge S.V. Vovk
Secretary Signed

Official seal: Ukraine, Pecherskyi District Court of Kyiv

Stamp: Sewn, numbered and sealed 17 pages
Judge S.V. Vovk
Secretary Signed

Official seal: Ukraine, Pecherskyi District Court of Kyiv

Цей переклад з української мови на англійську мову зроблено мною, перекладачем Любич-Франчук Юлією Володимирівною
This translation has been made from Ukrainian into English by me, translator Lyubych-Franchuk Iuliia Volodymyrivna

Місто Київ, Україна, вісімнадцятого грудня дві тисячі дев'ятнадцятого року

Я, Полежаєв О. Є. приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу, засвідчую справжність підпису перекладача Любич-Франчук Юлії Володимирівни, який зроблено у моїй присутності.

Особу перекладача встановлено, його дієздатність та кваліфікацію перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № 6164

Стягнуто плати в гривнях у розмірі згідно ст. 31 ЗУ «Про нотаріат»

Приватний нотаріус _____

Приватний нотаріус Київський міський нотаріальний округ ПОЛЕЖАЄВ ОЛЕГ ЄВГЕНОВИЧ

Всього прошито, пронумеровано та скріплено печаткою 69 (шістдесят дев'ять) аркушів

Приватний нотаріус _____

Приватний нотаріус Київський міський нотаріальний округ ПОЛЕЖАЄВ ОЛЕГ ЄВГЕНОВИЧ